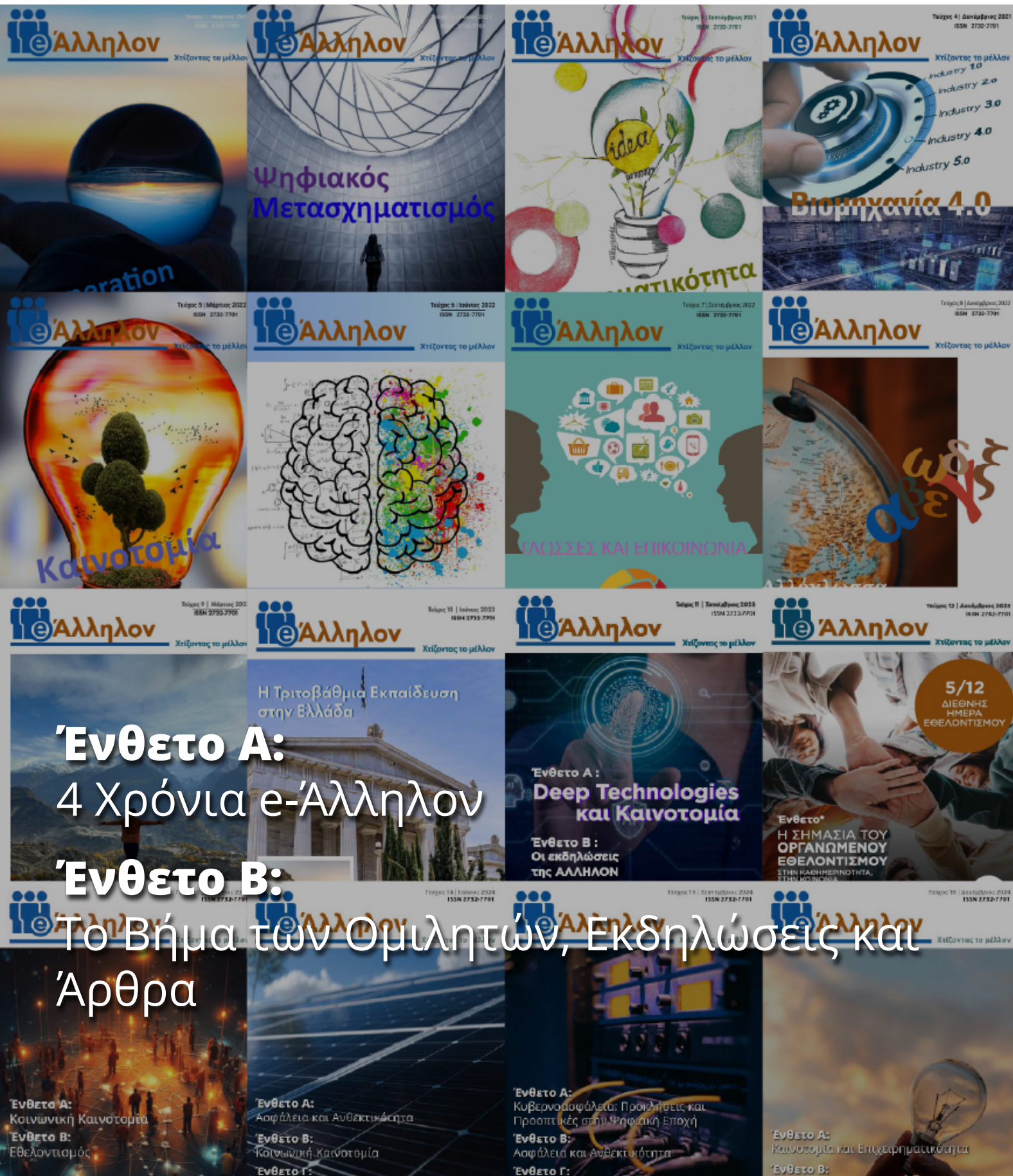

Ε'Αλληλον

Τεύχος 17 | Μάρτιος 2025
ISSN 2732-7701

Χτίζοντας το μέλλον

ΜΗΝΥΜΑ ΕΚΔΟΤΗ

Η πρόοδος της ΑΛΛΗΛΟΝ και του e-Άλληλον

Άγγελος Παγκράτης

Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΛΛΗΛΟΝ

Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ στην Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

Αγαπητά Μέλη, φίλοι και φίλες της ΑΛΛΗΛΟΝ,

Με το 17ο τεύχος του ηλεκτρονικού μας περιοδικού, η ΑΛΛΗΛΟΝ γιορτάζει ένα ακόμη βήμα προς την κατεύθυνση μιας ουσιαστικής και δυναμικής παρουσίας υποστήριξης των νέων μας και των επαγγελματικών τους προοπτικών.

Βρισκόμαστε πλέον σε φάση ταχείας ανάπτυξης, κάτι που αποτυπώνεται ξεκάθαρα στη δράση μας κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025. Ετσι, για πρώτη φορά:

- παρουσιάσαμε ένα πλήρες, εξαμηνιαίο πρόγραμμα εκδηλώσεων, με θεματικές που ανταποκρίνονται στις σύγχρονες προκλήσεις της εργασίας, της καινοτομίας και της διεθνούς συνεργασίας.
- συμμετέχουν σε αυτό το πρόγραμμα δύο νέα πανεπιστήμια, το Πανεπιστήμιο Αιγαίου και το Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος, ενισχύοντας την συνεργασία με την ακαδημαϊκή κοινότητα.
- εκδηλώσεις μας οργανώνονται σε συνεργασία και με τις τρεις Μόνιμες Ελληνικές Αντιπροσωπείες (ΜΕΑ) σε Βρυξέλλες, Γενεύη και Νέα Υόρκη — μια ακόμη ένδειξη της καλής συνεργασίας μας με το Υπουργείο Εξωτερικών και με την Διπλωματική του Ακαδημία

Παράλληλα, ο αριθμός και η ποιότητα των εκδηλώσεών μας αυξάνεται διαρκώς, όπως και η ενεργός συμμετοχή φοιτητών, νέων επαγγελματιών καθώς και ομιλητών και μεντόρων.

Τέλος, συμπληρώνουμε τέσσερα χρόνια αδιάλειπτης έκδοσης του περιοδικού μας, που εξελίσσεται συνεχώς σε περιεχόμενο και απήχηση. Προτείνω να κοιτάξετε προσεκτικά το πρώτο ένθετο του παρόντος τεύχους για να έχετε μια πιο πλήρη εικόνα της πορείας του περιοδικού μας και το δεύτερο ένθετο για να δείτε το "Βήμα των Ομιλητών" και την αυξανόμενη σχέση και συμπληρωματικότητα μεταξύ εκδηλώσεων και άρθρων.

Το 17ο τεύχος περιλαμβάνει και πάλι άρθρα υψηλού επιπέδου, με θεματικές που απευθύνονται σε κάθε ενεργό πολίτη και κατά προτεραιότητα στον νέο που αναζητά έμπνευση, πληροφόρηση και προοπτική. Ευχαριστώ θερμά όλους όσους συνέβαλαν στην πραγματοποίησή του τεύχους αυτού και όλους όσους στηρίζουν την ΑΛΛΗΛΟΝ και το περιοδικό και συμμετέχουν ενεργά. . Μαζί συνεχίζουμε — με στόχο μια συνεχή ανοδική πορεία προς όφελος των νέων μας και του ευρύτερου ελληνισμού.

Με εκτίμηση,

Άγγελος Παγκράτης

Εκδότης του e-Άλληλον

Impressum

ΕΚΔΟΤΗΣ:

ΑΛΛΗΛΟΝnet

Άγγελος Παγκράτης

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:

ΑΛΛΗΛΟΝNet

Εθνική Οδός Λευκίμης 6, Κέρκυρα, Ελλάδα

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ:

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

ΣΥΜΒΟΥΛΕΥΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Δημήτρης Ηλιόπουλος,
Κλεάνθης Γαβριηλίδης,
Όλγα Κοσμίδου

ΟΜΑΔΑ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

Αλέξανδρος Παγκράτης

ΓΡΑΦΙΣΤΙΚΗ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ & ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Χριστίνα Μπαγκάκη

EMAIL ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ:

periodiko@allilonet.gr

ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ:

<https://allilonet.com/>

LinkedIn:

<https://www.linkedin.com/company/allilon/>

ISSN: 2732-7701

COVER & BACKCOVER:

shared by creators on pexels.com (royalty free)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

02 Μήνυμα Εκδότη
Άγγελος Παγκράτης

03 Περιεχόμενα

04 Γενικά Άρθρα

05 «Σεμινάρια/Συνέδρια Ελλήνων Εκπαιδευτικών Ευρώπης»: Εμπειρίες μιας πρωτοβουλίας (1987-2025)
Δρ.ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

09 «Εθέλω: ο εκούσιος κύκλος προσφοράς και ενδυνάμωσης»
Δρ. Αικατερίνη Πουστουρλή

13 Τα γνωμικά του χρόνου
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

17 European Union enlargement or neighbouring policy - A dilemma or solution for Europe' future
Δρ.Γεωργία Χρονοπούλου

22 Από την παύση στη δράση: Η επαγγελματική επανεκκίνηση των γυναικών
Κατερίνα Σερίφη

26 Ένθετο Α: 4 Χρόνια e-Allilong

27 Τα 4 χρόνια του περιοδικού «e-Allilong»
Άγγελος Παγκράτης

29 Οι άνθρωποι του e-Allilong
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

36 Ένθετο Β: Το βήμα των ομιλητών, εκδηλώσεις και άρθρα

37 Πρόγραμμα Εκδηλώσεων της ΑΛΛΗΛΟΝ – Α' Εξάμηνο 2025
Άγγελος Παγκράτης

39 Η καινοτομία στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις και η συμβολή της στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας
Αντισυνταγματάρχης ε.α. Κουκάκης Γεώργιος

43 European Defence: From financing innovation to ensuring the necessary skills to support it
Michalis Ketselidis

45 Οι Πολιτικές Επιστήμες στην εποχή της τεχνολογίας
Αγαθάγγελος Σταυρόπουλος

49 Τι συμβαίνει στη συνέχεια με την τεχνητή νοημοσύνη και την προσαρμογή της ανθρωπότητας
Δρ. Γεώργιος Φραδέλος

52 Ex-Libris

53 Ελληνισμός στη Ρωσία και στις άλλες χώρες της τ. ΕΣΣΔ του Διονύση Καλαμβρέζου,
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

57 Η Επανάσταση του 1821 και οι Έλληνες της Αμερικής της Μαρίας Καλιαμπού,
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

59 Mentor's Corner
Μέντορες Επιχειρηματικότητας, Σπουδών και Καριέρας, Young Mentors

61 Αντι Επιλόγου
Το λυσάρι για να μετατρέψεις τις υπέροχες ιδέες σου σε αποτελεσματικές λύσεις,
Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

63 Λόγια Σοφίας

Γενικά Άρθρα

«Λαμπάδια ἔχοντες διαδώσουσιν ἀλλήλοις»

(Οι φέροντες τις δάδες τις μεταλαμπαδεύουν ο ένας στον άλλον). Φράση από την «Πολιτεία» του Πλάτωνα, στη μετατροπή της εισόδου στο Πανεπιστήμιο του Yale.

Το περιοδικό υποστηρίζει και προωθεί τους στόχους της ΑΜΗΛΟΝ με τα γενικά, τα θεματικά (ένθετα) και άλλα άρθρα του κάθε τεύχους. Οι κύριοι στόχοι της ΑΜΗΛΟΝ είναι:

1ος στόχος: Να υποστηρίζει ατομικά τις προσπάθειες των μελών μας και ιδίως των νέων μας που προετοιμάζονται και αγωνίζονται για ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον.

2ος στόχος: Να κτίζει συνοχή και πνεύμα εθελοντισμού, αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των μελών της καθώς και με άλλους φορείς με τους οποίους συνεργάζεται στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

3ος στόχος: Να συμβάλει, μέσα σε ένα διεθνές πλαίσιο τεχνολογικής επιτάχυνσης, αλλά και τριβών, συγκρούσεων και ανατροπών στην απαραίτητη προετοιμασία και προσαρμογή, μελών και συνεργατών και, ευρύτερα, στην πρόοδο και ανθεκτικότητα της Ελλάδας και του Ελληνισμού.

«Σεμινάρια/Συνέδρια Ελλήνων Εκπαιδευτικών Ευρώπης»: Εμπειρίες μιας πρωτοβουλίας (1987-2025)

Δρ.ΘΕΟΔΩΡΟΣ Α. ΚΑΛΛΙΑΝΟΣ

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Οικονομολόγος (Πανεπιστήμιο Αθηνών), Διδάκτωρ (Dr.rer.pol.) του Πανεπιστημίου του Αμβούργου, διδάσκει στο Πανεπιστήμιο της Βόννης. Εργάστηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις Βρυξέλλες.

Economist (University of Athens), PhDHolder(Dr.rer.pol)of the University of Hamburg, Lecturer of the University of Bonn.

Served as EU-Official by the European Commission in Brussels.

[Theodoros Kallianos,Dr. | LinkedIn](#)

Σκοπός του σύντομου αυτού άρθρου είναι να ενημερώσει κατ' αρχήν - λόγω ελλείψεως συστηματικών αρχείων, καταγραφών και πρακτικών - για το περίγραμμα των πεπραγμένων μιας πρωτοβουλίας, στο χώρο της Ελληνικής εκπαίδευσης - στο εξωτερικό κυρίως, εδώ στις Βρυξέλλες- από την ένταξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ και που έχει, κατά γενική ομολογία, μια θετική διαδρομή που διαρκεί 35 περίπου χρόνια και αριθμεί 30 Συνέδρια/Σεμινάρια στις Βρυξέλλες.

Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της πρωτοβουλίας, είναι ότι ξεκίνησε από ανθρώπους, που ανήκαν στον χώρο των γονέων των εκπαιδευτικών και των ενδιαφερομένων για την τύχη της ελληνόγλωσσης παιδείας στο εξωτερικό, μετά την ένταξη της Ελλάδος στην ΕΟΚ το 1981.

Το προσεχές επετειακό 30^ο Συνέδριο Ελλήνων Εκπαιδευτικών Ευρώπης (ΣΕΕΕ) με τίτλο: **“Η εκπαιδευτική διαδικασία στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης, προκλήσεις και εμπειρίες στη ΕΕ”** που διοργανώνεται στις Βρυξέλλες στις 4 Απριλίου 2025, αποτελεί αφορμή για να γίνει μια σύντομη παρουσίαση αυτής της καινοτόμας πρωτοβουλίας και των αποτελεσμάτων της.

Σκοπός του σύντομου αυτού άρθρου είναι να ενημερώσει κατ' αρχήν - λόγω ελλείψεως συστηματικών αρχείων, καταγραφών και πρακτικών - για το περίγραμμα των πεπραγμένων μιας πρωτοβουλίας, στο χώρο της

Ελληνικής εκπαίδευσης - στο εξωτερικό κυρίως, εδώ στις Βρυξέλλες- από την ένταξη της Ελλάδος στην [Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα](#) (ΕΟΚ) και που έχει, κατά γενική ομολογία, μια θετική διαδρομή που διαρκεί 35 περίπου χρόνια και αριθμεί 30 Συνέδρια/Σεμινάρια στις Βρυξέλλες. Το ιδιαίτερο χαρακτηριστικό αυτής της πρωτοβουλίας, είναι ότι ξεκίνησε από ανθρώπους, που ανήκαν στον χώρο των γονέων, των εκπαιδευτικών και των ενδιαφερομένων για την τύχη της ελληνόγλωσσης παιδείας στο εξωτερικό.

Η ένταξη της Ελλάδας το 1981 στην ΕΟΚ έφερε στην επιφάνεια, από μια άλλη οπτική γωνία, την τύχη της διδασκαλίας της Ελληνικής γλώσσας στην Ευρώπη και κυρίως στα Κράτη Μέλη.

Η θεσμική αναγνώριση της Ελληνικής, ως επισήμου γλώσσας της ΕΟΚ, με άμεσο αποτέλεσμα της μετάφρασης των νομικών και επισήμων κειμένων, καθώς και η ταυτόχρονη διερμηνεία στις διάφορες επίσημες συσκέψεις, δεν είχαν καταφέρει να αμβλύνουν μια γενική εντύπωση που ενίσχυε η πολωμένη τότε πολιτική ατμόσφαιρα. Δηλαδή, ότι το επερχόμενο άνοιγμα των συνόρων λόγω της ενιαίας εσωτερικής αγοράς, θα επιφέρει μια επικράτηση των γλωσσών εργασίας (Γαλλικά, Αγγλικά, Γερμανικά), εις βάρος των «μικροτέρων» γλωσσών.

Μέσα λοιπόν σε ένα τέτοιο κλίμα, γεννήθηκε για πρώτη φορά η ιδέα

της άτυπης αναγνωριστικής προσέγγισης της εκπαιδευτικής κοινότητας των Βρυξελλών, με τα θεσμικά όργανα της ΕΟΚ κυρίως όμως με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Εάν αναζητήσει κανείς στα αρχεία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής¹, το προσωπικό που είχε διατεθεί για τους τομείς «παιδεία», «κατάρτιση», «νεολαία», «επικοινωνία», «πολιτισμός», θα απογοητευθεί: ούτε ένας υπάλληλος το 1986², δηλαδή 5 χρόνια μετά την ένταξη της Ελλάδας στην ΕΟΚ. Για τους τομείς αυτούς η ΕΟΚ δεν είχε καμία αρμοδιότητα βάσει της ιδρυτικής [Συνθήκης της Ρώμης](#) (1957). Η προετοιμασία για την κινητικότητα χωρίς διασυνοριακούς ελέγχους που επέφερε η Συνθήκη του [Μάαστριχτ](#) (1992) μέσω «εσωτερικής αγοράς» έδωσε συντονιστικές και υποστηρικτικές αρμοδιότητες στην [Ευρωπαϊκή Ένωση](#) (ΕΕ) βάσει της αρχής της «επικουρικότητας», διατηρώντας όμως την ευθύνη και αρμοδιότητα των Κρατών Μελών. Ωστόσο υπήρχε μια διοικητική μονάδα με τον τίτλο: "Centre d'Information Robert Schuman" με επικεφαλής τον ελληνομαθή και ελληνόφωνα Ιταλό [Livio Missir Mamachi di Lusignano](#) που έδινε γενικές πληροφορίες σε ομάδες «εξωτερικών επισκεπτών» και κυρίως δημοσίων υπαλλήλων, των κρατών μελών και διπλωματών, για τον ρόλο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και των πολιτικών της.

Έτσι η πρώτη αναγνωριστική πρωτοβουλία το 1987, του τότε συμβούλου εκπαίδευσης στην Ελληνική Πρεσβεία του Βελγίου, Γιώργου Τσιάκαλου και εμού, σε συνεργασία με τον Δημήτρη Φράγκο, πρόεδρο του Συλλόγου Ελλήνων δασκάλων και νηπιαγωγών Βελγίου, κατέληξε σε μια «ενημερωτική συνάντηση μετά γεύματος», «ενδιαφερομένων Ελλήνων πολιτών», με δύο γενικές ομιλίες στα ελληνικά, στην έδρα της ΕΕ (κεντρικό κτήριο BERLAYMONT). Υπεδείχθη δε, «αρμοδίως», να μην δημοσιοποιήσουμε, την ιδιότητα των επισκεπτών (sic), μια και η εκπαιδευτική πολιτική ήταν ανύπαρκτη, βάσει των διατάξεων, της ισχύουσας, τότε Ευρωπαϊκής νομοθεσίας.

Αυτή η «πρώτη ενημερωτική επίσκεψη» του 1987 θεωρείται πλέον η αρχή των 30 συναντήσεων των Ελλήνων εκπαιδευτικών του Βελγίου, της Μπενελούξ³, της Δυτικής Ευρώπης, της Ευρώπης μέχρι σήμερα (βλέπε ενδεικτικό πίνακα στο τέλος του κειμένου). Βασίζονται δε, σε μεθοδικά και λεπτομερώς επεξεργασμένα προγράμματα, που εκπονεί η εκάστοτε Οργανωτική Επιτροπή, που αποτελείται από μόνιμα και μη μόνιμα μέλη, (π.χ. στελέχη του [Γραφείου Συντονιστή Εκπαίδευσης](#), εκπρόσωποι φορέων κ.ά.). Αξίζει να σημειωθεί η πολυετής (από το 1988) και πολλαπλή στήριξη του καθηγητού φιλοσοφίας στο Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Βρυξελλών [Λάμπρου Κουλουμπαρίση](#) καθώς και του [Μητροπολίτου Αχαΐας Αθανασίου](#) (από το 2000) γεγονός το οποίο έχει

ήδη αναγνωριστεί και τιμηθεί δεόντως από την Πρωτοβουλία Συνεδρίων Ελλήνων Εκπαιδευτικών Ευρώπης.

Στο πλαίσιο των γενικών παρατηρήσεων πρέπει να σημειωθεί ότι:

1. Η πρωτοβουλία του 1987, κατάφερε να εξελιχθεί σε ένα αξιόπιστο φόρουμ των ελλήνων εκπαιδευτικών, που εργάζονται ως «αποσπασμένοι» στην Ευρώπη και καλύπτουν, όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, ως σύνεδροι και ομιλητές. Περαιτέρω δε, ενώ αρχικά είχε κύριο στόχο, την ενημέρωση για την Ευρωπαϊκή πορεία και τις ιδιαίτερες εκπαιδευτικές ανάγκες, των ελλήνων που εργάζονται, σε εκτός των περιοχών καταγωγής τους, ετερόκλητα κοινωνικά, γλωσσικά και πολιτισμικά περιβάλλοντα, συνέβαλε βαθμιαία στην επιστημονική ενημέρωσή τους και στη βελτίωση των ικανοτήτων τους, προκειμένου να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις και ιδιαιτερότητες του έργου τους, σε διάφορες χώρες της ΕΕ, όπου υπάρχουν Έλληνες. Αυτή δε η ευκαιρία της συναντήσεως και ανταλλαγής απόψεων και εμπειριών, των Ελλήνων εκπαιδευτικών, μεταξύ τους με την μόνιμη υποστήριξη των ευρωπαϊκών εκπροσώπων, αποτελεί ένα θεμελιώδες στοιχείο της επιτυχίας της.

2. Εκτός αυτού, η πρωτοβουλία «δικτύωσε» γύρω της εκπροσώπους από τα διάφορα όργανα της ΕΕ (Επιτροπή, Κοινοβούλιο, [ΕΟΚΕ](#), [ΕτΠ](#)) και των πολιτικών τους και χρησίμευσε, ως πλατφόρμα ενημέρωσης και ανταλλαγής εμπειριών, με σημαντικούς φορείς του χώρου, όπως εθνικής πολιτικής (Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων) και υλοποίησης ευρωπαϊκών ή άλλων προγραμμάτων, π.χ. Ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες, προγράμματα και δίκτυα, Ευρωπαϊκά Σχολεία, πρακτικές συνεργασίες με τους φορείς παιδείας, διαπολιτισμικής εκπαίδευσης, στις χώρες υποδοχής κ.ά.

3. Ενίσχυσε και προώθησε, σε σοβαρό και διαφανή βαθμό, την συνεργασία και τον διάλογο των ελληνικών και κυπριακών φορέων, στο Βέλγιο και τις όμορες χώρες, και όχι μόνον αυτές, που έχουν σχέση με την εκπαίδευση των ελλήνων και κυπρίων μαθητών και την προώθηση της ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού στο εξωτερικό (εκπαιδευτική κοινότητα, Εκπρόσωποι της Ορθοδόξου Χριστιανικής Εκκλησίας, Οργανώσεις Ελληνικών Κοινοτήτων, Ακαδημαϊκή Κοινότητα, ημερήσιο και ομογενειακό τύπο, πολιτιστικούς φορείς, Συλλόγους Γονέων και Κηδεμόνων κ.ά.).

4. Επέτυχε μια πολιτική στήριξη και αναγνώριση, για την σημασία και χρησιμότητα των «σεμιναρίων/συνεδρίων» από όλα σχεδόν τα πολιτικά κόμματα της Ελλάδος, που είχαν εκλεγμένους εκπροσώπους στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Η αρχή έγινε με την ταυτόχρονη ενεργό συμμετοχή των αείμνηστων Παναγιώτη (Τάκη) Λαμπρία (ΝΔ), Λευτέρη Παπαγιαννάκη (ΣΥΝ), και Παρασκευά Αυγερινού (ΠΑΣΟΚ), στο 3ο

κιάλας Ενημερωτικό Σεμινάριο, τον Απρίλιο του 1988, όπου για πρώτη φορά συμμετείχαν εκπαιδευτικοί όλων των βαθμίδων (προσχολική πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια). Η θετική αυτή αναγνώριση, για την ποιότητα της πρωτοβουλίας, ανέβηκε σε υψηλότερα εθνικά (συμμετοχή Ελλήνων Υπουργών ή εκπροσώπων τους) και ευρωπαϊκά επίπεδα, με την ενεργό συμμετοχή, Επιτρόπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής (Μαργαρίτης Σχοινάς, Ανδρούλλα Βασιλείου), εκπροσώπων του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, και της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής (Γιώργος Ντάσης).

Πηγή: Θ. Καλλιάνος, Without compass? Χωρίς πυξίδα; Αθήνα, 2019

Η αναγνώριση αυτή οδήγησε το κύρος και την φήμη των ΣΕΕΕ εκτός ΕΕ, έτσι ώστε στο 20ο ΣΕΕΕ για πρώτη φορά συμμετείχαν Έλληνες αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί από την Μαριούπολη, Μόσχα και Βελιγράδι, ενώ στο 27ο ΣΕΕΕ, που έγινε διαδικτυακό λόγω πανδημίας, το παρακολούθησαν εκπαιδευτικοί από την Νότια Αφρική και χώρες εκτός ΕΕ, όπως το Ηνωμένο Βασίλειο.

Στο πλαίσιο των ειδικών παρατηρήσεων εξάλλου αξίζει να σημειωθεί:

1. Η μέχρι το 9ο Συμπόσιο περίοδος, είχε βασιστεί στην συνεργασία μεταξύ των αρμοδίων της Οργανωτικής Επιτροπής, με την ΕΕ και απέβλεπε, στην συμμετοχή των αποσπασμένων, Ελλήνων εκπαιδευτικών, στις χώρες της Μπενελούξ. Το 9ο Συμπόσιο (1988) στις αίθουσες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, απετέλεσε ένα ποσοτικό και ποιοτικό άλμα, με συμμετοχή περίπου 200 συνέδρων (Μπενελούξ και Γερμανία), όπου πέραν της συμμετοχής τριών Ελλήνων Ευρωβουλευτών, του Υπουργού Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων, εκπροσώπων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, των Ευρωπαϊκών Σχολείων, συμμετείχαν διακεκριμένοι ομιλητές διεθνούς κύρους, όπως οι καθηγητές J.GUNDARA (Πανεπιστήμιο Λονδίνου), P.BATELAAN (Πανεπιστήμιο Άμστερνταμ), M.YERLOT (Πανεπιστήμιο Γάνδης), Ε.ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΥ (Πανεπιστήμιο Μονς) και Γ.ΜΑΡΚΟΥ (Πανεπιστήμιο Αθηνών). Στη συνέχεια τα επόμενα

σεμινάρια/συνέδρια απέκτησαν πλέον διευρυμένη διάσταση, γεωγραφικά και θεματικά.

2. Η ενεργός συμμετοχή, ως ομιλητών, και όχι μόνον ακροατών, των συμμετεχόντων εκπαιδευτικών, απετέλεσε και αποτελεί, ένα από τα πλέον θετικά στοιχεία των ΣΕΕΕ, τα οποία λειτουργούν ως ένα αξιόπιστο φόρουμ, στο χώρο της παιδείας και εκπαίδευσης, των Ελληνοπαίδων του εξωτερικού. Αρκετοί σύνεδροι, είχαν την ευκαιρία, σε μεμονωμένη ή συλλογική βάση, να αξιοποιήσουν τις πρωτοβουλίες της ΕΕ, που τους αφορούν και για τις οποίες ενημερώνονταν συστηματικά με εισηγήσεις ειδικών, κατάλληλο ενημερωτικό υλικό, ανταλλαγή εμπειριών και διευκρινιστικές συζητήσεις για την μεταφορά των γνώσεων τους στα σχολεία τους.

3. Παρά τα διάφορα εμπόδια, διοικητικής και γραφειοκρατικής φύσεως, μπορεί τα σεμινάρια/συνέδρια, να μην έχουν πάντοτε μια ποσοτική συμμετρική περιοδικότητα, ωστόσο κατάφεραν να είναι ποιοτικά, αξιόπιστα με υλοποίηση προγραμμάτων, που περιελάμβαναν ενδιαφέροντα, επίκαιρα, καινοτόμα, θέματα, με άμεση χρησιμότητα για τους εκπαιδευτικούς, κατά συνέπεια για την νεολαία μας και την ανοικτή κοινωνία μας στην οποία προσβλέπουμε. Μέχρι σήμερα πάνω από 2000 εκπαιδευτικοί έχουν παρακολουθήσει τα σεμινάρια/συνέδρια με φυσική παρουσία.

Συμπερασματικά, το προσεχές 30^ο ΣΕΕΕ στις Βρυξέλλες, κινείται σε παρόμοια πλαίσια και καινοτομεί, εισάγοντας την θεματική της τεχνητής νοημοσύνης και τον επηρεασμό της, στην πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση, ένα ιδιαίτερα επίκαιρο θέμα που ενδιαφέρει όχι μόνο τους εκπαιδευτικούς, αλλά συλλογικά και ατομικά όλες τις ανθρώπινες συμπεριφορές παγκοσμίως.

ΠΙΝΑΚΑΣ: Ενδεικτική αναφορά πραγματοποιηθέντων «Σεμιναρίων/ Συνεδρίων Βρυξελλών» για τους Έλληνες αποσπασμένους εκπαιδευτικούς σε χώρες της Ευρώπης

ΣΕΕΕ	ΤΙΤΛΟΣ	ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ
1 ^ο /2 ^ο	«Ενημερωτική επίσκεψη» στην ΕΟΚ του Συλλόγου Δασκάλων και Νηπιαγωγών Βελγίου	30/04/1987 25/04/1988

3 ^ο	Εκπαιδευτικό ενημερωτικό σεμινάριο (με την συμμετοχή 3 Ευρωβουλευτών) για τους εκπαιδευτικούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης Μπενελούξ	14/11/1991
7 ^ο	Οι Προκλήσεις για την Παιδεία στο κατώφλι του 21ου αιώνα	1/06/1995
9 ^ο	Ευρωπαϊκό συμπόσιο με συγχρηματοδότηση από το πρόγραμμα ΣΩΚΡΑΤΗΣ-COMENIUS: Μετανάστευση και Εκπαίδευση στην Ευρώπη: Έλληνες εκπαιδευτικοί Μπενελούξ και Γερμανίας - «Διαπολιτισμική Εκπαίδευση και η Ευρώπη - Διάσταση στην Εκπαίδευση»	27-28/11/1998
10 ^ο	Η Εκπαίδευση στην Ευρώπη: Εμπειρία και προοπτικές	21/06/1999
11 ^ο	Παιδεία και Ευρωπαϊκή Ολοκλήρωση: Διαπιστώσεις και προοπτικές	2/06/2000
12 ^ο	Ευρωπαϊκές εξελίξεις και προοπτικές στην παιδεία	1/06/2001
14 ^ο	Εμπειρίες και προοπτικές για την προώθηση της Ελληνικής Γλώσσας και παιδείας στην Ευρώπη	12/05/2003

17 ^ο	Διαπολιτισμικότητα και εκπαίδευση: Εμπειρίες και πολιτικές στην ΕΕ	22/05/2006
20 ^ο	Το Μέλλον της ΕΕ: Στρατηγικές και Προοπτικές για την Εκπαίδευση	20/03/2011
22 ^ο	Η Δυναμική της εκπαίδευσης σε περίοδο κρίσης	27/02/2013
24 ^ο	Μετανάστευση και εκπαίδευση στην Ευρωπαϊκή Ένωση: πρακτικές και προοπτικές	23/03/2015
26 ^ο	Νέες Στρατηγικές για την εκπαίδευση: Η σύγχρονη πρόκληση για την Ευρώπη	20/03/2017
27 ^ο	Ο ρόλος της παιδείας στην προώθηση του Ευρωπαϊκού τρόπου ζωής	10/12/2020
28 ^ο	Προκλήσεις στις σχέσεις διδασκόντων και διδασκομένων στη σημερινή Ευρώπη	9/12/2022
29 ^ο	Προκλήσεις στις σχέσεις διδασκόντων και διδασκομένων στη σημερινή Ευρώπη	5/04/2024

Πηγή: Επεξεργασία στοιχείων, προσωπικού αρχειακού υλικού.

¹ European Commission, Bussière, É., Ludlow, P., Romero, F., Schlenker, D. et al., The European Commission 1986-2000 (hardcover edition) – History and memories of an institution, Bussière, É.(editor), Ludlow, P.(editor), Romero, F.(editor), Schlenker, D.(editor), Dujardin, V.(editor) and Varsori, A.(editor), Publications Office of the European Union, 2019, <https://data.europa.eu/doi/10.2792/814525>

² Για λόγους σύγκρισης αναφέρεται, ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή απασχολούσε το 1995, συνολικά 683 υπαλλήλους και το 1998 αντιστοίχως, 836 υπαλλήλους.

³ Η Μπενελούξ (αγγλικά: Benelux) ήταν μια οικονομική ένωση στη δυτική Ευρώπη που περιλάμβανε τρεις γειτονικές χώρες: το Βέλγιο (Belgium), τις Κάτω Χώρες (The Netherlands), και το Λουξεμβούργο (Luxemburg).

«έθελω : ο εκούσιος κύκλος προσφοράς και ενδυνάμωσης»

Δρ. Αικατερίνη Πουστουρλή
Μέντορας Προσωπικής Ανάπτυξης ΑΛΛΗΛΟΝ
Εμπειρογνώμων Ασφάλειας
[Dr. Katerina Poustourli | LinkedIn](#)

Στην πολύπαθη πατρίδα μας, η γενναιότητα, η αλληλεγγύη και η λεβεντιά αποδείχθηκε ιστορικά ότι αποτελούν ουμανιστικά διδάγματα με διαχρονική αξία. Σε δύσκολες στιγμές όλοι μας ανασύρουμε από τη μνήμη και πράττουμε κατά το «Να αγαπάς την ευθύνη, να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω την γης. Αν δεν σωθεί, εγώ φταίω... ποιο δρόμο να πάρεις; ...τον πιο κακοτράχαλο ανήφορο... μην καταδέχεσαι να ρωτάς: θα νικήσουμε; ... θα νικηθούμε; ... πολέμα! ...» του εθνικού μας ποιητή, συγγραφέα, δημοσιογράφου, πολιτικού και φιλόσοφου Νίκου Καζαντζάκη.

Εισαγωγή

Στην πολύπαθη πατρίδα μας, η γενναιότητα, η αλληλεγγύη και η λεβεντιά αποδείχθηκε ιστορικά ότι αποτελούν ουμανιστικά διδάγματα με διαχρονική αξία. Σε δύσκολες στιγμές όλοι μας ανασύρουμε από τη μνήμη και πράττουμε κατά το «Να αγαπάς την ευθύνη, να λες: Εγώ μονάχος μου έχω χρέος να σώσω την γης. Αν δεν σωθεί, εγώ φταίω... ποιο δρόμο να πάρεις; ...τον πιο κακοτράχαλο ανήφορο... μην καταδέχεσαι να ρωτάς: θα νικήσουμε; ... θα νικηθούμε; ... πολέμα! ...» του εθνικού μας ποιητή, συγγραφέα, δημοσιογράφου, πολιτικού και φιλόσοφου Νίκου Καζαντζάκη.

Στην αρχαία **Ελλάδα** το πνεύμα του εθελοντισμού συναντάται στο θεσμό των αμφικτιονίων. Οι αμφικτιονίες ήταν ένας θρησκευτικός

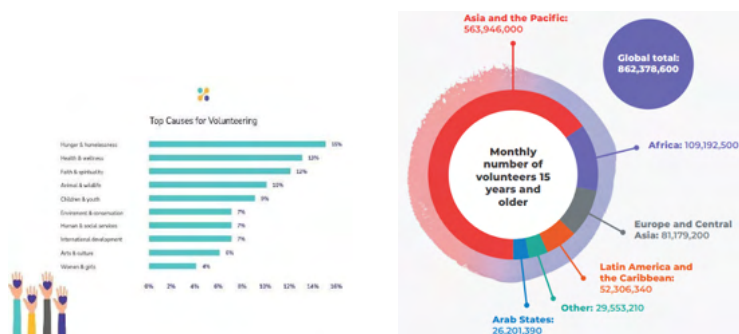
και πολιτικός σύνδεσμος των Ελλήνων, που δημιουργούνταν με κέντρο τη λατρεία σ' ένα ιερό από τους κατοίκους των γύρω πόλεων. Δηλαδή, οι αμφικτιονίες ήταν η πρώτη προσπάθεια που έγινε για να ρυθμιστούν οι σχέσεις μεταξύ των πόλεων της Ελλάδας καθώς κατά τη διάρκεια τους σταματούσαν όλες οι εχθροπραξίες. Με την πάροδο του χρόνου οι αμφικτιονίες έχασαν τον θρησκευτικό τους χαρακτήρα και δημιούργησαν μια ομοσπονδία υπεύθυνη για τις σημαντικότερες κοινωνικές και πολιτικές αποφάσεις.

Ετυμολογικά η λέξη **εθελοντισμός** προέρχεται από το ρήμα «**έθελω**», που σημαίνει **θέλω πολύ, νοιάζομαι και δρώ**. Θεσμικός (ή επίσημος) και άτυπος εθελοντισμός λαμβάνει χώρα παντού ανά τον πλανήτη. Ο θεσμικός εθελοντισμός πραγματοποιείται μέσω οργανώσεων, ενώσεων ή ομάδων, συνήθως από εθελοντές με συνεχή ή διαρκή δέσμευση σε έναν οργανισμό, οι οποίοι συνεισφέρουν το χρόνο τους σε τακτική βάση, ενώ ο άτυπος εθελοντισμός λαμβάνει χώρα απευθείας μεταξύ ατόμων και κοινοτήτων χωρίς να μεσολαβεί κάποιος οργανισμός. Σε **ευρωπαϊκό** επίπεδο υπάρχουν μεταξύ άλλων το «**Ευρωπαϊκό Σώμα Αλληλεγγύης**», μια πρωτοβουλία η οποία προσφέρει σε νέους τη δυνατότητα να γίνουν εθελοντές ή να εργαστούν σε έργα που ωφελούν κοινότητες και ανθρώπους σε ολόκληρη την

Ευρώπη καθώς και οι «[Εθελοντές ανθρωπιστικής βοήθειας της ΕΕ](#)» ένα πρόγραμμα εθελοντών ανθρωπιστικής βοήθειας που συνδέει εθελοντές και οργανώσεις από διάφορες χώρες, παρέχοντας πρακτική υποστήριξη σε έργα ανθρωπιστικής βοήθειας και συμβάλλοντας στην ενίσχυση των τοπικών ικανοτήτων και της ανθεκτικότητας κοινοτήτων που έχουν πληγεί από καταστροφές σε ολόκληρο τον κόσμο. Ποιος/ά δεν ονειρεύτηκε να προσφέρει στους «Γιατρούς χωρίς Σύνορα»;

Καθημερινά σε όλο τον κόσμο, εκατομμύρια άνθρωποι αναλαμβάνουν δράση για θέματα που τους ενδιαφέρουν, προσφέροντας εθελοντική εργασία σε κοινότητες, οργανισμούς, εταιρείες και όχι μόνο. Με αυτόν τον τρόπο, μας φέρνουν πιο κοντά στην επίτευξη των Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs). **Πάνω από 1 δισεκατομμύριο άνθρωποι προσφέρονται εθελοντικά σε όλο τον κόσμο** (σύμφωνα με την έκθεση των UN, ο μηνιαίος αριθμός εθελοντών ηλικίας 15 ετών και άνω ανέρχεται σε 862,4 εκατομμύρια παγκοσμίως, βλ. εικόνα 1). Ένας στους τέσσερις Αμερικανούς είναι εθελοντής. Οι γυναίκες είναι πιο πιθανό από τους άνδρες να προσφέρουν εθελοντισμό, τόσο επίσημα όσο και ανεπίσημα. Η γενιά των Baby Boomers είναι πιο πιθανό να είναι εθελοντές από οποιαδήποτε άλλη γενιά. Ενώ η μέτρηση του εθελοντισμού παγκοσμίως εξακολουθεί να αποτελεί πρόκληση, νέα δεδομένα ρίχνουν φως στην κλίμακα και το εύρος της εθελοντικής συμμετοχής σε όλο τον κόσμο. Ακολουθώντας τα διαγράμματα με την στατιστική απεικόνιση (έκδοση UN, 2023).

Εικόνα 1: Στατιστικά για τον εθελοντισμό από τον UN (2023). Δραστηριότητες επιλογής σε ΗΠΑ και παγκόσμια συμμετοχή.

Δραστηριότητες Εθελοντισμού

Υπάρχουν αμέτρητοι λόγοι και τρόποι για το πώς μπορούμε να εμπλακούμε σε δραστηριότητες εθελοντισμού στην κοινότητά μας. Είτε είμαστε παθιασμένοι με την υπεράσπιση, τα δικαιώματα των ζώων ή τη βοήθεια των αστέγων, ή το περιβάλλον, μπορούμε να βρούμε έναν τρόπο να δωρίσουμε τον χρόνο μας. Ανατρέχοντας σε σχετικούς ιστότοπους, μπορούμε να βρούμε ευκαιρίες εθελοντισμού που ταιριάζουν με τα ενδιαφέροντα και τις ικανότητές μας. Ακόμα κι

αν έχουμε διαθέσιμες μόνο λίγες ώρες χρόνο κάθε μήνα, θα κάνουμε τεράστια διαφορά στη ζωή των άλλων, εάν πχ :

1. Σερβίρουμε φαγητό σε Κουζίνα (εκκλησιαστικές οργανώσεις, πανεπιστήμιο, φιλόπρωχος κ.α.)
2. Βοηθούμε την Εκκλησία της ενορίας μας (συμμετοχή σε δραστηριότητες και εργασίες)
3. Περνάμε χρόνο σε Summer Camp (ναυαγοσώστης, συνοδός ή εκπαιδευτής παιδιών)
4. Βοηθάμε το Σχολείο της περιοχής μας (συμμετοχή σε διάφορες δραστηριότητες και εργασίες)
5. Προσφέρουμε φροντιστήρια σε μαθητές (ιδιαίτερα ή ομαδικά φροντιστήρια σε μαθητές που το έχουν ανάγκη)
6. Γίνουμε Μέντορας παιδιών/σπουδαστών/νέων (πχ όπως το δίκτυο της Αλληλονετ)
7. Οργανώσουμε ένα καλοκαιρινό πρόγραμμα ανάγνωσης (ειδικά τώρα που άνθρωποι από κάθε σημείο του πλανήτη μετακινούνται ως πρόσφυγες σε άλλες χώρες, θα βοηθούσε πολύ)
8. Δωρίσουμε βιβλία (σε όλους μας περισσεύουν)
9. Βοηθήσουμε σε ένα καταφύγιο αστέγων
10. Επισκεφθούμε γηροκομεία (συζητώντας, παίζοντας, τραγουδώντας, κρατώντας παρέα σε ηλικιωμένους)
11. Επισκεφθούμε νοσοκομεία (συζητώντας, παίζοντας, τραγουδώντας, κρατώντας παρέα σε ασθενείς κάθε ηλικίας εφόσον επιτρέπεται από το αρμόδιο προσωπικό και ιατρικά πρωτόκολλα)
12. Προσφέρουμε βοήθεια σε τοπική τράπεζα τροφίμων (συνεισφορά για τους πλημυροπαθούντες, παθόντες από φωτιά ή όποια άλλη καταστροφή ή δυσκολία)
13. Προωθούμε την ανακοίνωση ή την οργάνωση αιμοληψίας που μπορεί να είναι άκρως απαραίτητες για τα νοσοκομεία και τους ασθενείς τους
14. Δωρίσουμε ανεπιθύμητα αντικείμενα (ρούχα, υποδήματα σε καλή κατάσταση καθώς και μικροέπιπλα ή παιχνίδια)
15. Γίνουμε εθελοντής σε καταφύγιο ζώων
16. Βοηθήσουμε στην κατασκευή σπιτιών ή άλλων κατασκευών (παρόλο που στην Ελλάδα η γειτονία και ο γείτονας ήταν μέρος ενός στενού κύκλου στήριξης για πολλά χρόνια, η συνήθεια αυτή είναι σε ύφεση στη χώρα μας αλλά είναι σε έξαρση πχ στις ΗΠΑ, Αφρική και αλλού)
17. Προπονήσουμε μια αθλητική ομάδα νέων (στο χωριό σας, στη γειτονιά, στο σχολείο)
18. Προσφέρουμε δώρα Χριστουγέννων σε απόρους
19. Συμβάλλουμε στη διατήρηση καθαριότητας του περιβάλλοντος (συμμετοχή σε δράσεις για ανακύκλωση, συλλογή σκουπιδιών, περιβαλλοντική προστασία, κυκλική οικονομία κ.α.)

20. Βοηθούμε, στηρίζουμε την τοπική ή κοινοτική ή δημοτική βιβλιοθήκη
21. Προσφέρουμε βοήθεια στους πολιτιστικούς συλλόγους, χορωδίες κ.α.

22. Προσφέρουμε βοήθεια στους μουσικούς, αθλητικούς ή όποιους άλλους συλλόγους

Οι τύποι και τα πεδία βοήθειας μπορεί να είναι πολύ περισσότερα από όσα παρουσιάζονται παραπάνω, ωστόσο βοηθούν στην ένωση των ανθρώπων και στην ανθεκτικότητα των κοινωνιών.

Οφέλη Εθελοντισμού

Μέσω του εθελοντισμού κάνουμε **φίλους**, μαθαίνουμε νέες **δεξιότητες**, προωθούμε την **καριέρα** μας και νιώθουμε πιο ευτυχημένοι και υγιείς. Με πολυάσχολες ζωές, μπορεί να είναι δύσκολο να βρούμε χρόνο για εθελοντισμό. Προσφέρεται ζωτική βοήθεια σε άτομα που έχουν ανάγκη και στην κοινότητα, αλλά τα οφέλη είναι ακόμη μεγαλύτερα για εμάς, τον εθελοντή. Η σωστή ένταξη σε ομάδα που μας ταιριάζει, μπορεί να μας βοηθήσει να βρούμε φίλους, να συνδεθούμε με την κοινότητα, να μάθουμε νέες δεξιότητες και ακόμη και να προωθήσουμε την καριέρα μας. Το να δίνουμε σε άλλους μπορεί επίσης να βοηθήσει στην προστασία της ψυχικής και σωματικής μας υγείας. Μπορεί να μειώσει το άγχος, να καταπολεμήσει την κατάθλιψη, να μας κρατήσει σε πνευματική διέγερση και να μας προσφέρει μια **αίσθηση σκοπού**. **Τα κυριότερα οφέλη του εθελοντισμού για να νιώθουμε πιο υγιείς και πιο ευτυχημένοι είναι:**

- **Ο εθελοντισμός μας συνδέει με τους άλλους.**
 - Αυξάνονται οι κοινωνικές μας δεξιότητες και οι δεξιότητες σχέσεων
 - Γινόμαστε το καλύτερο πρότυπο σε επίπεδο οικογένειας (τα παιδιά μιμούνται ό,τι κάνουμε. Διδάσκουμε διά της πράξης πως συμβάλλουμε στην αλλαγή. Η δικτύωση βοηθά στο να βρούμε πόρους και δραστηριότητες για τα παιδιά και την οικογένειά μας).
- **Ο εθελοντισμός είναι καλός για το μυαλό και το σώμα μας.**
 - Ο εθελοντισμός βοηθά στην **εξουδετέρωση των επιπτώσεων του στρες**, του θυμού και του άγχους. Η κοινωνική επαφή έχει βαθιά επίδραση στη ψυχολογική μας ευεξία. Τίποτα δεν ανακουφίζει καλύτερα από το άγχος από μια ουσιαστική σύνδεση με ένα άλλο άτομο. Η εργασία με κατοικίδια και άλλα ζώα έχει επίσης αποδειχθεί ότι βελτιώνει τη διάθεση και μειώνει το στρες και το άγχος.
 - Ο εθελοντισμός **καταπολεμά την κατάθλιψη**. Ο εθελοντισμός μας κρατά σε τακτική επαφή με άλλους και μας βοηθά να αναπτύξουμε ένα σταθερό σύστημα υποστήριξης, το οποίο με τη σειρά του, μας προστατεύει από την κατάθλιψη.
 - Ο εθελοντισμός **μας κάνει χαρούμενους**. Μετρώντας τις ορμόνες

και τη δραστηριότητα του εγκεφάλου, οι ερευνητές ανακάλυψαν ότι η βοήθεια προς τους άλλους προσφέρει τεράστια ευχαρίστηση. Όσο περισσότερα δίνουμε, τόσο πιο ευτυχημένοι νιώθουμε.

- Ο εθελοντισμός **αυξάνει την αυτοπεποίθηση**. Κάνοντας καλό στους άλλους και στην κοινότητα, παρέχει μια φυσική αίσθηση ολοκλήρωσης. Ο ρόλος του εθελοντή μας δίνει μια **αίσθηση υπερηφάνειας και ταυτότητας**. Και όσο καλύτερα νιώθουμε για τον εαυτό μας, τόσο πιο πιθανό είναι να έχουμε **θετική άποψη για τη ζωή** και τους μελλοντικούς μας στόχους.

- Ο εθελοντισμός παρέχει μια **αίσθηση σκοπού**. Οι ηλικιωμένοι, ειδικά εκείνοι που έχουν συνταξιοδοτηθεί ή έχουν χάσει έναν σύζυγο, μπορούν να βρουν νέο νόημα και κατεύθυνση στη ζωή τους βοηθώντας τους άλλους. Όποια κι αν είναι η ηλικία ή η κατάσταση της ζωής μας, ο εθελοντισμός μπορεί να μας βοηθήσει να ξεφύγουμε από τις ανησυχίες μας, να μας κρατήσει **ψυχικά τονωμένους** και να προσθέσει περισσότερο **κέφι** στη ζωή μας.

- Ο εθελοντισμός μας βοηθά να παραμείνουμε **σωματικά υγιείς**. Μελέτες έχουν δείξει ότι όσοι προσφέρουν εθελοντικά έχουν χαμηλότερο ποσοστό θνησιμότητας από εκείνους που δεν το κάνουν. Οι μεγαλύτεροι σε ηλικία εθελοντές τείνουν να περπατούν περισσότερο, να αντιμετωπίζουν ευκολότερα τις καθημερινές τους εργασίες, είναι λιγότερο πιθανό να αναπτύξουν υψηλή αρτηριακή πίεση και έχουν καλύτερες δεξιότητες σκέψης. Ο εθελοντισμός μπορεί επίσης να μειώσει τα συμπτώματα του χρόνιου πόνου και να μειώσει τον κίνδυνο καρδιακών παθήσεων.

- **Ο εθελοντισμός μπορεί να προωθήσει την καριέρα μας.**
 - Δίνει την ευκαιρία κοινωνικοποίησης με επαγγελματίες και εταιρίες πολλών κλάδων, δικτύωση και αλληλεπίδραση για να εξασκήσουμε σημαντικές δεξιότητες που χρησιμοποιούνται στον χώρο εργασίας, όπως η ομαδική εργασία, η επικοινωνία, η επίλυση προβλημάτων, η διοίκηση έργων, η διαχείριση εργασιών και η οργάνωση.
 - Προσφέρει πολύτιμες επαγγελματικές δεξιότητες, πχ στη διαχείριση κρίσεων ενώ προσφέρουμε εθελοντικά σε κέντρο κακοποιημένων γυναικών ή στις τεχνικές συντήρησης έργων τέχνης ενώ προσφέρουμε σε ένα τοπικό μουσείο ή γκαλερί, ή στη νοσηλεία ενώ προσφέρουμε σε ένα νοσοκομείο ή σε ένα γηροκομείο.
 - Ο εθελοντισμός μας προσφέρει την ευκαιρία απόκτησης επαγγελματικής εμπειρίας, χωρίς μακροπρόθεσμη δέσμευση, απόκτησης εμπειρίας σε έναν νέο τομέα.

Προσωπικό Πλάνο δραστηριοτήτων Εθελοντισμού

Πριν όμως εμπλακούμε σε οποιαδήποτε δραστηριότητα εθελοντισμού,

βέλτιστο θα ήταν να προετοιμαστούμε κατάλληλα ώστε να μην αποθαρρυνθούμε ή απογοητευθούμε. **Κάνοντας ένα απλό πλάνο που να περιέχει στοιχεία για το α)πώς να βρούμε τη σωστή εθελοντική ευκαιρία, β) τα ενδιαφέροντά μας, γ) τους εθελοντικούς μας στόχους, τις δυνατότητες εθελοντισμού και δ) τον χρόνο που μπορούμε να διαθέσουμε, τότε είμαστε σε πολύ καλό δρόμο.** Βρίσκουμε μια δραστηριότητα που μας αρέσει, έχουμε τις ικανότητες να την υλοποιούμε, ενώ ταυτόχρονα βεβαιωνόμαστε ότι η δέσμευσή μας ταιριάζει με τις ανάγκες του οργανισμού. Ξεκαθαρίζουμε μέσα μας α)αν θα θέλαμε να εργαστούμε με ενήλικες, παιδιά, ζώα ή απομακρυσμένα από το σπίτι, β)αν προτιμάμε να εργαζόμαστε μόνοι ή ως μέρος μιας ομάδας, γ)αν νοιώθουμε καλύτερα στα παρασκήνια ή προτιμούμε έναν πιο εμφανή ρόλο, δ)πόσο χρόνο είμαστε διατεθειμένοι να αφιερώσουμε, ε)ποιες δεξιότητες θα θέλαμε να αποκτήσουμε, ζ) τι είναι πιο σημαντικό για εμάς.

Συσχετίζουμε με τα ενδιαφέροντά μας: Θα έχουμε μια πιο πλούσια και ευχάριστη εμπειρία εθελοντισμού, αν προσδιορίσουμε εξ αρχής τους στόχους και τα ενδιαφέροντά σας. Γιατί θέλουμε να γίνουμε εθελοντής; Τι θα μας άρεσε να κάνουμε; Όταν οι ευκαιρίες εναρμονίζονται με τους στόχους και με τα ενδιαφέροντά μας τότε έχουμε μεγαλύτερη χαρά και ικανοποίηση.

Προσδιορίζουμε τους εθελοντικούς μας στόχους: Η καταλληλότερη θέση εθελοντισμού για τον καθένα μας είναι αυτή που ταιριάζει με την προσωπικότητα, τις δεξιότητες και τα ενδιαφέροντά μας.

Εξετάζουμε διάφορες δυνατότητες εθελοντισμού: Δεν περιοριζόμαστε σε έναν μόνο οργανισμό ή έναν συγκεκριμένο τύπο προσφοράς. Μερικές φορές μια ευκαιρία φαίνεται υπέροχη στα χαρτιά, αλλά η πραγματικότητα είναι εντελώς διαφορετική. Επισκεπτόμαστε διαφορετικούς οργανισμούς για να εκτιμήσουμε αν ταιριάζουμε με τον οργανισμό και το προσωπικό/εθελοντές.

Προσδιορίζουμε το χρόνο που μπορούμε να προσφέρουμε: Ο εθελοντισμός δεν χρειάζεται να μονοπωλεί τη ζωή μας για να θεωρείται επωφελής. Στην πραγματικότητα, οι έρευνες δείχνουν ότι μόνο δύο με τρεις ώρες την εβδομάδα, ή περίπου 100 ώρες το χρόνο, μπορούν να αποφέρουν τα περισσότερα οφέλη—τόσο για εμάς όσο και για τον σκοπό που έχουμε επιλέξει. Προσφέρουμε εθελοντικά τόσο χρόνο όσο να αισθανόμαστε άνετα. **Ο εθελοντισμός πρέπει να είναι ένα διασκεδαστικό και ικανοποιητικό χόμπι, όχι μια άλλη αγγαρεία στη λίστα υποχρεώσεων μας.** Ο εθελοντισμός μας παρέχει αίσθηση δημιουργικότητας, κίνητρα και όραμα που μπορούν να μεταφερθούν στην προσωπική και επαγγελματική μας ζωή με **θετικές επιπτώσεις στην κοινότητά μας, την πατρίδα μας, τον πλανήτη ολόκληρο!**

Σημαντικοί Σύνδεσμοι

- Go abroad | European Youth Portal (europa.eu)
- Προγράμματα Εθελοντικής Εργασίας - WorkCamps (elix.org.gr)
- Γίνε Εθελοντής στην Ελλάδα | ActionAid
- 15 εθελοντικά προγράμματα για να... κάνετε το καλό (in2life.gr)

Τα γνωμικά του χρόνου

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου
Μέντορας Καριέρας ΑΛΛΗΛΟΝ
Στέλεχος Ευρωπαϊκής Επιτροπής
[Christos Bezirtzoglou | LinkedIn](#)

Χρόνος εννοείται “η ακαθόριστη κίνηση της ύπαρξης και των γεγονότων στο παρελθόν, το παρόν, και το μέλλον, θεωρούμενη ως σύνολο”. Στην ελληνική μυθολογία ο Καιρός ήταν θεότητα που προσωποποιούσε την ευνοϊκή χρονική στιγμή, δηλαδή την ευκαιρία. Βαθμιαία η λέξη Καιρός έχασε την αρχική σημασία της και ταυτίστηκε προς τη λέξη Χρόνος. Ο Χρόνος βρίσκεται παντού και επομένως αναφέρεται σε γνωμικά, ρητά, ρήσεις, αφορισμούς, αποφθέγματα και παροιμίες.

Λέξεις κλειδιά: Χρόνος, καιρός, γνωμικό, ρητό, ρήση, αφορισμός, απόφθεγμα, παροιμία

Για να καταλάβεις την αξία ενός **ΧΡΟΝΟΥ**, ρώτησε τον φοιτητή που έχασε το έτος του.

Για να καταλάβεις την αξία ενός **ΜΗΝΑ**, ρώτησε την μητέρα που γέννησε πρόωρα το μωρό της.

Για να καταλάβεις την αξία μιας **ΕΒΔΟΜΑΔΑΣ**, ρώτησε τον αρχισυντάκτη ενός εβδομαδιαίου έντυπου.

Για να καταλάβεις την αξία μιας **ΗΜΕΡΑΣ**, ρώτησε τον διευθυντή μιας ημερήσιας εφημερίδας.

Για να καταλάβεις την αξία μιας **ΩΡΑΣ**, ρώτησε τους ερωτευμένους που περιμένουν για να συναντηθούν.

Για να καταλάβεις την αξία ενός **ΛΕΠΤΟΥ**, ρώτησε το άτομο που έχασε το τρένο.

Για να καταλάβεις την αξία ενός **ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟΥ**, ρώτησε το άτομο που μόλις απέφυγε το δυστύχημα.

Για να καταλάβεις την αξία ενός **ΧΙΛΙΟΣΤΟΥ ΤΟΥ ΔΕΥΤΕΡΟΛΕΠΤΟΥ**, ρώτησε το άτομο που κέρδισε αργυρό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς Αγώνες.

ΧΡΟΝΟΣ

Χρόνος εννοείται “η ακαθόριστη κίνηση της ύπαρξης και των γεγονότων στο παρελθόν, το παρόν, και το μέλλον, θεωρούμενη ως σύνολο”. Γενικά Χρόνος χαρακτηρίζεται η ακριβής μέτρηση μιας διαδικασίας από το παρελθόν στο μέλλον.

Οι καθημερινές εμπειρίες αποδεικνύουν πως ο Χρόνος “κυλάει” με τον ίδιο πάντα ρυθμό και μόνο προς μια κατεύθυνση - από το παρελθόν προς το μέλλον. Η κίνηση γενικότερα ούτε μπορεί να διακοπεί αλλά και ούτε να αντιστραφεί στην έννοια του χρόνου. Παρά ταύτα, όπως εξηγεί η ειδική θεωρία της σχετικότητας, αυτή η κίνηση μπορεί να επιβραδυνθεί με ασύλληπτα μεγάλες ταχύτητες.

Ένας άλλος στερεότυπος ορισμός για τον χρόνο είναι “ένα μη χωρικό γραμμικό συνεχές στο οποίο τα γεγονότα συμβαίνουν με εμφανώς μη αναστρέψιμη τάξη”. Πρόκειται για μείζονα έννοια η οποία λειτουργεί τόσο ως θεμελιώδης οντότητα, όσο και ως σύστημα μέτρησης. Με τον χρόνο ασχολήθηκε τόσο η φιλοσοφία όσο και η επιστήμη, διαμορφώνοντας ενίοτε αντιφατικές απόψεις για το νόημά του. Επί της ουσίας οι διαφοροποιήσεις δεν αφορούν στις μονάδες μέτρησης του χρόνου αλλά στο αν ο χρόνος ως οντότητα είναι δυνατόν να μετρηθεί ή αποτελεί τμήμα του μετρητικού συστήματος.

Στην ελληνική μυθολογία ο **Καιρός** ήταν θεότητα που προσωποποιούσε την ευνοϊκή χρονική στιγμή, δηλαδή την ευκαιρία. Γραπτή μαρτυρία για την ύπαρξη του εμφανίζεται για πρώτη φορά τον 5ο αιώνα π.Χ. (στα ομηρικά έπη δεν συναντάται ο Καιρός, παρά

μόνο το επίθετο «*καίριος*»). Προς τιμή του Καιρού συνέθεσε ποίημα ο Ίων ο Χίος, όπου τον αποκαλεί «τον νεότερο γιο του Δία», μάλλον μία ποιητική έκφραση και όχι μαρτυρία μιας παλαιότερης γενεαλογίας. Κατά μία άποψη ο ύμνος αυτός σχετίζεται με την έναρξη της λατρείας του Καιρού στην Ολυμπία. Και ο Μένανδρος ονόμαζε τον Καιρό θεό. Η αντίστοιχη ρωμαϊκή θεότητα ήταν ο Occasio ή Tempus.

Σχετικά με τη λατρεία του Καιρού υπάρχουν ελάχιστες ενδείξεις. Κατά τον Πausανία υπήρχε βωμός του Καιρού στην Ολυμπία, στην είσοδο του σταδίου, κοντά στον βωμό του «*Εναγωνίου*» Ερμή (δηλαδή του Ερμή προστάτη των αγώνων). Στους μεταγενέστερους αιώνες η λατρεία του Καιρού αναπτύχθηκε περισσότερο, όπως συνάγεται από την ύπαρξη πολλών αντιγράφων του αγάλματός του που είχε φιλοτεχνήσει ο Λύσιππος. Σύμφωνα με άλλη άποψη, αγάλματα του Καιρού στόλιζαν τα αρχαία γυμνάσια. Αργότερα ο θεός λογιζόταν ως συγγενής της Τύχης και της Νέμεσης. Σε καλλιτεχνικές αναπαραστάσεις παρατηρείται μεγάλη ομοιότητα ανάμεσα στον Καιρό και τη Νέμεση. Βαθμιαία η λέξη Καιρός έχασε την αρχική σημασία της και ταυτίστηκε με τη λέξη Χρόνος.

Όπως είναι φυσικό, ο Χρόνος βρίσκεται παντού και επομένως αναφέρεται σε γνωμικά, ρητά, ρήσεις, αφορισμούς, αποφθέγματα και παροιμίες.

ΓΝΩΜΙΚΑ

Γνωμικό είναι μια σύντομη φράση που εκφράζει συχνά χωρίς μεταφορά μια πρακτική αλήθεια, δίνει περιληπτικά μια λογική αρχή, έναν κανόνα συμπεριφοράς ή κάνει μια ψυχολογική παρατήρηση.

Ο όρος Γνωμικό είναι γενικός και περιλαμβάνει ρήσεις από γνωστές (συνήθως) προσωπικότητες, εκκλησιαστικά ρητά, φράσεις από λογοτεχνικά κείμενα, επιγράμματα ευφρολογήματα, παροιμίες (που είναι λαϊκά γνωμικά), ιστορικές φράσεις, κλπ.

Οι λέξεις Γνωμικό, Αφορισμός, Ρητό, Απόφθεγμα και Ρήση είναι βασικά συνώνυμες. Ταυτίζονται επίσης και με άλλες παρόμοιες λέξεις που κατά καιρούς χρησιμοποιήθηκαν για να δηλώσουν το ίδιο πράγμα, όπως Αξίωμα, Παράγγελμα, ακόμη και Παροιμία (πριν ο όρος εξειδικευθεί σε ρήσεις λαϊκής σοφίας). Οι Αρχαίοι Έλληνες χρησιμοποιούσαν τον όρο Γνώμη.

Αν και συνώνυμες αυτές οι λέξεις έχουν ανεπαίσθητες διαφορές:

1. Η **Παροιμία** είναι λαϊκή έκφραση (έμμετρη ή πεζή), η οποία επιγραμματικά εκφράζει μια αλήθεια για τη ζωή, μια γνώμη που πηγάζει από τη μακρόχρονη κοινή πείρα, συνήθως με τρόπο αλληγορικό ή σκωπτικό. Οι παροιμίες είναι οι βαθιές παρατηρήσεις του λαού για τη ζωή και λέγονται για να παραδειγματίσουν, να διδάξουν ή για να σχολιάσουν μια κατάσταση. Από τις παροιμίες αντλούμε πολύτιμα διδάγματα για τη ζωή. Οι παροιμίες είναι λακωνικές και γλαφυρές, είναι φράσεις που κατακυρώνουν και διαιωνίζουν την σοφία των λαών. Εξεικονίζουν, περιγράφουν με ζωρότητα και ακρίβεια τη συμπεριφορά των μελών της κοινότητας στις κοινωνικές και οικογενειακές σχέσεις, απέναντι στην εξουσία και τη θρησκεία, σε ότι αφορά τον καθημερινό βίο, την εργασία, τη φτώχεια και τον πλούτο, τη ζωή και το φυσικό περιβάλλον.

Ο χρόνος είναι ο καλύτερος γιατρός.

Ο χρόνος είναι χρήμα. (Time is money) *Αγγλική*
Όσα φέρνει η ώρα, δεν τα φέρνει ο χρόνος όλος
Κάλλιο αργά παρά ποτέ. (Meglio tardi che mai) *Ιταλική*
Κάθε πέρσι και καλύτερα.

2. Το **Απόφθεγμα** είναι η γνώμη που διεκδικεί καθολικό κύρος και που είναι επιγραμματικά διατυπωμένη, είναι γνωμικό που συνήθως αποδίδεται σε κάποιον μεγάλο άντρα ή συγγραφέα

Καιρός για κάθε πράγμα.

Επιμενίδης ο Κρης, Μάντης, ποιητής και φιλόσοφος

Καλό το κάθε τι στην ώρα του.

Σοφοκλής, 496-406 π.Χ., Αρχαίος τραγικός

Αν δεν έχεις το χρόνο να το κάνεις σωστά, πρέπει να έχεις το χρόνο να το κάνεις ξανά.

Άγνωστος

3. Ο **Αφορισμός** είναι σύντομη, περιεκτική δήλωση που περιέχει μια ευρύτερα αποδεκτή αλήθεια συμπεριλαμβάνει δε μια υποψία εμμονής και έλλειψης επιχειρημάτων για την αλήθεια του.

Όταν είναι κανείς νέος, είναι πολύ νωρίς. Όταν είναι γέρος,

είναι πολύ αργά.

Διογένης, 410-323 π.Χ., Κυνικός φιλόσοφος

Το πρόβλημα είναι ότι νομίζετε πως έχετε χρόνο.

Βούδας, 563-483 π.Χ.

Πάντα είναι ο κατάλληλος χρόνος, για να κάνεις αυτό που είναι σωστό.

Martin Luther King, 1929-1968, Αφροαμερικανός ηγέτης

4. Το **Ρητό** είναι φράση σύντομη και επιγραμματική που εκφράζει με κατηγορηματικό τρόπο μια αλήθεια και υποδεικνύει ή επιτάσσει ορισμένη στάση ζωής ή συμπεριφορά. Έχει πιο κλασικό χαρακτήρα και περιορίζεται σε ειδικές κατηγορίες γνωμικών (Αρχαία Ελληνικά, Εκκλησιαστικά, Λατινικά).

Χρόνου φείδου. μη σπαταλάς τον καιρό σου

Χίλων ο Λακεδαιμόνιος, 6ος αιών π.Χ., Εκ των 7 σοφών της Αρχ. Ελλάδας

Χρόνος μαλάξει. ο χρόνος θα καταπραΰνει τον πόνο σου

Ευριπίδης, 480-406 π.Χ., Αρχαίος τραγικός

Carpe diem. άδραξε [και αξιοποίησε] τη μέρα

Οράτιος, 65-8 π.Χ., Λατίνος ποιητής

O tempora! O mores! ω καιροί, ω ήθη

Κικέρων, 106-43 π.Χ., Ρωμαίος ρήτορας & πολιτικός

Ad vitam aeternam. εις τον αιώνα τον άπαντα

5. Η **Ρήση** είναι σύντομη φράση ή πρόταση από γνωστό πρόσωπο, η οποία εκφράζει μια αντίληψη της πραγματικότητας ή κάποια αρχή, και που επίσης έχει γίνει γνωστή και λέγεται από το γενικό κοινό παρόλο που είναι λιγότερο διαδεδομένος και κάπως πιο ανάλαφρος όρος: κάτι που είπε κάποιος, κάποτε.

Ό,τι είναι παρελθόν, είναι πρόλογος.

Γουίλιαμ Σαίξπηρ, 1564-1616, Άγγλος συγγραφέας

Γεννήθηκα πολύ αργά, σε έναν κόσμο πολύ αρχαίο.

Erik Satie, 1866-1925, Γάλλος συνθέτης

Η φόρμουλα της φυλακής: έλλειψη χώρου που

αποζημιώνεται με αφθονία χρόνου.

Aleksandrovich Brodsky, 1940 – 1996, Ρώσος Ποιητής

Το Γνωμικό είναι ο όρος-ομπρέλα που υπερκαλύπτει όλους αυτούς τους όρους και επιπλέον στεγάζει άνετα και μερικές υποκατηγορίες, όπως:

6. Το **Επίγραμμα** χαρακτηρίζεται συχνά ως αξιόλογο λογοτεχνικό μικροτέχνημα της αρχαιότητας. Ο όρος επίγραμμα σημαίνει αρχικά κάθε επιγραφή επί ενός αντικειμένου, η οποία δηλώνει «επιγραμματικά» («λακωνικά») σε ποιον ανήκει ή ποιος είναι ο δημιουργός ή ποιος το αφιέρωσε σε ποιον θεό ή ποιος είναι θαμμένος εκεί. Τα αρχαιότερα ελληνικά επιγράμματα μένουν ανώνυμα. Πρώτος διάσημος επιγραμματοποιός είναι ο Σιμωνίδης ο Κεῖος, ο οποίος έχει γράψει το πασίγνωστο “Ω ξεῖν’, ἀγγέλλειν Λακεδαιμονίοις ὅτι τῇδε κείμεθα τοῖς κείνων ῥήμασι πειθόμενοι”, για τους πεσόντες στη μάχη των Θερμοπυλῶν. Τον 4ο αιώνα π.Χ. φιλόσοφοι όπως ο Πλάτων, ποιητές αξιόλογοι ή ερασιτέχνες γράφουν επιγράμματα για επιγραφές, που παράλληλα όμως παρουσιάζονται και ως λογοτεχνία. Στην Ελληνιστική εποχή το επίγραμμα απελευθερώνεται από την αρχική υποταγή του στο να αναγράφεται μόνο σε επιτύμβιες στήλες και δημιουργείται έτσι ένα τεράστιο εύρος θεμάτων ενώ πολλές φορές συνδυάζεται η δραματοποίηση με την επίδραση του μίμου. Στα παραδοσιακά επιτύμβια και αναθηματικά ή τιμητικά επιγράμματα προστίθενται ερωτικά, παιδαγωγικά και εκφραστικά, προτρεπτικά, συμποτικά και σκωπτικά, αινίγματα (αριθμητικά και γρίφοι), πολύμετρα (διαφόρων μέτρων) και σύμμικτα, ώστε να υποστηρίζεται χωρίς υπερβολή ότι καμιά άλλη μορφή τέχνης δεν είναι καθρέπτης της ελληνιστικής ζωής τόσο πιστός όσο το επίγραμμα. Η καλλιέργεια του είδους συνεχίζεται και στη Ρωμαϊκή εποχή με έντονα, κατά καιρούς, σημάδια παρακμής, χωρίς να παραγνωρίζεται η συμβολή του λατινικού επιγράμματος στην όλη εξέλιξη του είδους. Κατά τη Βυζαντινή περίοδο σημειώνεται αξιοσημείωτη άνθηση και του χριστιανικού επιγράμματος. Τα επιγράμματα, ανάλογα με το αν είναι χαραγμένα σε στήλες ή άλλα αντικείμενα ή αν ακολουθούν τον δικό τους ποιητικό δρόμο, διακρίνονται σε «επιγραφικά» ή κυρίως επιγράμματα και σε φιλογολικά. Οι επιγραφές, καθώς διασώζουν το αρχικό κείμενο του ποιητή ή τουλάχιστον του χαρακτή τους, εμφανίζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον για την κατά τόπους εξέλιξη της γλώσσας, της ορθογραφίας και της προφοράς.

Όλες πληγώνουν, η τελευταία σκοτώνει.

(περί ωρών ο λόγος) *Επιγραφή στα ρολόγια των καθεδρικών.*

Ex hoc momento pendet aeternitas.

(σ' αυτήν τη στιγμή στρέφεται η αιωνιότητα) *Επιγραφή ρολογιών.*

Η αγάπη κάνει το χρόνο να περνάει. Ο χρόνος κάνει την αγάπη να περνάει. *Επιγραφή σε ηλιακά ρολόγια.*

7. Το **Ευφυσολόγημα** ή και ευφυσολογία είναι έξυπνος λόγος, έξυπνο αστείο ή πείραγμα που προέρχεται από έξυπνους και εύστοφους κυρίως ανθρώπους (ευφυείς). Ο Φρόνιτ πίστευε ότι το ευφυσολόγημα μας προσφέρει την ευφορία του αυθόρμητου γέλιου που απωλέσαμε με την ενηλικίωση, ενώ ως παιδιά "αγνοούσαμε το κωμικό, ήμασταν ανίκανοι να παράγουμε ευφυσολογήματα και δεν είχαμε ανάγκη το χιούμορ για να νιώθουμε ευτυχισμένοι στη ζωή".

Τα καλλυντικά μπορούν να βελτιώσουν τη μητέρα-φύση αλλά δεν μπορούν να ξεγελάσουν τον πατέρα-χρόνο.

Sam Ewing, Αμερικανός παίκτης μπέιζ μπωλ

Σκοπεύω να ζήσω για πάντα και, μέχρι στιγμής, τα καταφέρνω.

Steven Wright, Αμερικανός ηθοποιός

8. Οι **Παραδοξολογίες** είναι οτιδήποτε ακούγεται ως παράξενο, απίθανο, απίστευτο, αναληθές, σαν να μην ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα. Παράδοξοι, απροσδόκητοι και μερικές φορές προκλητικοί αφορισμοί.

Το ημερολόγιο είναι η γραφειοκρατία του χρόνου.

Quino, Αργεντινός σκιτσογράφος

Τέλος σε **Στίχους** ποιημάτων υπάρχουν συχνά αλληγορίες για τον χρόνο που μας επιτρέπει να τους συμπεριλάβουμε στη αποδεκτικότητα των γνωμικών του χρόνου.

**Άντε να περάσει η ώρα
και να έρθει το πρωί
κράτα να περάσουν μέρες
κράτα να περάσουν νύχτες
κράτα να περάσουν χρόνια
- να περάσει κι η ζωή.**

Άκης Πάνου, 1933-2000, Έλληνας λαϊκός συνθέτης & Στιχουργός

Βιβλιογραφικές Πηγές

<http://el.wikiquote.org>

<http://el.wiktionary.org/wiki/χρόνος>

<http://www.gnomikologikon.gr/gnomika.html>

<http://zenithmag.wordpress.com/2012/07/15/η-τραπεζα-του-χρονου-ταξιδιωτη/>

1

¹Το άρθρο βασίζεται σε εισήγηση που έγινε στο πλαίσιο του σεμιναρίου «**Χρόνος δεν υπάρχει! Καιρός;**», στην «**Επέκεινα Χώρα**» Βίτσας Ζαγορίου (Ελλάδα) και καταγράφει γνωστά και λιγότερο γνωστά γνωμικά που σχετίζονται με την έννοια του χρόνου.

European Union enlargement or neighbouring policy

A dilemma or solution for Europe's future

Δρ. Γεωργία Χρονοπούλου

Αρθρογράφος ΑΛΛΗΛΟΝ

Μεταδιδακτορική ερευνήτρια Πανεπιστημίου Αιγαίου, Τμήμα Κοινωνιολογίας

Δρ. του Πανεπιστημίου Παντείου, Τμήμα Κοινωνιολογίας

Msc. MPA 2 Πανεπιστήμιο Πελοποννήσου, Τμήμα Οικονομίας

[Georgia Chronopoulou | LinkedIn](#)

The purpose of this paper is to consider about the European Union dilemma, which is the best way to solution enlargement or neighbouring. Is it a challenge for countries in transition to obtain co-partners or is it a better form to obtain a coalition of neighbouring states. Enlargement and Neighbouring policy are two EU policies including same and different points. Both policies have positive and negative points but the most important is to strengthen EU's power globally. The EU's dilemma between enlargement or neighbouring, is not so easy to be chosen. EU tries to broaden dynamics towards Russia, USA or China. Which is the best for the EU? The EU's enlargement policy integrates new members respecting Copenhagen criteria (1993) while it is believed to be the "most successful" European policy on values and on rules, even though geopolitics facts show an European "enlargement fatigue".

Key words: Constitution, Civil Code and Lisbon treaty

Concepts: public sector / permanent / regular / official, precarity, seasonal staff, civil servants

The problematic of this article is based on the analysis of the reforms of the assessment of political decisions concerning the Greek economic crisis. The results of the reforms caused changes in the public sector for the period of years 2008-2018 aiming at the modernization of the Greek public administration. The state's reduction took place in the years

2009-2015 realizing the Mou's programs. These institutional programs imposed apart of monetary sanctions the redundancy, the reserve, the availability, and the mobility of civil servants. The last three years the roll-out of the state had led to the publication of a series of institutional notices in order to fill vacant posts used to function properly the public administration of the State followed a series of fixed-term contracts to an indefinite period.

Since the ancient period of time till now a days, the tradition of the Greek public administration relies on the Athenian rule concerning the state function "ergon" "work" to the "res publica of roman's" period. The Modern Greek public service is changed to confront the contemporary demands, new forms of recruitment (**precarity**) upon Maastricht and Lisbon Treaty. This employment model is a mean to tackle the economic crisis as a kind of labor reinforcement into "precariousness" an employment system well known since the Marx's era, that is became the antidote to rising unemployment and income inequalities. The incorporation of political acts into administrative law requires institutional consensus seeking to reduce bureaucratic costs in a democratic context.

The basic question concerns the administration and mainly the cost of evaluation degree of acts effectiveness for protective the future of the public administration. The implementation of political decisions

influenced the state economic situation and its welfare system. Tackling and managing challenges in order to reduce crises problems by using private initiatives into public administration. Public culture evaluates initiatives with or without the general and comparative interest. The modernization and strengthening of administrative acts, the public administration manages many risks to the future of society. The recording and evaluation of political acts, their transformation into administrative acts, as well as the influence by the inter & extra law surrounding the public administration. The possibility provided by the reforming administration as well to meet the challenges of the economic crisis, the globalization and the international situation, the implementation of European directives through the Parliament's Institutional Harmonization Office to evaluate, distribute the results of the European (Decisions-Guidelines-Regulations). The question is if the action of evaluation is implied in the political action.

The famous "pacta sunt servanda" is subjected to reduce the crisis (socio-economic) by modernizing the public administration as well as refolding the state. The constitutional safeguarding of these decisions is in line with the provisions of paragraph 3 of Article 28 of the Constitution. According to the philosopher Jacques Chevalier(1) the public administration defines the political act in the context of "normative common sense deriving from the administrative framework" (1993:15). The Greek public administration moves in a democratic context, respecting the human rights, the citizen and the society as well. Its immediate transformation into a policy instrument or decision are taken into consideration the common policy of EU that concerns the third stage for the future of Europe (i.e. solidarity), which will be discussed as it is described below.

The *comparative study of the evaluation of the public sector and civil servants* of Greece seeks a threefold approach:

The institutional law imposes the measures upon the Greek public administration.

These kinds of measures are influenced by the French jurisprudence model as well as the EU administrative law including new policies to confront the requirements of the state members of EU.

Finally, the impact of EU law on the implementation of Directives and Decisions in the Member States, the case of Greece.

Mimesis

The study is based upon a bibliographic research in a combination of statistic elements that seek to demonstrate the degree of implementation, delimitation and evaluation of the public sector based on the French model and the EU doctrine. In this case the saddle point evaluates and estimates both the decisions taken by every side. The result is the value of action.

This kind of approach is based upon the Aristotelian point of "mimic" i.e. the imitation that the European or French model imposed on Greek public administration and on every state member. In any case, the frame involving the public administration includes the officers and public sector personnel. The European Union preserves the values based upon Shuman and Monnet "a joint memorandum from the Benelux countries that led to convening of the Messina Conference in June 1955", paving the way for the European Economic Community.

It is well known that this kind of monograph represents the dynamics of laws, within the framework of democracy. The separation of public administration from the judiciary, the adoption of laws and their transfer to the means and institutional tool of civil servants upon the basis of a new *modus operandi* of the public administration of the states members.

Main Corpus

This under development study is sought to demonstrate that the old recruitment laws are implemented in the framework of the recruitment process and are transformed into institutional tools for the implementation of international decisions on the legalization of civil servants combined with new employment models that are required to deal with any form of crisis. The combination of laws for administrative modernization is in contradiction with the dynamics of social culture that crisis manages as well as the human resources of public administration. The dynamics provided by the State to the public administration act are essentially. Historically, the institutional crisis is also affected the public administration as a financial rescue tool for Greece. The institutional dimension of public administration is the expression of the era.

It guarantees the fundamental human rights against the conditions that undermine them. Every kind of crisis causes many forms of

inequality. Public administration is transformed into a “frame” that depicts the impact of the socio-economic crisis. It is obvious that the recruitment process on the public sector concern any form of recruitment, precarious – seasonal situations, service or rental are intended to implement the contracts between the state and the EU, upon the Junkers’ plan of occupation concerning the future of Europe not only upon youth recruitment but also to follow the same political criterion of cohesion. It is characterized by the spread of the flexibility form of work well known since the 19th century. This hybrid form of public administration (2008-2018) includes forms of new type of employment. Statistics have shown that two (2) to three (3) employees in Greece as well in Europe, are working with contracts based upon flexibility working system following the memorandum of Treaty of Maastricht, which is included in the Treaty of Lisbon.

Moreover, the comparative advantage of the model of triple governance (internal, European and global) gives public administration the role of the decision-maker. Decisions that hide dynamically positive play an effective and efficient role for the state and its officers. The **Governance follows an “art” searching** “A la Recherche du Temps perdu” that managed to use a common public administration able to resolve the global results of a Brexit, the economic crisis of EU, the international crisis of petroleum, the Visegrad countries, the statement against the *migratory and all that for the continuity of integration European values*. At the opposite side, the political analysis of Dreyffous opinion proceeds to: “L’analyse politics is a point of vue reconnaissable” like a reflective interpillar. Analysing this kind of policy is an identifiable point of view. It’s something that you have to think and to challenge at the same time.

Political decision-making in public sector reconstruction is done in the cadre of public sector, officers, staff. It is understood that the public sector is the “place”, the means, the seat, in which Aristotle states that political acts or decisions are transformed into administrative acts, norms which applied to the attainment of goals. These goals are realized, executed and evaluated as they are proportionate to the outcome. Public administration is the tool for administrative acts, it is the “place” for the development and realization of political decisions, to which the citizens are addressed. From the general to the specific part, an effort is made to analyze the role of civil servants by presenting the various forms of employment with the institutional dimension of the role of the flexible form of work in the service of the public interest.

The Greek public administration is in charge to follow the French model in combination with the joint decisions of the European Union.

On the other hand, civil servants are the tool for implementing administrative acts. Their categorization into legal, regular employees, seasonal staff or even the retired employees is a part of the public administration, a part of the state. Civil servants perform, operate the state’s institutions. Administration is the legal instrument through which the state administers, dominates. The legitimacy of civil servants is provided by the Constitution, as the principle of safeguarding and protecting them. Their long-standing bureaucratic character implements the continuous internal functioning of the state, in the European Union of which it belongs as a Member State and at a global level. Facing the economic crisis is causing the state to widen, while the welfare state is reduced. On the other hand, the civil servants are undergoing all sorts of changes, such as shrinking the public sector, privatizing part of the public administration’s profitability by enhancing it with new forms of employment in the decline of its index unemployment and strengthen the basis for a steady form of work with the EU’s “”.

Historically, administrative science takes on the character of social science, since the period of “missi dominici de Charlemagne”¹ who across the Europe. They were the followers of the Ioustinian class’s² in Byzantium since the period of Rome. The today’s social movement of “gillet jaunes” in French that reacts against the taxes, the wage’s reduction, redundancy of jobs aiming at reducing of living level imposed by the political side. This movement consists by public servants who who react to claim their lives. The philosopher J. Chevalier étatifies “Chaque grand moment de la vie politique française se caractérise par une réforme de la fonction publique.[...] Cela va changer la fonction publique semble nécessaire mais le bilan des expériences menées a l’étranger doit être effectue, comme doit être prise la mesure de ce qu’il est réellement possible de faire.

The way to take into consideration “le temps perdu” in a way “approfondi” d’après Marcel Proust, that the way to transform the Public Administration (XIXs) is to modernize the spoil system under the merits system according to the sayings of the American President Wilson (1887). Over the years, public administration has become the tool for modernizing the democratic functioning of the State. The “work” “ergon”, that the ancient Greek word, produces law, is transformed into an institution that, according to the French academic

lawyer and sociologist of the Law School of the University of Toulouse, Maurice Hauriou (1856- 1929) is “the idea of work” the institutional law”, the institutional law « becomes a tool of the state of decision-making. Its eschatological dimension was to be realized by Alexis de Tocqueville (1805-1859). The future-looking philosopher has studied the democratic form of government by saying that the law belongs to everyone in the name of equality of people and integrates it into the public administration. In modern times, public administration acquires the bureaucratic form of sociologist M. Weber. It is influenced by the “empirical” Henri Fayol (1841-1925) and Frederick Winslow Taylor (1856-1915) for the proper functioning of the public administration by introducing innovative ways of private initiative in public administration known as “tuition”.

In the 1960s *Europe*, public administration was influenced by the *New Public Management* (NPM)³ born in the United States. The influence of the public administration by the NPM has given a new strategy and reasoning, a new business form, the penetration of the private sector into the public sphere that runs firmly disciplined basis of public administration in political will. The need to modernize public administration through public management gives a new dimension to public policy, to improve quality, to make the system for assessing political decisions by making its staff more flexible. New forms of employment replace the permanence of civil servants, using forms of inelastic unemployment that result into the simplification of the decision-making process, ex-ante and ex-post evaluation, that modernises the Public Policy via political and economic decision according to the principles of the “ordoliberalism”. The reference to the Greek public sector has been institutionalized and delimited with the Constitution by the constitution of the Greek state. The Public administration and political decisions converge at the saddle point of convergence and approximation of the circles - fields where the public administration is legally moving to bring about convergence, the institutional integration of the Greek administration with the French administrative model and, in consequence, with EU law. It is understood that the “Supreme Ministerial” Committee was constituted on the basis of the referendum on May 29, 2005, on the economic plan drawn up in 1948 by the well-known Marshall Plan, which was converted into law by Decree no 2005-1283 du October 2005, JORF du 18 Octobre 2005, p.16488.

This approach requires a process of complementarity, mutual

management of the joint common EU policy of Solidarity, Solidarity, the third “etape” for the future of Europe. A Europe that, in order to meet the socio-economic challenges, has announced new forms of work for the Cello (2019). The European Member States must follow the brand name “Made in France” or “made in UE” policies. These policies provide the Member States, their citizens with various forms of employment in order to tackle with the euro crisis, the human rights at an international level in order to approach the EU integration to all dimensions of economic, social policies, putting different approaches to change under the auspices of the European Union.

The incorporation of the Union into national law (Article 28 (3) of the Constitution [1975/1986/2001]) refers to “serving the important national interest and promoting co- operation with other States, Article 28, paragraph 2” subsidiarity and ‘the rights deriving in particular from the constitutional traditions and international obligations of the Member States and other European Conventions’, where the characteristics of harmony, reciprocity, subsidiarity, proportionality of decisions regulate the European socio-economic issues are underway in the context of a tomorrow’s policy where human rights remain concrete rather than ambiguous. *The relation between the Public Administration and public servants* It is according to the philosopher *Jeremy Bentham’s* the definition of *the public servants corpus*: “It is an individual person who has a specific class of definition.” The “official institution” does not function and comprehends the light of why Bentham calls that “ the public official, at the beginning of Jeremy Bentham, is distinguished by three attributes: *morality, ability, consistent with his spiritual ability and effectiveness.*

CONCLUSION

As far as it concerns the recruitment of public administration, permanent or seasonal, the functioning of the public administration is made up of employees who are distinguished by the zeal of Indus trialty according to the utilitarian principle.

This relationship determines citizen-state relationships as J. Bentham’s civil servant is the body of the administration to proceed “*en aval ou en amont du recrutement des fonctionnaires*”. In the recruitment process, J. Bentham goes further on the selection process, information provision, *transparency* and *ethics* for which a *prospective civil* servant must be distinguished. Restraining and preventing him from belonging to the

"public body". The mentioning about the inadequate civil servants upon the philosopher's is based upon the bureaucratic system which must be dispatched by a body of competent civil servants who are distinguished by the ability to respond to the management of their work with the goal of the principle of maximum control capacity.

BIBLIOGRAPHY

ROUBAN, L. *Les cadres supérieurs de la fonction publique et la politique de modernisation administr* (...). CHEVALLIER, «Les fonctionnaires et la modernisation administrative », *Revue administrative*, n° (...)

¹ CHEVALIER, « La réforme budgétaire et la gestion des ressources humaines : quelles conséquences

J. CHEVALLIER, «La politique française de modernisation administrative », *L'État de droit, Mélange* (...)

¹Bezes Philippe «un mécanisme de coordination entre acteurs ministériels rendant possible une intervention gouvernementale sur les ministériels rendant possible une intervention gouvernemental sur le règles du système administratif et le bien collectif qui en résulte.

¹ P. BEZÈS, *Réinventer l'État. Les réformes de l'administration française*, (1962-2008), Paris, PUF, C (...)

Science politique de l'administration (une approche comparative) sous la direction de Françoise Dreyfus Jean –Michel Eymeri Edition ECONOMICA Collection d'Études Politiques 2006

Science politique de l'Union européenne Celine Belot Paul Magnette Sabine Saurugger Edition ECONOMICA Collection d'Études Politiques 2008

Jacques Chevallier en collaboration avec Mr D Loschac a collaboré la science politique et les sciences sociales

Από την παύση στη δράση: Η επαγγελματική επανεκκίνηση των γυναικών

Κατερίνα Σερίφη

Αρθρογράφος ΑΛΛΗΛΟΝ

Εκπρόσωπος Τύπου, Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή

[Katerina Serifi](#) | [LinkedIn](#)

Οι γυναίκες έχουν κάνει σημαντικά βήματα στην εκπαίδευση και καριέρα τους, αλλά οι οικογενειακές υποχρεώσεις και άλλοι λόγοι μπορεί να τις αναγκάσουν να κάνουν παύση ή αλλαγή πορείας. Παρά τις δυσκολίες, η επιστροφή στην αγορά εργασίας είναι εφικτή μέσω προγραμμάτων εκπαίδευσης, αναβάθμισης δεξιοτήτων και επανένταξης. Ακαδημαϊκά ιδρύματα και ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες προσφέρουν υποστήριξη, όπως τα προγράμματα επιστροφής και ενίσχυσης της γυναικείας επιχειρηματικότητας. Η σωστή στρατηγική, η αυτοπεποίθηση και η δημιουργία δικτύου είναι κρίσιμα για μια επιτυχημένη επιστροφή.

Οι γυναίκες εδώ και δεκαετίες έχουν κάνει σημαντικά βήματα στον τομέα της εκπαίδευσης και της καριέρας τους. Παρά τα όσα έχουν πετύχει, πολλοί παράγοντες – οικογενειακές υποχρεώσεις, μητρότητα, αλλαγές στην αγορά εργασίας, ακόμα και προσωπικές επιλογές – τις έχουν αναγκάσει να κάνουν παύση ή να τροποποιήσουν την πορεία τους. Ωστόσο, παρά τις προκλήσεις που αντιμετωπίζουν, η επιστροφή τους στην επαγγελματική και ακαδημαϊκή δράση δεν είναι ακατόρθωτη. Αντιθέτως, μπορεί να σηματοδοτήσει μια συναρπαστική νέα αρχή.

Η επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας και την ακαδημαϊκή κοινότητα έχει αναδειχθεί σε κρίσιμο ζήτημα, με αρκετές πρωτοβουλίες που αναπτύσσονται για να τις στηρίξουν. Στην Ευρώπη, οργανισμοί και προγράμματα παρέχουν ευκαιρίες για την αναβάθμιση των δεξιοτήτων

τους και την επιστροφή τους στην επαγγελματική ζωή.

Η σημασία των εταιρικών πρωτοβουλιών και πολιτικών

Εκτός από τις ατομικές προσπάθειες, σημαντικό ρόλο στην επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας διαδραματίζουν και οι εταιρείες, καθώς και οι κρατικές πολιτικές. Πολλές επιχειρήσεις εφαρμόζουν προγράμματα επανεισαγωγής (returnship programs), παρέχοντας ευκαιρίες σε γυναίκες να αποκτήσουν νέες δεξιότητες και να προσαρμοστούν στις σύγχρονες απαιτήσεις του κλάδου τους.

Παράλληλα, κυβερνητικές πρωτοβουλίες, όπως επιδοτούμενα προγράμματα κατάρτισης και ενισχύσεις για νέες επιχειρηματικές δραστηριότητες, ενισχύουν τη δυνατότητα των γυναικών να επιστρέψουν ή να ξεκινήσουν κάτι δικό τους. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι οι ευρωπαϊκές χρηματοδοτήσεις που στηρίζουν τη γυναικεία επιχειρηματικότητα, καθώς και τα δίκτυα μεντόρων (όπως αυτό της Άλληλον) που βοηθούν στην ανάπτυξη επαγγελματικών διασυνδέσεων.

Οι λόγοι που κρατούν τις γυναίκες πίσω

Πολλές γυναίκες ξεκινούν με όνειρα και φιλοδοξίες, αλλά διαπιστώνουν ότι η ζωή τις οδηγεί σε διαφορετικά μονοπάτια. Κάποιοι

από τους πιο συνηθισμένους λόγους που οδηγούν τις γυναίκες να απομακρυνθούν από το επάγγελμά τους περιλαμβάνουν:

- **Μητρότητα και οικογενειακές ευθύνες:** Πολλές γυναίκες κάνουν ένα διάλειμμα για να μεγαλώσουν τα παιδιά τους ή να φροντίσουν ηλικιωμένους γονείς και άλλα μέλη της οικογένειας.
- **Έλλειψη υποστήριξης:** Σε πολλές χώρες και περιπτώσεις όπου ένα ισχυρό δίκτυο υποστήριξης υπολείπεται, η ισορροπία μεταξύ εργασίας και προσωπικής ζωής μπορεί να είναι δύσκολη.
- **Αλλαγές στην αγορά εργασίας:** Η πρόοδος της τεχνολογίας και οι συνεχείς οικονομικές κρίσεις μπορεί να εντείνουν το φόβο για επανένταξη.
- **Εσωτερικές αμφιβολίες:** Η αυτοπεποίθηση συχνά κλονίζεται όταν κάποια είναι εκτός επαγγελματικού στίβου για μεγάλο διάστημα.

Σύμφωνα με έρευνα του [Παγκόσμιου Οικονομικού Φόρουμ](#), το 2022 περίπου το 43% των γυναικών που απομακρύνθηκαν από την εργασία για οικογενειακούς λόγους ανέφεραν ότι αντιμετώπισαν δυσκολίες στην επιστροφή τους. Επίσης, μελέτη του [Harvard Business Review](#) έδειξε ότι το 72% των γυναικών που επανεντάχθηκαν στην αγορά εργασίας έπρεπε να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους για να ανταποκριθούν στις νέες απαιτήσεις.

Τα εμπόδια της επιστροφής

Επιστρέφοντας στον επαγγελματικό χώρο, πολλές γυναίκες αντιμετωπίζουν προκλήσεις όπως:

- **Ξεπερασμένες δεξιότητες:** Η τεχνολογία εξελίσσεται ραγδαία, και πολλές θέσεις εργασίας απαιτούν νέες γνώσεις.
- **Δυσκολία στο να ξαναχτίσουν το δίκτυό τους:** Η επαφή με τον επαγγελματικό κύκλο τους μπορεί να έχει χαθεί.
- **Ανασφάλεια απέναντι στον ανταγωνισμό:** Νέοι επαγγελματίες που έχουν συνεχή εργασιακή εμπειρία αποτελούν πρόκληση.

Η επιστροφή στη δράση

Η επιστροφή στην επαγγελματική και ακαδημαϊκή δράση απαιτεί αυτοπεποίθηση, επιμονή και συγκεκριμένη στρατηγική, ειδικά προσαρμοσμένη στο προφίλ κάθε υποψήφιας που επιθυμεί την επανένταξη.

Αναγνώριση της αξίας σας

Μια γυναίκα που έχει κάνει παύση στην καριέρα της δεν σημαίνει ότι έχει χάσει τις δεξιότητές της. Η εμπειρία ζωής, οι οργανωτικές ικανότητες και η συναισθηματική νοημοσύνη είναι πολύτιμα εργαλεία που μπορούν να αξιοποιηθούν στην αγορά εργασίας. Δεν είναι τυχαίο αυτό που λέγεται μεταξύ των προϊσταμένων: αν θέλεις να χτίσεις μια δυνατή ομάδα και να έχεις αποτελέσματα, προσλαμβάνεις γυναίκες με ανήλικα παιδιά. Έχουν την οργάνωση, τη φιλοδοξία να πετύχουν και την επιθυμία να αποτελέσουν παράδειγμα για τα παιδιά τους.

Αναβάθμιση δεξιοτήτων

Η τεχνολογία αλλάζει τα δεδομένα σε κάθε κλάδο. Επομένως, η εκπαίδευση και η εξειδίκευση είναι απαραίτητες.

- Παρακολούθηση διαδικτυακών μαθημάτων ([Coursera](#), [Udemy](#), [LinkedIn Learning](#))
- Συμμετοχή σε ημερίδες και σεμινάρια

Ενδεικτικά αναφέρονται εδώ μερικά πανεπιστήμια και ακαδημαϊκά ιδρύματα:

- Το [Erasmus Mundus](#) προσφέρει μεταπτυχιακά προγράμματα που διοργανώνονται από κοινού από πανεπιστήμια σε διάφορες ευρωπαϊκές χώρες. Αυτά τα προγράμματα επιτρέπουν στους φοιτητές να σπουδάσουν σε τουλάχιστον δύο διαφορετικές χώρες, αποκτώντας κοινό, διπλό ή πολλαπλό πτυχίο. Οι υποτροφίες του Erasmus Mundus είναι διαθέσιμες σε φοιτητές από όλο τον κόσμο, προσφέροντας μια εξαιρετική ευκαιρία για γυναίκες που επιθυμούν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους και να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας.
- Επιπλέον, κορυφαία πανεπιστήμια στην Ευρώπη, όπως το University of Cambridge, το University of Oxford, το Imperial College London, το KU Leuven και το Solvay, προσφέρουν προγράμματα και σεμινάρια που μπορούν να υποστηρίξουν την επαγγελματική ανάπτυξη και επανένταξη των γυναικών στην αγορά εργασίας. Μην διστάσετε να απευθυνθείτε στα προγράμματα δια βίου μάθησης των πανεπιστημίων από τα οποία αποφοιτήσατε ή στα οποία είχατε ονειρευτεί να φοιτήσετε.

Επίσης πολλές τεχνικές σχολές συμμετέχουν σε πρωτοβουλίες ενδυνάμωσης δεξιοτήτων για γυναίκες που επιθυμούν να επανέλθουν. Π.χ. το [IEK ΣΒΙΕ](#), μια τεχνική σχολή, συμμετέχει στο ευρωπαϊκό πρόγραμμα [Leonardo Da Vinci](#) (υποπρόγραμμα WARISA), το οποίο

στοχεύει στην απόκτηση δεξιοτήτων από γυναίκες που επιθυμούν να επανενταχθούν στην αγορά εργασίας. Μέσω αυτού του προγράμματος, οι συμμετέχουσες έχουν την ευκαιρία να αναπτύξουν νέες ικανότητες και να προετοιμαστούν για την επαγγελματική τους επανένταξη.

Συμμετέχοντας σε τέτοια προγράμματα, οι γυναίκες μπορούν να αναβαθμίσουν τις δεξιότητές τους, να διευρύνουν το επαγγελματικό τους δίκτυο και να ενισχύσουν την αυτοπεποίθησή τους, διευκολύνοντας την επιτυχή επιστροφή τους στον επαγγελματικό στίβο.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ) έχει υιοθετήσει διάφορες πρωτοβουλίες για την ενίσχυση των δεξιοτήτων των γυναικών, με στόχο την επαγγελματική τους ανάπτυξη, την ισότητα των φύλων και την ενίσχυση της συμμετοχής τους στην αγορά εργασίας. Μερικές από τις πιο σημαντικές πρωτοβουλίες είναι οι εξής:

1. Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων (European Year of Skills - 2023-2024)

Η ΕΕ έθεσε το 2023 ως Ευρωπαϊκό Έτος Δεξιοτήτων, προωθώντας τη συνεχή εκπαίδευση και την αναβάθμιση δεξιοτήτων. Στο πλαίσιο αυτού, υπάρχουν ειδικά προγράμματα για γυναίκες που στοχεύουν:

- Στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των γυναικών.
- Στην προώθηση της διά βίου μάθησης και της επαγγελματικής ανάπτυξης.
- Στην ενίσχυση της συμμετοχής των γυναικών σε ανδροκρατούμενους τομείς όπως η τεχνολογία, η μηχανική και η επιστήμη.

2. Η Στρατηγική για την Ισότητα των Φύλων 2020-2025

Αυτή η στρατηγική περιλαμβάνει δράσεις για:

- Την ενίσχυση των δεξιοτήτων και της εκπαίδευσης των γυναικών.
- Τη μείωση του χάσματος στην απασχόληση των γυναικών.
- Την αύξηση της γυναικείας εκπροσώπησης στους τομείς STEM (Επιστήμη, Τεχνολογία, Μηχανική, Μαθηματικά).

3. Women TechEU

Αυτό το πρόγραμμα παρέχει χρηματοδότηση και κατάρτιση σε γυναίκες επιχειρηματίες που δραστηριοποιούνται σε τομείς υψηλής τεχνολογίας και καινοτομίας.

4. Digital4Her και Women in Digital

Η ΕΕ έχει λανσάρει πρωτοβουλίες όπως το Digital4Her και το Women in Digital, που στοχεύουν στην ενίσχυση των ψηφιακών δεξιοτήτων των γυναικών και στη μείωση του ψηφιακού χάσματος μεταξύ των φύλων.

5. Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ESF+)

Χρηματοδοτεί προγράμματα εκπαίδευσης και αναβάθμισης δεξιοτήτων, με έμφαση στις γυναίκες που επιστρέφουν στην αγορά εργασίας μετά από διάλειμμα καριέρας (π.χ. λόγω φροντίδας παιδιών).

Αυτές οι πρωτοβουλίες συμβάλλουν στην ανάπτυξη των δεξιοτήτων των γυναικών, προωθώντας τη συμμετοχή τους στην αγορά εργασίας και τη βελτίωση της επαγγελματικής τους θέσης.

Δικτύωση και επανασύνδεση με τον κλάδο

Η δημιουργία ενός δικτύου είναι κρίσιμη για την επιστροφή στην αγορά εργασίας.

- Συμμετοχή σε επαγγελματικά συνέδρια και εκδηλώσεις
- Αναζήτηση μέντορα στον κλάδο
- Χρήση των Μέσων Κοινωνικής Δικτύωσης, όπως το LinkedIn, για να επανασυνδεθείτε με παλιούς συναδέλφους

Ευέλικτες μορφές απασχόλησης

Αν η πλήρης απασχόληση φαίνεται δύσκολη αρχικά, υπάρχουν εναλλακτικές:

- **Freelancing:** Εργασία ανεξάρτητου επαγγελματία ([Η μετά-τον-Covid-εποχή στην αγορά εργασίας και η εμφάνιση του όρου "Gig Economy"](#))
- **Σύμβαση μερικής απασχόλησης**
- **Συνεργασίες με startups** που συχνά δίνουν ευκαιρίες σε άτομα με εμπειρία

Δημιουργία ενός ισχυρού βιογραφικού

Η ανανέωση του βιογραφικού με έμφαση στις δεξιότητες και τις εμπειρίες ζωής είναι απαραίτητη. Επιπλέον, η συνοδευτική επιστολή πρέπει να εξηγεί πώς η παύση στην καριέρα συνέβαλε στην προσωπική και επαγγελματική εξέλιξη.

Η επιστροφή στην αγορά εργασίας δεν είναι μόνο πρακτικό ζήτημα, αλλά και ψυχολογική πρόκληση. Η αυτοπεποίθηση, η προσαρμοστικότητα και η διαχείριση του φόβου της αποτυχίας είναι κρίσιμοι παράγοντες. Η υποστήριξη από επαγγελματίες συμβούλους καριέρας, η συμμετοχή σε ομάδες ενδυνάμωσης και η θετική στάση απέναντι στις νέες ευκαιρίες μπορούν να κάνουν τη διαφορά.

Μελέτες δείχνουν ότι το 60% των γυναικών που επιστρέφουν στην εργασία τους βρίσκουν ικανοποιητική καριέρα μέσα στα πρώτα δύο χρόνια.

Η επιστροφή στην αγορά εργασίας μπορεί να φαίνεται σαν μια τεράστια πρόκληση, γεμάτη αμφιβολίες και ανασφάλειες. Όμως, παρά τις δυσκολίες, με τις σωστές στρατηγικές και την απαραίτητη

υποστήριξη, είναι όχι μόνο εφικτή αλλά και βαθιά ικανοποιητική. Για πολλές γυναίκες, αυτή η επιστροφή δεν είναι απλώς μια επαγγελματική αναγέννηση, αλλά μια ευκαιρία να ξαναβρούν τον εαυτό τους, να ανακαλύψουν νέες δυνατότητες και να αναδείξουν τις κρυμμένες τους δυνάμεις.

Οι γυναίκες έχουμε τη δύναμη να ανασυγκροτηθούμε, να ξεπεράσουμε τις δυσκολίες και να δημιουργήσουμε τον δικό μας δρόμο. Διαθέτουμε τη γνώση, την εμπειρία και την ανθεκτικότητα για να επανεκκινήσουμε την καριέρα μας. Δεν είναι ποτέ αργά για να επανεκκινήσεις και για οραματισμούς!

Ένθετο Α:
4 Χρόνια e-Άλληλον

Τα 4 χρόνια του περιοδικού «e-Άλληλον»

Άγγελος Παγκράτης

Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΛΛΗΛΟΝ

Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ στην Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

Οι δραστηριότητες της ΑΛΛΗΛΟΝ βρίσκονται σε φάση

γρήγορης ανάπτυξης. Η κοινότητα της ΑΛΛΗΛΟΝ εξαπλώνεται δυναμικά. Οι εκδηλώσεις μας αυξάνονται σε αριθμό εκδηλώσεων και σε συμμετέχοντες σε κάθε εκδήλωση. Η φωνή της κοινότητάς μας, της μεγάλης οικογένειας της ΑΛΛΗΛΟΝ, δυναμώνει. Αυτή είναι η πρώτη φορά που η ΑΛΛΗΛΟΝ οργανώνει εκδηλώσεις με βάση ένα αναλυτικό δμηνιαίο πρόγραμμα.

Το περιοδικό μας είναι ένα αυθεντικό κανάλι μετάδοσης

των αρχών και των αξιών που διέπουν τις δράσεις της ΑΛΛΗΛΟΝ: αλληλεγγύη, προσφορά, ενδυνάμωση, σύνδεση και αλληλοϋποστήριξη των Ελλήνων και φίλων της Ελλάδος σε όλο τον κόσμο, στον επαγγελματικό στίβο, με ιδιαίτερη έμφαση και προσοχή στους νέους μας. **Μέσα από το περιοδικό, το παγκόσμιο δίκτυό μας αποκτά φωνή,** και συμμετέχει με αυξανούσα δύναμη στον θετικό προβληματισμό και διάλογο γύρω από τις σπουδές, την επαγγελματική ένταξη και καριέρα, την επιχειρηματικότητα, την καινοτομία και την ευρύτερη κοινωνική πρόοδο και συνεισφορά. Θεωρούμε εμφανές, το ότι η ουσιαστική αλληλοϋποστήριξη και κυρίως υπέρ των νέων και των προσπαθειών τους στον επαγγελματικό στίβο, αποτελεί την **καλύτερη επένδυση για το μέλλον της Ελλάδας και του Ελληνισμού.**

Η πορεία του περιοδικού είναι πορεία ωρίμανσης, βελτίωσης των

μεθόδων και διαδικασιών, συνεχούς εξάπλωσης της εμβέλειάς του και συγχρόνως, βαθύτερης ενσωμάτωσης στην ευρύτερη πρόοδο της ΑΛΛΗΛΟΝ με τα ίδια χαρακτηριστικά. Έτσι, με το περιοδικό, όταν αποδεχτήκαμε την καλή πρόταση του από τότε αρχισυντάκτη μας:

- **ξεκινήσαμε αναζητώντας άρθρα ένα προς ένα,** με προσωπικές προσκλήσεις και ενθουσιασμό για κάθε νέα συμμετοχή.
- **στη συνέχεια, οργανώσαμε θεματικές ενότητες και ένθετα,** ώστε να δώσουμε μεγαλύτερη συνοχή και προσανατολισμό στο περιεχόμενο.

- **ακολούθησε η δημιουργία του θεσμού του προσκεκλημένου εκδότη,** με ρόλο τον καλύτερο συντονισμό κάθε ένθετου, ενισχύοντας την ποιότητα και το βάθος των θεμάτων μας.

- σε επόμενο βήμα, **δημιουργήσαμε συντονιστές των ομάδων μεντόρων και πάνελ ομιλητών** για τις εκδηλώσεις μας – και αυτοί οι συντονιστές άρχισαν γρήγορα να δραστηριοποιούνται και ως προσκεκλημένοι εκδότες.

- **εν τω μεταξύ οι ομιλητές των εκδηλώσεων μας, με τη σειρά τους, άρχισαν όλο και περισσότερο να αρθρογραφούν στο περιοδικό,** ενισχύοντας την αλληλοεπίδραση ανάμεσα στις εκδηλώσεις της ΑΛΛΗΛΟΝ και το περιοδικό.

- τέλος, πρόσφατα, δημιουργήσαμε το **σύστημα αναζήτησης άρθρων και αρθρογράφων** στην ιστοσελίδα μας. Έτσι τα άρθρα παραμένουν διαχρονικά προσβάσιμα και χρήσιμα – μια **ψηφιακή βιβλιοθήκη γνώσης και έμπνευσης,** ιδίως για τους νέους που

αναζητούν την έμπνευση του καλού παραδείγματος και της επιτυχίας κάποιου συνήθως μεγαλύτερου ή την συμβουλή και καθοδήγηση αυτών που έχουν πετύχει αυτό που ψάχνουν τώρα να πετύχουν και οι νεότεροι με την σειρά τους.

Η πορεία αυτή ενσωμάτωσης και αμοιβαίας ενίσχυσης θα συνεχιστεί και θα εμβαθυνθεί, καθώς βλέπουμε ότι η ζωντάνια του περιοδικού είναι απόλυτα συνυφασμένη με τη ζωντάνια της κοινότητάς μας.

Το «e-Άλληλον» **διανέμεται δωρεάν μέσω των ψηφιακών δικτύων της ΑΛΛΗΛΟΝ**, προς τα περίπου **10.000 μέλη** μας και έχουν πρόσβαση και οι **16.000 ακόλουθοί** μας σε Facebook, LinkedIn και YouTube.

Το περιοδικό, όπως και η ίδια η ΑΛΛΗΛΟΝ, εξελίσσεται με συλλογική προσπάθεια και σταθερή προσήλωση στο κοινό καλό. **Σας προσκαλούμε να συμμετάσχετε:**

- Εγγραφείτε ως μέλη ή μέντορες στην ιστοσελίδα μας
- Συμπληρώστε τα θεματικά πεδία που σας ενδιαφέρουν
- Εκφράστε την επιθυμία σας, στο προφίλ σας στην ιστοσελίδα μας, ή με ένα προσωπικό μιλ, να γίνετε αρθρογράφος ή να αναλάβετε ρόλο **καλεσμένου εκδότη ή συντονιστή μιας ομάδας μετόρων**
- **Προτείνετε νέες δράσεις, ή νέα θέματα, ή νέες συνεργασίες** για την εξάπλωση της εμβέλειας της ΑΛΛΗΛΟΝ και του περιοδικού της

Μαζί συμβάλουμε στη διαμόρφωση ενός πιο συνδεδεμένου, δυναμικού και αλληλέγγυου μέλλοντος για την Ελλάδα και τον ευρύτερο Ελληνισμό.

Οι άνθρωποι του e-Άλληλον

Επιμέλεια: Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

Το τριμηνιαίο ηλεκτρονικό περιοδικό «e-Άλληλον», του οποίου έχω την τιμή να είμαι αρχισυντάκτης, συμπλήρωσε 4 χρόνια ζωής. Το «e-Άλληλον» όπως τα περισσότερα «εθελοντικά» περιοδικά, δεν πωλείται στα συνήθη σημεία διανομής τύπου, αλλά διανέμεται δωρεάν από τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης προς όφελος των ανθρώπων, και ιδίως των νέων, που προετοιμάζονται και αγωνίζονται για ένα καλύτερο επαγγελματικό μέλλον, προκρίνοντας το πνεύμα εθελοντισμού, αλληλεγγύης και αλληλοϋποστήριξης μεταξύ των Ελλήνων και των φορέων τους σε όλο τον κόσμο, και με απώτερο σκοπό την πρόοδο του ελληνισμού και της Ελλάδας.

Το **πρώτο τεύχος** του «e-Άλληλον» κυκλοφόρησε τον Μάρτιο 2021, βασισμένο σε μια ιδέα του Χρήστου Μπεζιρτζόγλου που κατατέθηκε τον Ιούλιο 2020 στον πρόεδρο της [ΑΜΗΛΟΝ](#). Πέρασαν αρκετοί μήνες με συνομιλίες με πιθανούς εθελοντές που θα στελέχωναν την πρώτη εκδοτική ομάδα, πριν οργανωθεί η μικρή παρέα του Θοδωρή, του Σπύρου και των άλλων παιδιών, που οδήγησαν το περιοδικό στα πρώτα βήματά του. Το επόμενο μεγάλο στοίχημα υπήρξαν οι αρθρογράφοι μας, όπου με την βοήθεια της ομάδας επικοινωνίας της Άλληλον με επικεφαλής τον Αλέξανδρο Παγκράτη, διαχύσαμε τα εκδοτικά μας σημειώματα και τις προσκλήσεις για αρθρογραφία απευθυνόμενοι μέσω των δικτύων της ΑΜΗΛΟΝ στα μέλη μας και στους ακολούθους μας στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης ([Facebook](#), [LinkedIn](#) και [Youtube](#)).

Είμαι περήφανος που η αποδοχή από τα μέλη μας υπήρξε τόσο ένθερμη, που φτάσαμε **4 χρόνια** μετά να έχουμε στο ενεργητικό μας **16 τεύχη** (συμπεριλαμβανομένων **8 θεματικών ένθετων** και 11 βιβλιοπαρουσιάσεων) με **234 άρθρα** (197 στα ελληνικά & 37 στα αγγλικά) από **176 αρθρογράφους** (115 άνδρες & 61 γυναίκες). Οι αρθρογράφοι, που όλοι είναι μέλη αλλά και μέντορες, είναι μαθητές, φοιτητές, καθηγητές, ακαδημαϊκοί, πολιτικοί, επιχειρηματίες, συγγραφείς, ελεύθεροι επαγγελματίες, συνταξιούχοι, στελέχη του δημόσιου και του ιδιωτικού τομέα, άτομα που διαπρέπουν στην Ελλάδα και στο εξωτερικό.

Είμαι πολύ χαρούμενος που το «e-Άλληλον» έχει πετύχει να υλοποιήσει ένα νέο κανάλι επικοινωνίας και να ενεργοποιήσει το παγκόσμιο δίκτυο Ελλήνων και φίλων της Ελλάδας, για αλληλεγγύη στον επαγγελματικό τομέα, κυρίως υπέρ των νέων, για σπουδές, επαγγελματική ένταξη, σταδιοδρομία, επιχειρηματικότητα και καινοτομία. Το σύστημα αναζήτησης αρθρογράφων και άρθρων που έχουμε στην ιστοσελίδα σημαίνει ότι τα άρθρα είναι χρήσιμα στο διηνεκές, αφού οι ενδιαφερόμενοι μπορούν να τα αναζητήσουν και να τα συμβουλευτούν όποτε το επιθυμούν.

Το μέλλον είναι εσύ ο αναγνώστης αυτού του άρθρου να γίνεις ο επόμενος αρθρογράφος ή/και προσκεκλημένος εκδότης μας, όπως τα ακόλουθα μέλη μας.

1. [Agathangelos Stavropoulos](#)
 - i. ['Cultura': an introduction to culture and cultural diplomacy](#)
 - ii. [Ψηφιακός Ακτιβισμός](#)
2. [Aggeliki Komproholi](#)
 - i. [Ηγεσία και αυτοπραγμάτωση. Η αρχαία παρακαταθήκη του "δύνασθαι"](#)
 - ii. [Αρμονία: Η ισόρροπη σωματική, ψυχική και πνευματική άσκηση: Η ουσία της παιδείας στην αρχαία ελληνική θεώρηση](#)
3. [Aggelos Chamakiotis](#)
 - i. [Youthmakers Hub: From volunteerism to entrepreneurship](#)
4. [Aggelos Chorianopoulos](#)
 - i. [Το μέλλον της αεροδιαστημικής](#)
5. [Alexandros Pagkratis](#)
 - i. [ΑΛΛΗΛΟΝ: Παγκόσμιες Δράσεις και Συνεργασίες](#)
6. [Alia Panetsou](#)
 - i. [Εθελοντισμός και νεολαία](#)
7. [Anastasia Moira](#)
 - i. [Η Προσέγγιση CAVE για τη Διαμόρφωση Κουλτούρας, Κοινωνικής Ευθύνης & Βιώσιμης Ανάπτυξης](#)
8. [Anastasia Panidi](#)
 - i. [Εκπαίδευση, στόχευση και παρακίνηση σε συνθήκες εγκλεισμού. Πως μια 12χρονη νίκησε την πανδημία!](#)

9. [Anastasia Romanou](#)
 - i. [Γυναικεία επιχειρηματικότητα και καινοτομία στην εποχή της κλιματικής κρίσης](#)
10. [Anastasios-Nikolaos Kanellopoulos](#)
 - i. [Unveiling the arsenal: How shipping giants harness competitive intelligence to reign supreme and achieve resilience](#)
11. [Angela Krokidi](#)
 - i. [Καινοτόμες και εξωστρεφείς δράσεις της Περιφέρειας Ιονίων Νήσων](#)
12. [Angeliki Matrali](#)
 - i. [Τα ελληνικά πανεπιστήμια και η ανάγκη διεπιστημονικής εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση](#)
13. [Angelos Giakoumis](#)
 - i. [Ασφάλεια στο διάστημα: τα διαστημικά όπλα, το διεθνές δίκαιο και η αποτροπή πολεμικών συγκρούσεων στο διάστημα](#)
 - ii. [Airpower and security challenges in the 21st century](#)
14. [Angelos Pangratis](#)
 - i. [ΑΛΛΗΛΟΝ: στόχοι, όραμα, δράση](#)
15. [Anna Andrikoroulou](#)
 - i. [Τα μουσεία και η ψηφιακή τεχνολογία](#)
 - ii. [Το μέλλον της παγκόσμιας και ελληνικής αγοράς εργασίας: Νέα επαγγέλματα και νέες δεξιότητες](#)
16. [Anna Athanasopoulou](#)
 - i. [The social economy: A driver for resilience and the green and digital transition in the EU](#)
17. [Antigone Oreopoulou](#)
 - i. [Εθελοντισμός και εμπιστοσύνη](#)
 - ii. [Χρειάζεται ο Εθελοντισμός Ολιστική Εκπαίδευση;](#)
18. [Athanasia Karali](#)
 - i. [The critical contribution of entrepreneurship to financial prosperity and the role of the entrepreneur](#)
19. [Athanasios Charemis](#)
 - i. [Πώς η Γλώσσα Διαμορφώνει το Επιχειρείν](#)
 - ii. [Technology Quotient \(TQ\) for Industry 4.0](#)
20. [Athanasios Kamonachos](#)
 - i. [Ασφάλεια και ανθρώπινα δικαιώματα στην Ε.Ε.](#)
21. [Athanasios Pandis](#)
 - i. [Incident responders: οι πιλότοι της κυβερνοασφάλειας](#)
22. [Athina Primikiri](#)
 - i. [Εκπαίδευση 4.0: Κάτι περισσότερο από Εκπαίδευση](#)
23. [Avraam Zelilidis](#)
 - i. [Η διαχρονική εξέλιξη των ερευνών υδρογονανθράκων στην Ελλάδα](#)
24. [Christina Kostara](#)
 - i. [Ο ρόλος της προσωπικής ανάπτυξης στην εργασιακή μας ευημερία](#)
25. [Christoforos Charalampakis](#)
 - i. [Η θάλασσα των νεολογισμών. Το σημασιολογικό πεδίο της επιχειρηματικότητας](#)
26. [Christos Bezirtzoglu](#)
 - i. [Γράμμα από έναν πατέρα της Γενιάς "X" προς τα Μιλένιαλ παιδιά του](#)
 - ii. [Η «τριπλή έλικα» του DNA της ανάπτυξης](#)
 - iii. [Επτά Αρχές για μία Νέα Ελληνική Οικονομική Πολιτική](#)
 - iv. [Ζώντας στην YOLO εποχή](#)
 - v. [Civic education as a tool of self-governance to achieve consensus and progress](#)
 - vi. [Ατενίζοντας το μέλλον: Κοινωνία 5.0](#)
 - vii. [Καινοτομία: Ο καταλύτης για την ενεργοποίηση της Οικονομίας της Γνώσης](#)
 - viii. [Μαθηματικές αναπαραστάσεις της καινοτομίας!](#)
 - ix. [Παιδεία: Μια λέξη με ιδιαίτερο ειδικό βάρος](#)
 - x. [Ρητορική και Επικοινωνία](#)
 - xi. [Γλωσσική Επικοινωνία που αλλάζει τον κόσμο](#)
 - xii. [Η διαχρονική συμβολή της Ελληνικής Γλώσσας](#)
 - xiii. [If I Ruled the World](#)
 - xiv. [10 τεχνολογίες που αξίζει να γνωρίζουμε](#)
 - xv. [Βρείτε τη σωστή ισορροπία](#)
 - xvi. [Παιδεία: Η παγκόσμια γλώσσα του μέλλοντος](#)
 - xvii. [Τι καθοδηγεί τις ενέργειες που κάνουμε; Πως φτάνουμε στην επιτυχία!](#)
 - xviii. [Μιλώντας για το ΚΑΛΟ](#)
 - xix. [Establishing your personal brand](#)
 - xx. [Coordinated polysolutions for global polycrises](#)
 - xxi. [Χρήση της Ευρωπαϊκής Πρωτοβουλίας Πολιτών για τη δημιουργία ενός Ευρωπαϊκού Δήμου και την προώθηση αλλαγών στην Ευρώπη](#)
 - xxii. [Θέτοντας προτεραιότητες στον ωκεανό των υποχρεώσεων](#)
 - xxiii. [Το λυσάρι για να μετατρέψεις τις υπέροχες ιδέες σου σε αποτελεσματικές λύσεις](#)
27. [Christos Dimas](#)
 - i. [Τεχνητή Νοημοσύνη](#)
28. [Constantine Iliopoulos](#)
 - i. [Κάποτε και οι συνεταιρισμοί αποτυγχάνουν](#)
29. [Dimitra Gkasiali](#)
 - i. [Η διαχρονική συνεισφορά της ελληνικής γλώσσας στον ελληνικό και παγκόσμιο πολιτισμό](#)
30. [Dimitris Corpakis](#)
 - i. [Ο ρόλος των πανεπιστημίων στην ανάπτυξη των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών στη ζώνη του ΟΟΣΑ](#)

31. [Dimitri Dontas](#)
 - i. [Θέτοντας στόχους S.M.A.R.T-V ή αλλιώς στόχους με αξίες](#)
32. [Dimitrios Goulas](#)
 - i. [Η Βιομηχανία 4.0 στην Ελλάδα](#)
33. [Dimitrios Taletzis](#)
 - i. [Εκπαίδευση στην κυβερνοασφάλεια στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης](#)
34. [Dimitris Bithas](#)
 - i. [AI και αγορές χρήματος](#)
35. [Dimitris Georgiou](#)
 - i. [Κυβερνοεπιθέσεις σε επιχειρήσεις](#)
36. [Dimitris Iliopoulos](#)
 - i. [Η διπλωματία της καινοτομίας: Μία νέα αντίληψη για παλαιές πρακτικές](#)
 - ii. [Ψηφιακός μετασχηματισμός της διπλωματίας](#)
37. [Dimitris Kiritsis](#)
 - i. [Ευφυή προϊόντα στην εποχή της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης](#)
 - ii. [Το νόημα των δεδομένων στην εποχή της 4ης Βιομηχανικής Επανάστασης](#)
38. [Dimitris Kouzelis](#)
 - i. [Η πατέντα του start upper](#)
39. [Dimitris Lakasas](#)
 - i. [Άνθρωπος, Εργασία & Βιομηχανία 4.0](#)
 - ii. [Επιχειρηματικός μετασχηματισμός & Επιχειρήσεις](#)
40. [Dimitris Maniatakis](#)
 - i. [Η διασταύρωση της τεχνολογίας και του εθελοντισμού](#)
41. [Dimitris Tsigkos](#)
 - i. [Νεοφυείς επιχειρήσεις: Από την Τύχη στην Επιστήμη](#)
42. [Dimitris Vartholomaios](#)
 - i. [Όραμα: γλώσσα – ήθη – έθιμα στο εξωτερικό](#)
43. [Dora Mihalidou](#)
 - i. [Χάραξη Κοινωνικής Πολιτικής: Η αξιοποίηση της Τρίτης Ηλικίας μέσω του Εθελοντισμού](#)
44. [Efstratios Soubassakis](#)
 - i. [Ηλεκτροκίνηση στις σύγχρονες αστικές μεταφορές](#)
 - ii. [Νέοι και Περιβάλλον: Ενίσχυση της ελπίδας και τη δημιουργικότητας στο αβέβαιο οικονομικό τοπίο της πανδημίας](#)
45. [Egnatia Farmakopoulou](#)
 - i. [Ανακαλύπτοντας τα μονοπάτια και τα κίνητρα του εθελοντισμού](#)
46. [Eleftheria Ledaki](#)
 - i. [Does Higher Education in Greece prepare the next generation of scientists for alternative careers?](#)
47. [Eleftheria Pikrou-Moraitaki](#)
 - i. [Εθελοντισμός και Τοπική Αυτοδιοίκηση: μια συνέργεια για λειτουργικές και ενδυναμωμένες κοινωνίες](#)
48. [Eleftherios Athousakis](#)
 - i. [Χάσμα δεξιοτήτων στην κυβερνοασφάλεια: προκλήσεις και λύσεις](#)
 - ii. [Πλοήγηση στο πεδίο του κυβερνοχώρου με ασφάλεια και ενίσχυση των ψηφιακών «οχυρών»](#)
 - iii. [Κυβερνοασφάλεια: προκλήσεις και προοπτικές στην ψηφιακή Εποχή](#)
 - iv. [Open-Source Intelligence and how to assist law enforcement agencies with ongoing investigations](#)
49. [Eleftherios Karatzas](#)
 - i. [Διδάγματα της χρήσης χαμηλού κόστους και διαστάσεων μη επανδρωμένων συστημάτων \(ΣμηΕΑ\) υπό το πρίσμα της ανθεκτικότητας στο σύγχρονο πεδίο επιχειρήσεων](#)
50. [Eleni Paraschi](#)
 - i. [Πώς μπορεί η νευροβιολογία να μας βοηθήσει να πλοηγηθούμε σε έναν κόσμο VUCA;](#)
51. [Elena Deligianni](#)
 - i. [Τα ελληνικά πανεπιστήμια και η ανάγκη διεπιστημονικής εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση](#)
52. [Eleni Anagnostou](#)
 - i. [Επιχειρηματική Επικοινωνία: Συνηθισμένα λάθη & βασικές αρχές για την σωστή ανάπτυξη της](#)
 - ii. [Personal Branding: Ξεκλειδώνοντας τις απαιτήσεις της σύγχρονης αγοράς εργασίας](#)
53. [Eleni Girvalaki](#)
 - i. [Λαϊκός μύθος και κρίση μέσης ηλικίας](#)
54. [Eleni Kalesi](#)
 - i. [Η κοσμικότητα τον 21ου αιώνα](#)
55. [Eleni Kapsokoli](#)
 - i. [Unveiling the significance of cyber resilience in the European Union](#)
56. [Emmanuel Damigos](#)
 - i. [Η καινοτομία δεν είναι μόνο τεχνολογική](#)
 - ii. [Οδηγός προς ναυτιλομένους για την Βιομηχανία 4.0 και όχι μόνο!](#)
 - iii. [Τι είναι Επιχειρηματικότητα; Πώς δημιουργείται και πώς διατηρείται;](#)
57. [Eugene Georgantakis](#)
 - i. [Διδάσκοντας και εφαρμόζοντας την κοινωνική καινοτομία στην τριτοβάθμια εκπαίδευση](#)
58. [Evmichanos Moschonas](#)
 - i. [Το έσχατον ημών προπύργιον](#)
59. [Evriklia Benekou](#)
 - i. [Γλωσσικά εργαλεία από την Ευρωπαϊκή Ένωση](#)
60. [Fenia Koufaki](#)
 - i. [First-time Manager, καινοτομία και ομαδικότητα](#)
61. [Fotis Filippopoulos](#)
 - i. [Υβριδικές Βιομηχανίες: Ανακαλύπτοντας](#)

- νέες διεξόδους ανάπτυξης μέσω της Σύγκλισης
62. [George Konstantine Antoniadis](#)
 - i. [Η χρήση των κοινωνικών δικτύων από τους νέους και η επιχειρηματικότητα](#)
 63. [George Kotrotsios](#)
 - i. [Επενδύσεις στην καινοτομία](#)
 - ii. [Swissnex, διπλωματία για την τεχνολογία και τεχνολογία για τη διπλωματία, ένα παράδειγμα προς μίμηση;](#)
 64. [George Varthalamis](#)
 - i. [Κάποτε και οι συνεταιρισμοί αποτυγχάνουν](#)
 65. [George-Mario Chairetakis](#)
 - i. [Το «ευτύχημα» του εθελοντισμού](#)
 66. [Georges Spyrou](#)
 - i. [How to choose your university](#)
 67. [Georgia-Evangelia Karagianni](#)
 - i. [Τακτικές διαχείρισης των συγκρούσεων και προτάσεις για ενίσχυση της εργασιακής δέσμευσης](#)
 68. [Georgios Bamparoutsis](#)
 - i. [How to land your dream job](#)
 69. [Georgios Dounias](#)
 - i. [Key performance indicators for hospitals](#)
 70. [Georgios Farantos](#)
 - i. [Key performance indicators for hospitals](#)
 71. [Georgios Fradelos](#)
 - i. [Τεχνητή Νοημοσύνη: κίνδυνοι και λύσεις με το βλέμμα σε αυτό που έρχεται στην αγορά εργασίας](#)
 72. [Georgios Korkovelos](#)
 - i. [Οι φιλόδοξοι στόχοι της ευρωπαϊκής πράσινης συμφωνίας σε νέα ισορροπία](#)
 - ii. [Προκλήσεις και ευκαιρίες για την Ελλάδα να αναβαθμίσει τον γεωπολιτικό της ρόλο](#)
 - iii. [Ολοκληρωμένη διαχείριση των απορριμμάτων και ενεργειακή αξιοποίηση](#)
 73. [Georgios Koukakis](#)
 - i. [Η Ευρωπαϊκή Αμυντική Βιομηχανική Στρατηγική \(European Defence Industrial Strategy\) και η συμβολή όσον αφορά την ασφάλεια, την ανθεκτικότητα, την επιχειρηματικότητα και τη μείωση της ανεργίας](#)
 - ii. [Η στρατιωτική, αεροπορική, διαστημική, βιομηχανική, οικονομική και τεχνολογική διάσταση της ασφάλειας](#)
 - iii. [Η “παρεξηγημένη” ασφάλεια και η “αφανής” ανθεκτικότητα](#)
 - iv. [Η κοινωνική προσφορά του Στρατού Ήλης](#)
 - v. [Το Τμήμα Μεσογειακών Σπουδών του Πανεπιστημίου Αιγαίου στη Ρόδο](#)
 - vi. [Ο σύγχρονος Έλληνας Αξιωματικός: Χαρακτηριστικά, εκπαίδευση, προοπτικές και προκλήσεις](#)
 - vii. [Ομιλίες που άλλαξαν τον κόσμο](#)
 - viii. [Διαδικτυακή Μάθηση: Τρόποι αναβάθμισης της παρεχόμενης εκπαίδευσης χρησιμοποιώντας τεχνικές από την εκπαίδευση ενηλίκων](#)
 74. [Georgios Kremilis](#)
 - i. [Εθελοντισμός και Περιβάλλον](#)
 75. [Georgios Markakis](#)
 - i. [Εξερευνήστε τον κόσμο του Ψηφιακού \(Digital\) Marketing](#)
 76. [Gerasimos Papaleventis](#)
 - i. [Επιτυχημένη σταδιοδρομία στον τραπεζικό κλάδο](#)
 77. [Giannis Karamitsios](#)
 - i. [Building the European economic diplomacy](#)
 - ii. [Civic education as a tool of self-governance to achieve consensus and progress](#)
 - iii. [Επτά Αρχές για μία Νέα Ελληνική Οικονομική Πολιτική](#)
 - iv. [Το Σχέδιο Ελλάδα 2.0: ένα νέο οικονομικό υπόδειγμα και οι προκλήσεις για να το πετύχουμε](#)
 78. [Giorgos Gampierakis](#)
 - i. [Εθελοντισμός: Ορισμοί, μύθοι και θέσεις για τη Διαφάνεια στη λειτουργία των ΜΚΟ](#)
 - ii. [Εθνική Στρατηγική για την Ανάπτυξη του Οργανωμένου Εθελοντισμού](#)
 79. [Giorgos Sideris](#)
 - i. [Τα ελληνικά πανεπιστήμια και η ανάγκη διεπιστημονικής εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση](#)
 80. [Giorgos Tzogoroulou](#)
 - i. [Η Ευρώπη στην Ψηφιακή Εποχή](#)
 81. [Grigoris Zarotiadi](#)
 - i. [GR2: Το «πράσινο» \(GReen\) ως στρατηγική επιλογή για την Ελληνική \(GReek\) παραγωγή](#)
 82. [Haris Aslanidis](#)
 - i. [e-Business, e-Commerce, e-Shop](#)
 - ii. [Εξερευνήστε τον κόσμο του Ψηφιακού \(Digital\) Marketing](#)
 83. [Hariton Korizis](#)
 - i. [Εθελοντισμός: μια γέφυρα μεταξύ των ατομικών συνεισφορών και της κοινωνικής συλλογικής ευημερίας με υπολογίσιμο οικονομικό αντίκτυπο](#)
 84. [Iliada Evangelia Kothra](#)
 - i. [Η επιτυχία είναι ένα ολόκληρο ταξίδι](#)
 85. [Ioanna Bezirtzoglou](#)
 - i. [My marathon journey: 42 195m of history, grit, and personal growth!](#)
 - ii. [Establishing your personal brand](#)
 - iii. [Choices: left, right, up and down](#)
 86. [Ioanna Zergioti](#)
 - i. [Η ιστορία της PhosPrint: καινοτομία made in Greece](#)
 87. [Ioannis Paidas](#)
 - i. [Ο ρόλος του κοινωνικού διαλόγου για την ενίσχυση του Εθελοντισμού στην](#)

88. [Ioannis Theodorou](#)
 - i. [ελληνική κοινωνία](#)
 - ii. [Κοινωνική οικονομία: Ένας καταλύτης για την κοινωνική καινοτομία στις δεξιότητες και την επαγγελματική κατάρτιση](#)
89. [Ioannis-Ilias Plikas](#)
 - i. [Revolutionizing the Banking Sector: The Synergy of Deep technologies, Innovation and Upskilling](#)
90. [John Iliadis](#)
 - i. [Communicate cybersecurity issues to corporate leadership](#)
91. [Julie Kelley](#)
 - i. [Let's be S.M.A.R.T.](#)
92. [Katerina Poustourli](#)
 - i. [Επτά ανατρεπτικές τεχνολογίες για την ενίσχυση της ανθεκτικότητας έναντι καταστροφών, κρίσεων και καταστάσεων έκτακτων αναγκών](#)
 - ii. [Χαρτογραφώντας την Οδύσσεια της Σχεδιαστικής Σκέψης](#)
 - iii. [Τυποποίηση και Πρότυπα: Εργαλεία Ανάπτυξης και Επιρροής σε κρίσιμους και αναδυόμενους τομείς](#)
 - iv. [Η ομορφιά των Λέξεων, Ανάσταση και Ανάταση μαζί \(ένα βιωματικό αφήγημα για μία υπέροχη διαδρομή\)](#)
93. [Kleanthis Gavrielides](#)
 - i. [ALLILON Mentoring](#)
94. [Konstantin Papailiou](#)
 - i. [No energy transition without high voltage overhead lines](#)
95. [Konstantinos Chalmoukis](#)
 - i. [HellenicPROM-FileBank: Όταν η ανάγκη της αγοράς γίνεται επιχειρηματική ιδέα](#)
96. [Konstantinos Diamantouros](#)
 - i. [Η καινοτομία προϋπόθεση για μία βιώσιμη οικονομία](#)
97. [Konstantinos Drosatos](#)
 - i. [Παιδεία στον 21ο αιώνα των νέων αντιλήψεων περί γνώσης, ηθικής και αισθητικής](#)
98. [Konstantinos Nasopoulos](#)
 - i. [Η ψηφιακή εγκληματολογία και αντιμετώπιση περιστατικών στην καθημερινότητα](#)
99. [Konstantinos Papadakis](#)
 - i. [Απελευθερώνοντας την Κοινωνική Καινοτομία στην Αγροτική Ελλάδα](#)
100. [Konstantinos Paralitsas](#)
 - i. [Η μετα-κοινωνία απειλεί τη δημοκρατία](#)
101. [Konstantinos-Orfeas Sotiriou](#)
 - i. [Προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς και αρχαιοκαπηλία](#)
102. [Lena Papadimitriou](#)
 - i. [Ηλεκτροκίνηση στις σύγχρονες αστικές μεταφορές](#)
103. [Leontios Portokalakis](#)
 - i. [Οι τελευταίες εξελίξεις στη έρευνα υδρογονανθράκων συντηρούν την ελπίδα για καλύτερες ημέρες στην Ελλάδα](#)
 - ii. [Το φυσικό αέριο και η σημασία του για την Ελλάδα](#)
104. [Lydia Parageorgiou](#)
 - i. [Τα ελληνικά πανεπιστήμια και η ανάγκη διεπιστημονικής εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση](#)
105. [Mairi Pini](#)
 - i. [Εθελοντισμός και κοινωνική συνοχή](#)
106. [Manolis Daskalakis](#)
 - i. [Η σημασία της ασφάλειας και οι έκτακτες ανάγκες](#)
107. [Manolis Tzouvelekas](#)
 - i. [Cultural economics, social entrepreneurship and their intersection](#)
 - ii. [Το χρήμα ως κοινωνική καινοτομία](#)
 - iii. [Η σημασία της κοινωνικής καινοτομίας](#)
108. [Maria Diamantopoulou](#)
 - i. [Εθελοντισμός και ελληνισμός](#)
109. [Maria Koulentianou](#)
 - i. [Η κοινωνική Διάσταση της Δημόσιας Διοίκησης και ο Ρόλος της Συστημικής επιστήμης](#)
110. [Maria Oikonomou](#)
 - i. [The critical contribution of entrepreneurship to financial prosperity and the role of the entrepreneur](#)
111. [Maria Pardali](#)
 - i. [«Δια Βίου Μάθηση» – Η βαθμιαία ανακάλυψη της Άγνοιας μας](#)
 - ii. [Η εκμάθηση ξένων γλωσσών σε έναν κόσμο που αλλάζει ταχύτατα](#)
 - iii. [Με Πρόσημο Θετικό \(+\)](#)
112. [Maria Theodorou](#)
 - i. [Όταν η εκπαίδευση γίνεται πυλώνας της προσωπικής μας εξέλιξης](#)
113. [Marietta Panagiotopoulou](#)
 - i. [Ελληνική Παιδεία: Εξωστρέφεια & Διεθνοποίηση](#)
114. [Marilena Maragkou](#)
 - i. [Youthmakers Hub: From volunteerism to entrepreneurship](#)
115. [Marina Hatsopoulos](#)
 - i. [Building Bridges to Tech Innovation in Greece](#)
116. [Marina Pappas](#)
 - i. [The power of professional authenticity](#)
117. [Mario Chatzidamianos](#)
 - i. [The right to development, SDGs, and inclusive datasets](#)
118. [Marios Vlahogiannis](#)
 - i. [Η εφαρμογή του φοιτητικού εθελοντισμού](#)
119. [Mary Paraschinopoulou](#)
 - i. [Θαλάσσια Εταιρική Διπλωματία: Ένα πρωτοποριακό εργαλείο διαχείρισης με προστιθέμενη αξία για τη ναυτιλία](#)
120. [Maya Theohari](#)

- i. [Το σχεσιακό γίνεσθαι και συνέχεια της ύπαρξης](#)
 - ii. [Ετερόφωτοι ή Αυτόφωτοι;](#)
121. [Melina Tsikogiannopoulou](#)
 - i. [Η Λογική της Επιχειρηματικότητας στην Εκπαίδευση: Γιατί είναι Απαραίτητη;](#)
122. [Memi Kariotou](#)
 - i. [Θέτοντας στόχους S.M.A.R.T-V ή αλλιώς στόχους με αξίες](#)
123. [Michael Dritsas](#)
 - i. [Τεχνητή νοημοσύνη και επιχειρηματικότητα: μια νέα εποχή ευκαιριών και προκλήσεων](#)
124. [Michalis Argyroudīs](#)
 - i. [Ψηφιακός Μετασχηματισμός και ο κλάδος παροχής λογιστικών υπηρεσιών](#)
 - ii. [Συνηθισμένα λάθη στην Επιχειρηματικότητα](#)
125. [Minas Lyrstis](#)
 - i. [Η πιθανή σύγκρουση Ισραήλ-Λιβάνου και οι νέες τακτικές μάχης ως παράγοντας επιρροής της εθνικής ασφάλειας της Ελλάδας και της περιφερειακής ασφάλειας](#)
126. [Naya Antoniou](#)
 - i. [Η αξία της Δια βίου μάθησης και της απόκτησης νέων δεξιοτήτων στο σύγχρονο εργασιακό μοντέλο](#)
 - ii. [Ο ρόλος της ψυχικής ανθεκτικότητας στην αναζήτηση εργασίας](#)
127. [Nicholas Belesis](#)
 - i. [The critical contribution of entrepreneurship to financial prosperity and the role of the entrepreneur](#)
128. [Nicholas Vagiakakos](#)
 - i. [Κοιτάζοντας εμένα με τα μάτια της Ζωής... Για μια Ενηλικιότητα με Αυτοσυνείδηση και Φυσική Εξέλιξη](#)
129. [Nikolaos Chatzounoulos](#)
 - i. [Η ψυχική ασφάλεια και η ανάπτυξη ανθεκτικότητας στο χώρο των υπηρεσιών ασφάλειας υπό την οπτική του επαγγελματικού συνδρόμου burn-out](#)
130. [Nikolaos Katsiotis](#)
 - i. [Σύνδεση του Εθελοντισμού με την έννοια του ενεργού πολίτη, την Βιωσιμότητα και τους 17 Στόχους της Βιώσιμης Ανάπτυξης](#)
131. [Nikolaos Sidiropoulos](#)
 - i. [Ο ρόλος της Αιγύπτου, στην εθνική και περιφερειακή ασφάλεια της Ελλάδας](#)
132. [Nikolas Sidirokastritis](#)
 - i. [Ανάπτυξη επιχειρηματικότητα για την αντιμετώπιση των δασικών πυρκαγιών](#)
133. [Nikos Moschonos](#)
 - i. [Η δημοσιογραφία στον 21ο αιώνα](#)
134. [Olga Cosmidou](#)
 - i. [Είναι η άγνοια ξένων γλωσσών ο αναλφαριθμητισμός του 21ου αιώνα](#)
135. [Panagiota Tzanne](#)
 - i. [Sustainable Development Projects of the Municipality of Central Corfu and Dapontia Islands](#)
136. [Panagiotis Alevantis](#)
 - i. [Προστασία του πολίτη – μια μεθοδολογική προσέγγιση](#)
 - ii. [Ελληνικά και Ηλεκτρονικοί Υπολογιστές: Μία σύντομη αναδρομή στις εργασίες εισαγωγής των ελληνικών στους ηλεκτρονικούς υπολογιστές](#)
 - iii. [Για δεξιότητες στο πλαίσιο μιας Ευρωπαϊκής Παιδείας: Η χρησιμότητα των Ευρωπαϊκών Σχολείων και οι δεξιότητες που χρειάζονται για την οικονομική ανάπτυξη](#)
 - iv. [Γλωσσικά Επαγγέλματα: παρόν και ψηφιακό μέλλον](#)
 - v. [Προσωπικά Παραδείγματα Επιχειρηματικότητας: Σε οργανισμούς του ιδιωτικού και δημόσιου τομέα](#)
 - vi. [Retrain to avoid obsolescence!](#)
137. [Panagiotis Blanos](#)
 - i. [The contribution of the European Peace Facility to the security and resilience of the EU and its Member States](#)
138. [Panagiotis Nomikos](#)
 - i. [Στρατηγική για τον Ψηφιακό Μετασχηματισμό της Ελληνικής Ναυτιλίας](#)
139. [Panagiotis Soulos](#)
 - i. [Προστασία από κυβερνοαπειλές για όλους με απλές πρακτικές κυβερνοϋγιεινής](#)
140. [Panagiotis Vlamos](#)
 - i. [Innovation in Greece: scientific collaborations and initiatives of Ionian University in the field of Digital Health](#)
141. [Paraskevi Bessa-Rodrigues](#)
 - i. [Walking the talk of post-covid entrepreneurialism in Brazil: A Greek's journey](#)
142. [Peter Mousaferiades](#)
 - i. [The right to development, SDGs, and inclusive datasets](#)
143. [Petros Fotopoulos](#)
 - i. [Νέοι αγρότες, ιδέες για την επιτυχία ως επαγγελματικός προσανατολισμός](#)
144. [Sofia Hatzinikolaou](#)
 - i. [Χάραξη Κοινωνικής Πολιτικής: Η αξιοποίηση της Τρίτης Ηλικίας μέσω του Εθελοντισμού](#)
145. [Sofia Kallianteri](#)
 - i. [Πώς η πανδημία του κορονοϊού θέτει στο μικροσκόπιο τις επαγγελματικές επιλογές των νέων](#)
146. [Sotirios Makrygiannis](#)
 - i. [Ten rules for the Gig economy](#)
147. [Spiridoula Kleidi](#)
 - i. [Ξέρεις σε ποια εποχή ζούμε; Στη νέα εποχή του AI!](#)

148. [Spiros Theocharakos](#)
i. [Πώς επηρεάζουν οι περιφερειακές συγκρούσεις την εθνική μας ασφάλεια;](#)
149. [Spyros Kintzios](#)
i. [Μία ιστορική ευκαιρία που δεν πρέπει να χαθεί: το ελληνικό Δημόσιο Πανεπιστήμιο ως καταλύτης της οικονομικής ανάπτυξης μέσω της τεχνολογικής καινοτομίας: η περίπτωση του Γεωπονικού Πανεπιστημίου Αθηνών](#)
150. [Stavros Damianidis](#)
i. [Νέος Έλληνας Επιχειρηματίας: Μια ενδιαφέρουσα πρόκληση](#)
151. [Stavros Paragiannas](#)
i. [Ένας όρκος του Ιπποκράτη για μία καλύτερη Ελλάδα](#)
152. [Stefanos Livos](#)
i. [Το “μην παραιτείσαι ποτέ” δεν είναι πάντα η καλύτερη συμβουλή](#)
ii. [Leadership is not democratized. We need to change this](#)
153. [Stefanos Stavrianos](#)
i. [Τα ελληνικά πανεπιστήμια και η ανάγκη διεπιστημονικής εκπαίδευσης για την περιβαλλοντική και κλιματική κρίση](#)
154. [Stefanos Vlachopoulos](#)
i. [Προς μια κοσμοπολίτικη επιχειρηματικότητα](#)
155. [Stella Panagiotopoulou](#)
i. [Διαδρομές Επιτυχίας: Κυριάκος Μπερμπερίδης](#)
156. [Takis Kalogerakos](#)
i. [Επικοινωνιακά Ψήγματα Σοφίας](#)
ii. [Τα οξύτονα και παροξύτονα μιας καριέρας](#)
iii. [Συμβουλές Επικοινωνίας](#)
157. [Tasos Bagkeris](#)
i. [Ανάπτυξη και Επενδύσεις στην Ελλάδα](#)
158. [Tasos Bizopoulos](#)
i. [Δεξιότητες: το μέλλον ή το αναμορφωμένο μέλλον](#)
159. [Theo Zacharis](#)
i. [Προτάσεις για 4 εθνικές στρατηγικές περιοχές & τεχνολογίες που θα έπρεπε να επικεντρωθούν η Ελλάδα και η Κύπρος](#)
160. [Theodoros Matakidiadis](#)
i. [Μία καινοτόμα πρόταση για την ανάπτυξη του Αγροτικού τομέα μέσω των Συνεργασιών](#)
ii. [Ελληνικό οικοσύστημα καινοτομίας](#)
161. [Thomas Gkiliadis](#)
i. [Ταξίδι προς την επιτυχία... ταξίδι αναζήτησης Γαλάζιων Ωκεανών](#)
162. [Titika Dimitroulia](#)
i. [Τα γλωσσικά επαγγέλματα του μέλλοντος](#)
163. [Vasileios M. Stoidis](#)
i. [Καινοτομία και επιχειρηματικότητα σήμερα](#)
164. [Vasiliki Athanasaki](#)
i. [Η κοινωνική διάσταση της οδηγίας CSR](#)
- για την υποβολή εκθέσεων βιωσιμότητας από τις εταιρείες και τα ανθρώπινα δικαιώματα
165. [Vasiliki Mparkouki](#)
i. [Ο εθελοντισμός ως καλός “οιωνός”](#)
166. [Vasilios Martzoukos](#)
i. [Γεωπολιτικές προκλήσεις στην ανατολική Μεσόγειο](#)
ii. [Ο Δυτικός Κόσμος και οι Γεωπολιτικές Ισορροπίες της ευρύτερης Α. Μεσογείου](#)
167. [Vasilis Panidis](#)
i. [Εκπαίδευση, στόχευση και παρακίνηση σε συνθήκες εγκλεισμού. Πως μια 12χρονη νίκησε την πανδημία!](#)
ii. [Η ανθρωπότητα σε κρίσιμο σταυροδρόμι](#)
168. [Vasilis Tsolis](#)
i. [«Έξυπνες» διαδικασίες αυτόματου ελέγχου συμβάσεων](#)
169. [Vassilios Grammatikas](#)
i. [Ανθρώπινα Δικαιώματα: επιτεύγματα και σύγχρονες προκλήσεις](#)
170. [Victor Dimoulis](#)
i. [“Intelligent Cities Challenge – ICC” a milestone programme for the Municipality of Central Corfu and Diapontia Islands](#)
171. [Victoria Pekka Oikonomou](#)
i. [Η κοινωνική Διάσταση της Δημόσιας Διοίκησης και ο Ρόλος της Συστημικής επιστήμης](#)
172. [Viktoras Stivanakis](#)
i. [Η αναγκαιότητα εισαγωγής του εθελοντισμού στα Πανεπιστήμια](#)
173. [Yannis Grigoriou](#)
i. [Greek and Cypriot natural gas resources for stability, peace and prosperity of the countries in Europe and SE Med](#)
174. [Yiannis Kourmpetis](#)
i. [Βιωσιμότητα στη διατροφή: πώς η τεχνητή νοημοσύνη επαναπροσδιορίζει την παραγωγή τροφίμων στην εποχή της κλιματικής αλλαγής](#)
175. [Zacharias Paranikolaou](#)
i. [Παγκόσμιος πληθυσμός και παραγωγή τροφίμων](#)
176. [Zoe Nikitaki](#)
i. [Η αφήγηση της προσωπικής μου ιστορίας: Σενάριο ή μύθος;](#)

Ένθετο Β:
Το Βήμα των Ομιλητών,
Εκδηλώσεις και Άρθρα

Πρόγραμμα Εκδηλώσεων της ΑΛΛΗΛΟΝ – Α΄ Εξάμηνο 2025

Άγγελος Παγκράτης

Ιδρυτής και Πρόεδρος ΔΣ της ΑΛΛΗΛΟΝ

Πρώην Επιτετραμμένος της ΕΕ στις ΗΠΑ και πρώην πρέσβης της ΕΕ στην

Αργεντινή και στον Παγκόσμιο Οργανισμό Εμπορίου

[Angelos Pangratis | LinkedIn](#)

Η ΑΛΛΗΛΟΝ συνεχίζει δυναμικά και κατά το πρώτο εξάμηνο του 2025 τη σειρά εκδηλώσεών της, εστιάζοντας στη σύνδεση της νέας γενιάς με τον κόσμο της εργασίας, της καινοτομίας και της υψηλής τεχνολογίας καθώς και με τους Διεθνείς Οργανισμούς. Με στρατηγικές συνεργασίες με πανεπιστήμια, ερευνητικά κέντρα και διπλωματικές αποστολές, η ΑΛΛΗΛΟΝ συμβάλλει έμπρακτα στην επαγγελματική διασύνδεση νέων ανθρώπων, φοιτητών και αποφοίτων, με έμπειρους επαγγελματίες και μέντορες.

Παρακάτω παρουσιάζεται το πρόγραμμα των εκδηλώσεων που πραγματοποιήθηκαν ή έχουν προγραμματιστεί για το πρώτο εξάμηνο του 2025.

Μάρτιος 2025

13 Μαρτίου – Πανεπιστήμιο Αιγαίου και ΑΛΛΗΛΟΝ

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Απασχόληση και καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
2. Απασχόληση και καριέρες στο Ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών

27 Μαρτίου – Διεθνές Πανεπιστήμιο της Ελλάδος και ΑΛΛΗΛΟΝ

Πάνελ Ομιλητών: «Τεχνητή Νοημοσύνη στον χώρο εργασίας»

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Τεχνητή Νοημοσύνη στον χώρο εργασίας
2. Καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

Μάιος 2025

5 Μαΐου – ΚΕΔΙΣΑ και ΑΛΛΗΛΟΝ

Πάνελ Ομιλητών: «Η απαραίτητη αναγέννηση της αμυντικής βιομηχανίας στην Ελλάδα και στην Ευρωπαϊκή Ένωση»

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Αμυντική βιομηχανία, νέες τεχνολογίες και επιχειρηματικότητα
2. Καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

14 Μαΐου – Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπία στην ΕΕ (Βρυξέλλες) και ΑΛΛΗΛΟΝ

Δια ζώσης εκδήλωση με τους Έλληνες ασκούμενους στην ΕΕ

Θεματικά τραπέζια συμβουλευτικής:

1. Καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
2. Ιδιωτικοί φορείς γύρω από τα όργανα της ΕΕ
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

27 Μαΐου – Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης και

ΑΜΗΛΟΝ

Πάνελ Ομιλητών: «Τεχνητή Νοημοσύνη: Αμυντική βιομηχανία – Κυβερνοασφάλεια – Αλλαγές στον χώρο εργασίας»

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Τεχνητή Νοημοσύνη, απασχόληση και επιχειρηματικότητα
2. Καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

Ιούνιος 2025

12 Ιουνίου – Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπία στη Γενεύη και ΑΜΗΛΟΝ

Θέμα: «Καριέρες στους Διεθνείς Οργανισμούς στη Γενεύη, στην ΕΕ και στο ΥΠΕΞ»

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Καριέρες σε Διεθνείς Οργανισμούς με έδρα τη Γενεύη
2. Καριέρες στην Ευρωπαϊκή Ένωση και συναφείς φορείς
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

26 Ιουνίου – Μόνιμη Ελληνική Αντιπροσωπία στη Νέα Υόρκη και ΑΜΗΛΟΝ

Θέμα: «Καριέρες στους Διεθνείς Οργανισμούς στη Νέα Υόρκη, στην ΕΕ και στο ΥΠΕΞ»

Θεματικές ομάδες γρήγορης συμβουλευτικής:

1. Καριέρες σε Διεθνείς Οργανισμούς με έδρα τη Νέα Υόρκη
2. Καριέρες σε φορείς γύρω από τους διεθνείς οργανισμούς στη Νέα Υόρκη
3. Καριέρες στο Υπουργείο Εξωτερικών

Οι εκδηλώσεις της ΑΜΗΛΟΝ δεν είναι μόνο ευκαιρίες δικτύωσης και επαγγελματικού προσανατολισμού — αποτελούν έμπρακτη έκφραση της αποστολής μας: να ενισχύσουμε την αλληλεγγύη και αλληλοϋποστήριξη μεταξύ Ελλήνων στον επαγγελματικό χώρο, όπου και να βρίσκονται στον κόσμο, με ιδιαίτερη προσοχή στους νέους μας και κυρίως στους νέους της Ελλάδας και να προωθήσουμε μια συνεχώς αυξανόμενη κοινότητα που υποστηρίζει έμπρακτα και δυναμικά αυτούς τους στόχους. Η αυξανόμενη συμμετοχή σας, είτε ως ομιλητές, αρθρογράφοι, μέντορες, νέοι ή λιγότερο νέοι επαγγελματίες, ή φοιτητές είναι η πραγματική δύναμη που επιτρέπει στο όραμα των ανθρώπων της ΑΜΗΛΟΝ να προχωρά και να συμβάλει στην επαγγελματική πορεία πολλών και, χτίζει πετραδάκι-πετραδάκι ένα καλύτερο μέλλον για την πατρίδα μας και τον ευρύτερο Ελληνισμό.

Η καινοτομία στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις και η συμβολή της στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας

Αντισυνταγματάρχης ε.α. Κουκάκης Γεώργιος
Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Διεθνολόγος, Συγγραφέας, Κύριος Ερευνητής του ΚΕΔΙΣΑ, Research Associate of HERMES, Μέλος του ΕΛ.Ι.Σ.ΜΕ., της ΑΛΛΗΛΟΝ και της Mercury Negotiation Academy, Ακαδημαϊκός Υπεύθυνος του Προγράμματος «Σπουδές Ασφάλειας στη Μεσόγειο (BASIC)» του ΚΕΔΙΒΙΜ Πανεπιστημίου Αιγαίου
[Georgios Koukakis | LinkedIn](#)

Ομιλητής στην εκδήλωση της ΑΛΛΗΛΟΝ με το ΚΕΔΙΣΑ - 5/5/25

Εισαγωγή

Η ραγδαία ανάπτυξη της τεχνολογίας, αποτελεί ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά της σύγχρονης εποχής, πυροδοτώντας μοιραία σημαντικές αλλαγές σε μία πληθώρα τομέων πολιτικής. Ένας από αυτούς είναι και ο τομέας της ασφάλειας & άμυνας (security & defence, S&D), ο οποίος προκειμένου να ανταπεξέλθει στις νέες αυτές συνθήκες έχει ξεκινήσει να δίνει έμφαση στην προώθηση της καινοτομίας, επενδύοντας στην έρευνα & ανάπτυξη (research & development, R&D). Το παρόν άρθρο έχει ως στόχο την ανάδειξη των πρωτοβουλιών που έχουν αναληφθεί από ελληνικό Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ) για την προώθηση της καινοτομίας στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις, όπως η ίδρυση δομών καινοτομίας (Κ.Ε.Τ.Α.Κ. και ΕΛΚΑΚ) και η υλοποίηση σχετικών δράσεων. Η δε σημασία των εν λόγω πρωτοβουλιών είναι μεγάλη καθώς, εκτός από την ενίσχυση των αμυντικών ικανοτήτων της Ελλάδας, συμβάλλουν επίσης στην ανάπτυξη της επιχειρηματικότητας.

Το Κέντρο Έρευνας - Τεχνολογικής Ανάπτυξης & Καινοτομίας

Η πρώτη δομή των Ενόπλων Δυνάμεων (ΕΔ) της Ελλάδας που σχετίζεται με την καινοτομία δημιουργήθηκε το 2023. Για την ακρίβεια, στις 18 Σεπτεμβρίου 2023 στο Φύλλο Εφημερίδας της

Κυβέρνησης (ΦΕΚ) με αριθμό 5514Β δημοσιεύτηκε η Απόφαση Αριθμ. Φ.000/54/248047/Σ.6984 του Υπουργού Εθνικής Άμυνας (ΥΕΘΑ), σύμφωνα με την οποία –κατόπιν ανασυγκρότησης και μετονομασίας του Γραφείου Έρευνας και Τεχνολογίας Ναυτικού (Γ.Ε.ΤΕ.Ν.)– συστάθηκε το *Κέντρο Έρευνας - Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας* (Κ.Ε.Τ.Α.Κ.).

Το Κ.Ε.Τ.Α.Κ., το οποίο υπάγεται στο ΓΕΕΘΑ και δεν θα πρέπει να συγχέεται με το Κέντρο Τεχνολογικής Υποστήριξης, Ανάπτυξης και Καινοτομίας (ΚΕ.Τ.Υ.Α.Κ.) της Εθνικής Υπηρεσίας Πληροφοριών (ΕΥΠ), έχει σύμφωνα με το άρθρο 3 του προαναφερθέντος ΦΕΚ έχει ως αποστολή:

1. Την παρακολούθηση των *σύγχρονων τεχνολογικών εξελίξεων* σε διεθνές επίπεδο που αφορούν στις ΕΔ καθώς και την υποβολή εισηγήσεων ή/και τη συνδρομή στην *επίλυση συγκεκριμένων προβλημάτων* τιθέμενων από το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας (ΥΠΕΘΑ), το Γενικό Επιτελείο Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ) και τα Γενικά Επιτελεία των τριών Κλάδων των Ενόπλων Δυνάμεων, δηλαδή του Στρατού Ξηράς (ΣΞ), της Πολεμικής Αεροπορίας (ΠΑ) και του Πολεμικού Ναυτικού (ΠΝ).

2. Την ανάπτυξη της *εφαρμοσμένης και τεχνολογικής έρευνας* και τη συνεργασία με τα *Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα* (ΑΕΙ), καθώς και με Ερευνητικά Ιδρύματα τόσο του εσωτερικού όσο και του εξωτερικού,

προς επίλυση επιστημονικών και τεχνικών προβλημάτων, τα οποία αφορούν στους τρεις Κλάδους (ΣΞ,ΠΑ και ΠΝ) των ΕΔ και το ΥΠΕΘΑ γενικότερα.

Εικόνα 1: Το λογότυπο του ΕΛΚΑΚ

Πηγή: ΕΛΚΑΚ

Το Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας

Η δεύτερη και πιο πρόσφατη δομή των ελληνικών ΕΔ που σχετίζεται με την καινοτομία δημιουργήθηκε το 2024 και είναι το *Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας* (ΕΛΚΑΚ), το οποίο ιδρύθηκε με το Νόμο 5110 που δημοσιεύτηκε στις 24 Μαΐου 2024 με το ΦΕΚ 75Α. Το ΕΛΚΑΚ είναι *Ανώνυμη Εταιρεία Δημοσίου Συμφέροντος* που εποπτεύεται από τον ΥΕΘΑ (άρθρο 3), ενώ όσον αφορά τους σκοπούς του (άρθρο 4), αυτοί περιλαμβάνουν:

α. Την παρακολούθηση και τον συντονισμό *διακρατικών προγραμμάτων* για λογαριασμό του ΥΠΕΘΑ.

β. Την ανάληψη και υλοποίηση πρωτοβουλιών για την καλλιέργεια *εγχώριου οικοσυστήματος ανάπτυξης καινοτόμων τεχνολογιών, προϊόντων, διαδικασιών ή εφαρμογών* οι οποίες επιτρέπουν την αξιοποίησή τους στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας και για μη στρατιωτικούς σκοπούς, ιδίως αυτών του Λιμενικού Σώματος - Ελληνικής Ακτοφυλακής (ΛΣ-ΕΛ. ΑΚΤ), της Ελληνικής Αστυνομίας (ΕΛ.ΑΣ) και του Πυροσβεστικού Σώματος (ΠΣ) και εν γένει της πολιτικής προστασίας.

γ. Τον σχεδιασμό, ανάπτυξη, αξιολόγηση και διαχείριση *χρηματοδοτικών και μη χρηματοδοτικών εργαλείων, έργων και συναφών προγραμμάτων* για την ενίσχυση του οικοσυστήματος αμυντικής καινοτομίας, τη μεταφορά τεχνολογίας μεταξύ καινοτόμων ή νεοφυών επιχειρήσεων και των αμυντικών βιομηχανιών και τη συνεργασία με άλλους φορείς και ιδίως με ΑΕΙ, με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΣΕΙ), με σχολές των Ενόπλων Δυνάμεων και με ερευνητικά κέντρα.

δ. Την επιτάχυνση της ανάπτυξης και την υιοθέτηση *νέων τεχνολογιών* από τις ΕΔ και την υποβολή εισηγήσεων για τη διαμόρφωση του *Ειδικού Στρατηγικού Σχεδιασμού Προγραμμάτων Έρευνας και Ανάπτυξης* (ΕΣΣΠΕΑ).

ε. Την υποστήριξη των *νεοφυών και καινοτόμων επιχειρήσεων* που δραστηριοποιούνται στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, όπως

επίσης και της πολιτικής προστασίας, των ερευνητικών κέντρων και των αμυντικών βιομηχανιών σε όλον τον κύκλο της ανάπτυξης των προϊόντων, των υπηρεσιών και των ερευνητικών τους προγραμμάτων, καθώς και τη διασύνδεσή τους με τις ΕΔ, τα ΑΣΕΙ, το ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ, την ΕΛ.ΑΣ, το ΠΣ αλλά και μεταξύ τους.

στ. Τη δημιουργία *θερμοκοιτίδων επιχειρηματικότητας, γραφείων μεταφοράς τεχνολογίας και φορέων στήριξης της επιχειρηματικότητας*, συμπεριλαμβανομένης της συμμετοχής σε τέτοιες επιχειρήσεις και της σύστασης νέων, καθώς και τη χρηματοδότηση υφιστάμενων ή νέων τέτοιων δομών.

ζ. Την ίδρυση θυγατρικών εταιρειών με αντικείμενο την παραγωγή *καινοτόμων τεχνολογικών προϊόντων*, ειδικά στον τομέα των *μη επανδρωμένων συστημάτων* (ΜηΕΣ), με σκοπό:

(1) Τον σχεδιασμό και την ανάπτυξη νέων τεχνολογικών προϊόντων και υπηρεσιών,

(2) Τη μεταφορά τεχνολογίας και τεχνογνωσίας,

(3) Την εκπόνηση σχεδίων και την κατασκευή πειραματικών πρωτοτύπων,

(4) Την πιστοποίηση συστημάτων,

(5) Τη δημιουργία κατάλληλης υλικοτεχνικής τεχνολογικής υποδομής για τη θεωρητική και πειραματική διερεύνηση νέων καινοτόμων τεχνολογιών, και

(6) Την αξιοποίηση του επιστημονικού δυναμικού της χώρας για την εξυπηρέτηση των αναγκών των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας και της πολιτικής προστασίας.

η. Τη διασύνδεση και συνεργασία με τρίτους φορείς, ημεδαπούς ή αλλοδαπούς, δημόσιους ή ιδιωτικούς, που δραστηριοποιούνται σε ζητήματα έρευνας και ανάπτυξης, με στόχο την ανάπτυξη και την αξιοποίηση προϊόντων και υπηρεσιών στο πλαίσιο είτε κοινής λειτουργίας προγραμμάτων επιταχυντών (accelerators) είτε άλλης συμφωνίας υποστήριξης και ανταλλαγής γνώσεων επί βέλτιστων μεθόδων και πρακτικών.

θ. Την υλοποίηση προγραμμάτων έρευνας και ανάπτυξης στον τομέα της άμυνας και της ασφάλειας, της πολιτικής προστασίας και σε προϊόντα διττής χρήσης (dual use).

ι. Την ανάπτυξη καινοτόμων προϊόντων ή υπηρεσιών στον τομέα της άμυνας και ασφάλειας και της πολιτικής προστασίας και η επακόλουθη προμήθειά τους για τις ανάγκες των ΕΔ, του ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ, της ΕΛ.ΑΣ και του ΠΣ, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν τις συμφωνημένες ιδιότητες και τα επίπεδα επιδόσεων.

ια. Τη συνεργασία με φορείς της Ελλάδας και του εξωτερικού, με στόχο τη διασύνδεση των οικοσυστημάτων.

ιβ. Τη διαχείριση των ταμείων του καταστατικού του ΕΛΚΑΚ και την

αναζήτηση πόρων από άλλες πηγές.

iv. Τη ανάπτυξη συστημάτων προστασίας κρίσιμων υποδομών.

Δράσεις Καινοτομίας των Ενόπλων Δυνάμεων

Όσον αφορά τις δράσεις που έχουν υλοποιηθεί από τις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις για την προώθηση της καινοτομίας, μία από τις πρώτες πραγματοποιήθηκε στις 15 Φεβρουαρίου 2023 από τη Σχολή Εθνικής Άμυνας (ΣΕΘΑ) και ήταν η ημερίδα με θέμα «Τεχνολογία – Καινοτομία, Άμυνα και Στρατηγική», η οποία είχε ως σκοπό τη:

«[...] διεύρυνση του γνωστικού πεδίου των συμμετεχόντων με έμφαση στην επίδραση της καινοτομίας και στην εφαρμογή των νέων τεχνολογιών στις Ένοπλες Δυνάμεις [...]».

Σύμφωνα επίσης με δημοσίευμα του Γενικού Επιτελείου Εθνικής Άμυνας (ΓΕΕΘΑ), στις 29 Σεπτεμβρίου 2023 το προσωπικό του Κ.Ε.Τ.Α.Κ. πραγματοποίησε στην στρατιωτική ηγεσία παρουσίαση του έργου του, η οποία περιελάμβανε την επίδειξη συστημάτων όπως τετρακόπτερα (drones), ιπτάμενοι τηλεκατευθυνόμενοι στόχοι, και περιπλανώμενα (ή περιφερόμενα) πυρομαχικά (loitering munitions).

Επιπρόσθετα, στις 20 Φεβρουαρίου 2024 ο ΥΕΘΑ δήλωσε κατά τη διάρκεια της ομιλίας του στη συνεδρίαση της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής ότι πρόκειται να δημιουργηθεί εντός του ΓΕΕΘΑ νέος *Κλάδος Μετεξέλιξης, Καινοτομίας και Αμυντικής Τεχνολογίας*, ο οποίος μεταξύ άλλων θα συμβάλλει στη συστημική ενσωμάτωση της χρήσης των αυτόνομων συστημάτων.

Συν τοις άλλοις, από τις 7 Σεπτεμβρίου 2024 μέχρι και τις 16 Δεκεμβρίου 2024 πραγματοποιήθηκε από το ΕΛΚΑΚ η 1η Δράση Καινοτομίας (1st Innovation Challenge), η οποία αφορούσε στην υποβολή προτάσεων από ερευνητικούς φορείς, νεοφυείς επιχειρήσεις, εταιρείες της αμυντικής βιομηχανίας και λοιπούς οικονομικούς φορείς σχετικά με την *Αναγνώριση Οχημάτων σε Πραγματικό Χρόνο* (1η θεματική κατηγορία) και τη *Διαχείριση Μη Επανδρωμένων Συστημάτων* (2η θεματική κατηγορία). Η εν λόγω δράση – η οποία περιελάμβανε και τη βράβευση των νικητών με χρηματικό έπαθλο 20.000€ και 30.000€ αντίστοιχα – αποσκοπούσε μέσα από μία διαδικασία πέντε φάσεων (υποβολή προτάσεων, αξιολόγηση/ επιλογή, παρουσίαση επιλεγθέντων προτάσεων, τελική αξιολόγηση & βράβευση) στην:

«[...] κινητοποίηση των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας αναδεικνύοντας

καινοτόμες ιδέες/προτάσεις, βασισμένες στις νέες τεχνολογίες που βρίσκουν εφαρμογή σε μία από τις δύο θεματικές ενότητες/προκλήσεις».

Εικόνα 2: Στιγμιότυπο από το 1ο Συμπόσιο Αμυντικής Καινοτομίας Ελλάδας-Γαλλίας

Πηγή: Υπουργείο Εθνικής Άμυνας

Τέλος, αξίζει να σημειωθεί ότι στις 12 Δεκεμβρίου 2024 το ΕΛΚΑΚ, η Γενική Διεύθυνση Αμυντικών Εξοπλισμών και Επενδύσεων (ΓΔΑΕΕ) του ΥΠΕΘΑ και η Υπηρεσία Αμυντικής Καινοτομίας (Agence de l'Innovation de Défense, AID) της Γαλλίας πραγματοποίησαν το 1ο Συμπόσιο Αμυντικής Καινοτομίας Ελλάδας-Γαλλίας στο Ινστιτούτο Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών (ΙΙΒΕΑΑ).

Καταληκτικές Σκέψεις

Εν κατακλείδι, από τα στοιχεία που παρουσιάστηκαν γίνεται αντιληπτό ότι η προσοχή που επιδεικνύει το τελευταίο χρονικό διάστημα το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας της Ελλάδας όσον αφορά την καινοτομία, παρουσιάζει σημαντικές ευκαιρίες για τη διεξαγωγή έρευνας και τη μεταφορά/αξιοποίηση τεχνογνωσίας κατά τη διάρκεια της θητείας, στους ακόλουθους τομείς/επαγγέλματα:

1. Πληροφορική.
2. Μηχανολόγοι και Αεροναυπηγοί Μηχανικοί.
3. Ναυπηγοί Μηχανολόγοι Μηχανικοί.
4. Ηλεκτρολόγοι Μηχανικοί και Μηχανικοί Ηλεκτρονικών Υπολογιστών.
5. Χημικοί Μηχανικοί.
6. Αναδυόμενες Τεχνολογίες – Τεχνητή Νοημοσύνη – Ρομποτική.
7. Οικονομικές Επιστήμες και Διοίκηση Επιχειρήσεων.

8. Βιολογία – Μοριακή Βιολογία και Γενετική.
9. Μηχανικοί Αυτοματισμού.
10. Εφαρμοσμένα Μαθηματικά και Φυσική.
11. Μηχανικοί Αναδυόμενων Τεχνολογιών.

Τέλος, σημαντικές ευκαιρίες αναδύονται και στον εργασιακό και επιχειρηματικό τομέα, καθώς το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας αναμένεται να ξεκινήσει τη συνεργασία με ιδιωτικούς φορείς αναλαμβάνοντας μέρος της χρηματοδότησής τους, αλλά και να προβεί σε προσλήψεις προσωπικού για να καλύψει θέσεις που σχετίζονται με την έρευνα, ειδικά σε ό,τι αφορά τα αυτόνομα συστήματα και την τεχνητή νοημοσύνη, ώστε να συμβάλλουν στην ανάπτυξη και ενσωμάτωση νέων τεχνολογιών στις ελληνικές Ένοπλες Δυνάμεις.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. (2023, Σεπτέμβριος 18). Απόφαση με Αριθμ. Φ.000/54/248047/Σ.6984: Ανασυγκρότηση Γραφείου Έρευνας και Τεχνολογίας Ναυτικού (Γ.Ε.ΤΕ.Ν.) - Κέντρο Έρευνας - Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας (Κ.Ε.Τ.Α.Κ.). (Αρ. Φύλλου Β5514) [Επίσημο Έγγραφο]. <https://search.et.gr/el/fek/?fekId=613868>

Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας. (2024, Μάιος 24). Νόμος Υπ' Αριθμ. 5110: Ίδρυση Ελληνικού Κέντρου Αμυντικής Καινοτομίας, εκσυγχρονισμός θεσμικού πλαισίου των Ανωτάτων Στρατιωτικών Εκπαιδευτικών Ιδρυμάτων, Σύσταση Κοινού Σώματος Πληροφορικής στις Ένοπλες Δυνάμεις και λοιπές διατάξεις (Αρ. Φύλλου Α75) [Επίσημο Έγγραφο]. <https://search.et.gr/el/fek/?fekId=765636>

ΓΕΕΘΑ. (2023, Φεβρουάριος 17). Ημερίδα με θέμα «Τεχνολογία – Καινοτομία, Άμυνα και Στρατηγική». <https://geetha.mil.gr/imerida-me-thema-technologia-kainotomia-amyna-kai-stratigiki/>

ΓΕΕΘΑ. (2023, Σεπτέμβριος 30). Παρακολούθηση Επίδειξης από τον Αρχηγό ΓΕΕΘΑ Σύγχρονων Τεχνολογιών του Διακλαδικού Κέντρου Έρευνας/Τεχνολογικής Ανάπτυξης και Καινοτομίας. <https://geetha.mil.gr/parakolythisi-epideixis-apo-ton-archigo-geetha-sygchronon-technologion-toy-diakladikoy-kentroy-ereynas-technologikis-anaptyxis-kai-kainotomias/>

Ελληνική Δημοκρατία/Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. (2024, Φεβρουάριος 20). Πρωτολογία Υπουργού Εθνικής Άμυνας Νίκου Δένδια κατά την ενημέρωση της Διαρκούς Επιτροπής Εθνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων της Βουλής για θέματα αμυντικής πολιτικής. <https://www.mod.mil.gr/protologia-ypourgoy-ethnikis-amynas-nikoy-dendia-tin-enimerosi-tis-diarkoys/>

ΕΛΚΑΚ. (χ.η.). 1η Δράση Καινοτομίας ΕΛΚΑΚ. <https://elkak.mantisbi.io/>

Ελληνική Δημοκρατία/Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. (2024, Αύγουστος 20). Καθορισμός αριθμού, κριτηρίων επιλογής, εκπαίδευσης και κατανομής ειδικών επιστημόνων που επιλέγονται να υπηρετήσουν ως ΔΕΑ με απόφαση του ΥΦΕΘΑ Γιάννη Κεφαλογιάννη. <https://www.mod.mil.gr/kathorismos-arithmoy-kritirion-epilogis-ekpaideysis-katanomis-aidikon-epistimonon-poy-epilegontai/>

Γενικό Επιτελείο Στρατού. (χ.η.). Ευκαιρία Θητείας στο Ελληνικό Κέντρο Αμυντικής Καινοτομίας. <https://katataxi.army.gr/efkairia-thiteias-sto-elliniko-kentro-amyntikis-kainotomias/>

Ελληνική Δημοκρατία/Υπουργείο Εθνικής Άμυνας. (2024, Δεκέμβριος 12). Κήρυξη έναρξης εργασιών από τον ΥΕΘΑ Νίκο Δένδια στο 1ο Ελληνο-Γαλλικό Συμπόσιο Αμυντικής Καινοτομίας. <https://www.mod.mil.gr/kiryxi-enarxis-ergasion-ton-yetha-niko-dendia-1o-ellino-galliko/>

European Defence: From financing innovation to ensuring the necessary skills to support it

Michalis Ketselidis

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Senior Expert, Defence Industry and Space, General Secretariat of the European Commission

[Michalis Ketselidis | LinkedIn](#)

Ομιλητής στην εκδήλωση της ΑΛΛΗΛΟΝ με το ΚΕΔΙΣΑ - 5/5/25

Geopolitical developments and the pace of technological change will certainly soon result in an increase of investments in critical technologies related to defence and security. The next challenge for Europe will be to make sure we develop the good match between skills and labour market demands.

There is a consensus nowadays that **innovation is a pre-requisite for Europe's digital and strategic sovereignty**. Geopolitical challenges together with the fast pace of technology developments mean that business as usual is no more an option.

Over the past few months, a number of reports on the future of Europe were presented to the Commission by 'wise Europeans'. All these reports stressed that **skills are an important pillar for innovation**. Let's look in some detail.

The [Draghi report](#) (Mario Draghi was an Italian Prime Minister and President of the European Central Bank) highlighted that skills shortages create obstacles for innovation and technology adoption across EU. In particular for defence, synergies and overlaps with needs of other sectors (such as space, aerospace and ICT) require cross-fertilisation and collaboration.

The [Letta report](#) (Enrico Letta was an Italian Prime Minister) mentioned the need for 'a fifth freedom' to strengthen the mobility of researchers and free movement of knowledge and technology. He also said that Member States and EU institutions must take into consideration a variety of innovative funding mechanisms to support collective defence initiatives.

The [Niinisto report](#) (Sauli Niinisto was a president of Finland) asked to (a) address the skills gap and risk of labour shortages during crises, (b) to develop targeted incentives to increase the appeal of careers in defence and security among younger generations and (c) to strengthen dual-use research and defence innovation.

The [Heitor report](#) (Manuel Heitor was a minister of Science and Technology in Portugal) accepted that dual use occurs naturally given the nature of modern technology and suggested to optimise the innovation dividend by exploiting dual use both ways.

But where will these proposals feed into? How will the EU use them?

In November 2024 at her speech in the European Parliament, President von der Leyen announced that one of the first deliverables of the new

Commission will be a **competitiveness compass** building on three pillars: innovation, decarbonisation and security.

The competitiveness compass was indeed presented in January 2025. It announced a **competitiveness fund** integrating most of the existing financing instruments from research to deployment and procurement. It also announced the initiative '**Union of Skills**' by March 2025 with measures to ensure a good match between skills and labour market demands.

The Commission and the High Representative will present by March 2025 a **White Paper on the future of European Defence**. This White Paper will frame a new approach to defence and identify investment needs to deliver full spectrum defence capabilities. It will also present, soon after, **a preparedness union strategy**.

The Commission's **proposal for the next 7-year EU budget** will be presented in mid-2025. It will include the successor programmes to Horizon Europe and the European Innovation Council, the European Defence Fund and the European Defence Innovation Scheme, Cohesion Funds and possibly specific actions for skills.

In addition, the Commission's president announced that we will soon see, probably with the white paper, **proposals for (a) big scale flagship projects (such as an air shield and cyber defence) and (b) financing urgent defence investment needs**.

The **European Investment Bank** will further expand its investments in defence and security, including dual use innovation. Only until 2027 it announced **8 billion Euros** for funding dual use projects. And it announced that next month it will launch an additional **1 billion Euros** for dual use SMEs (Small and Medium Enterprises). Interestingly, 20 out of the 27 European Member States (Greece included) only have SMEs in

their defence industrial ecosystems.

Those who follow international press must have read the public debate on targeted use of cohesion funds for defence R&I, easier loans and equity by the European Investment Bank for defence projects, and even joint EU borrowing for defence may soon all be on the table.

In November 2024, **the foreign ministers of the five biggest EU countries** - Germany, France, Italy, Spain and Poland - gave their backing to a proposal on joint European defence bonds, which aim to bolster the bloc's defence industry. And in December this year, the **leaders of Italy, Sweden, Finland and Greece** asked to look at new ways for financing defence.

In parallel, **NATO** launched its own initiatives in support of defence innovation: [DIANA](#) (Defence Innovation Accelerator for the North Atlantic) and the [NATO Innovation Fund](#). The EU is coordinating our activities with those of NATO.

And of course, there are national, regional or private initiatives for innovation in defence and security. According to the data of the European Defence Agency Member States' defence expenditure in 2024 is set to reach €326 billion, which represents 1.9% of EU GDP in 2024. **Compared to 2021, spending in the year 2024 is up by more than 30%.**

It seems therefore that the **luck of financing may gradually stop being the main obstacle** for developing the necessary capabilities and technologies for deterrence. The question will be how best to use it, in particular **how to ensure that Europe will have the necessary skills to conceive, produce, operate and maintain it?** We will address this new opportunity for research and academic organisations in a future article.

Οι Πολιτικές Επιστήμες στην εποχή της τεχνολογίας

Αγαθάγγελος Σταυρόπουλος

Μέλος ΑΛΛΗΛΟΝ

Διδάκτωρ Πολιτικών Επιστημών στο Πανεπιστήμιο της Γλασκώβης

[Agathangelos Stavropoulos, PhD | LinkedIn](#)

Θέμα σχετικό με την εκδήλωση της ΑΛΛΗΛΟΝ με το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος από 27/3/25

Γιατί οι Πολιτικές Επιστήμες θα πρέπει να αλλάξουν θεωρητική προσέγγιση, να αγκαλιάσουν και να ενστερνιστούν την πληροφορία και τα δεδομένα, τα οποία παρέχει η τεχνολογία του σήμερα και να αποσυμφορηθούν από κλασικές θεωρίες, οι οποίες λειτουργούν αναχρονιστικά ως προς την ουσιαστική εξέλιξη των Πολιτικών Επιστημών ως Επιστήμες.

Στο ακόλουθο άρθρο θα αναπτυχθούν συντόμως οι νεοσύστατες - για τα Ελληνικά πολιτικά δεδομένα - θεωρίες: Διαδικτυακή Πολιτική Συμμετοχή (Online Political Participation), Ψηφιακή Διπλωματία (Digital Diplomacy), Ψηφιακός Ακτιβισμός (Digital Activism) και Ψηφιακή Πολιτική (Digital Politics).

Το ζήτημα της Πολιτικής Ψηφιοποίησης είναι κάτι που καθημερινά παγιώνεται όλο και περισσότερο. Σε ερευνητικό επίπεδο, οι νόρμες κινούνται τόσο γρήγορα που κάτι το οποίο ήταν πολιτικώς επίκαιρο τον προηγούμενο χρόνο, σήμερα μπορεί να θεωρείται ως μια μέθοδος, της οποίας έχει παρέλθει η χρησιμότητα. Η ψηφιακή πολιτική όμως παρουσιάζεται η ίδια πιο επίκαιρη από ποτέ. Έχει τη δύναμη να εκσυγχρονίσει την πολιτική επιστήμη δημιουργώντας μία νέα βάση, να συμβάλλει στην εκδημοκρατικοποίηση της πληροφορίας και την εξομάλυνση κοινωνικών ανισοτήτων. Η τριβή όμως με αυτό που ονομάζουμε ψηφιακή πολιτική πρέπει να είναι σαφέστατα πολύ μεγαλύτερη και απαιτεί περισσότερο χρόνο και πρακτική, σφαιρική και ουσιαστική γνώση από τις κλασικές θεωρίες της πολιτικής επιστήμης.

Πρώτο βήμα, λοιπόν, για να γίνει αυτό κι ο ουσιαστικός λόγος πίσω από τον οποίο το συγκεκριμένο άρθρο διατείνεται ότι δηλαδή «η Πολιτική Επιστήμη, αν θέλει να λέγεται Επιστήμη, δε θα πρέπει να είναι πολιτική» είναι να απελευθερωθεί η πολιτική επιστήμη από παγιωμένες πολιτικές θεωρίες που ενισχύθηκαν σε προηγούμενους αιώνες και έχουν μικρή έως και μηδαμινή εφαρμογή στα σύγχρονα πολιτικά συστήματα. Η σημαντικότητα αυτών των θεωριών είναι κομβική για την εξέλιξη της πολιτικής θεωρίας, όπως και ο τρόπος που λειτουργούν οι κοινωνικές δομές, όμως σημαντικό είναι να αφουγκραστούμε το μέλλον όπως έρχεται κι όχι μέσα από πολιτικές θεωρίες του περασμένου αιώνα και πολιτικά reviews θεωριών, ούτως ώστε να εξηγήσουμε πολιτικά φαινόμενα του σήμερα. Παρά τη γενική ψηφιοποίηση και την εξέλιξη της τεχνολογίας, η πολιτική επιστήμη παρουσιάζεται πολύ πιο αναχρονιστική και κλασική από άλλες επιστήμες και δε χρησιμοποιεί τις ψηφιακές δυνατότητες έτσι όπως θα έπρεπε προκειμένου να συναγωνίζεται τις επιστήμες υγείας ή τεχνολογίας που παρουσιάζουν τεράστια εξέλιξη από το λεγόμενο millennial swift και μετά. Ωστόσο, καθώς μέχρι στιγμής σε αυτό το άρθρο το πρόσχημο έχει στραφεί στο τι κάνουν λάθος οι πολιτικές επιστήμες καλό θα ήταν να στρέψουμε το πρόσχημο θετικά και να μιλήσουμε για κοινωνικοπολιτικούς τομείς και πρακτικές ψηφιοποίησης οι οποίες ανοίγουν δρόμο προς την εξέλιξη. Διαδικτυακή/Ψηφιακή πολιτική συμμετοχή (Online Political Participation)

Έχει διαπιστωθεί ότι όσα περισσότερα γνωρίζουμε για την πολιτική τόσο περισσότερο συμμετέχουμε στα πολιτικά. Αυτός είναι κι ο λόγος

που στην εποχή της πληροφορίας, πρέπει να βασιστούμε περισσότερο στην ενημέρωση του κόσμου για τα πολιτικά και την αλληλεπίδρασή του στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, καθώς μαζί με το internet αποτελούν ένα βοήθημα σε αυτόν τον σκοπό (Feezel, 2016). Παραδοσιακά η πολιτική συμμετοχή θεωρείται ως οι δραστηριότητες τις οποίες κάνουν οι πολίτες προκειμένου να αλληλεπιδράσουν και να επηρεάσουν τις πολιτικές αποφάσεις (Conge, 1988; Van Deth, 2016; Verba, 1967). Οι Howard & Chadwick στο εγχειρίδιο Internet Politics, παρόλα αυτά αναφέρουν ότι η πληροφορία δεν είναι ο μόνος αρωγός που χρειάζεται ούτως ώστε να αυξηθεί η πολιτική συμμετοχή καθώς έχει παρατηρηθεί μια αύξηση, η οποία από μόνη της είναι πολύ μικρή ούτως ώστε να επιφέρει μεγάλες αλλαγές, μολαταύτα παρατηρείται ότι τα social media έχουν μεγαλύτερη επιρροή τη σήμερον ημέρα στην πολιτική συμμετοχή από τα παραδοσιακά μέσα ενημέρωσης κι ο λόγος είναι ότι πλέον ως φυσική εξέλιξη των πραγμάτων ο κόσμος αλληλοεπιδρά περισσότερο και μπορεί να εκφράσει την άποψή του η οποία θα λάβει μεγαλύτερη δημοσιότητα (Howard & Chadwick, 2009). Ο λόγος όμως για τον οποίο τα social media και το internet απολαμβάνουν όλο και μεγαλύτερη χρησιμότητα είναι το γεγονός ότι προσδίδουν αμεσότητα, μεγαλύτερο inclusivity και accountability. Διαδικτυακή Πολιτική συμμετοχή είναι η συμμετοχή λοιπόν σε πολιτικές ενέργειες με την χρήση ICT (Anduiza, 2010). Ας δούμε λοιπόν μέσα από επιτυχημένες πρακτικές και μορφές διαδικτυακής πολιτικής συμμετοχής πως γίνεται αυτό.

Μορφές διαδικτυακής πολιτικής συμμετοχής:

Σε αυτό το σημείο όπως και στις κλασικές θεωρίες πολιτικής συμμετοχής έχουμε την συμβατική πολιτική συμμετοχή και την αντισυμβατική πολιτική συμμετοχή.

Ψηφιοποιώντας κλασικές μορφές πολιτικής συμμετοχής ξεκινάμε με την ψηφοφορία, την επικοινωνία με πολιτικούς, τη συμμετοχή σε κοινωνικά και πολιτικά causes και την υποστήριξη πολιτικών και κομμάτων που είναι υπό-ομάδες της συμβατικής πολιτικής συμμετοχής.

Η ενσωμάτωση των social media και του διαδικτύου στη πολιτική συμμετοχή έχουν φέρει κι άλλες μορφές όπως τις πολιτικές εκστρατείες, τα μποϊκοτάζ ή και buycotts, το πολιτικό μπλόγκινγκ και βλόγκινγκ, την υπογραφή ψηφιακών αναφορών, την χρήση bots για σκοπούς πολιτικής συμμετοχής (τα bots είναι ψηφιακά προφίλ στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία ελέγχονται από λογισμικό) (Shao et al., 2018; LeBeuf et al., 2019) και τον ψηφιακό ακτιβισμό ο οποίος αποτελεί μια ξεχωριστή κατηγορία καθώς φέρει πολλές μορφές

(Aichholzer and Allhutter, 2009; Van Deth, 2016; Vissers & Stolle, 2014;). Ως αντισυμβατική πολιτική συμμετοχή στην κλασική θεωρία έχουμε πράγματα όπως διαμαρτυρίες και διαδηλώσεις, και στην διαδικτυακή μορφή της θεωρίας πράξεις όπως την οργάνωση τέτοιων διαμαρτυριών, τα μποϊκοτάζ και όλες τις κατηγορίες του ψηφιακού ακτιβισμού που εμπερικλείει από data activism & hacktivism μέχρι data dissemination έως και πολύ πιο απλές μορφές όπως clicktivism, metavoicing και digital assertion που θα παρουσιαστούν παρακάτω.

Κλείνοντας τις μορφές διαδικτυακής πολιτικής συμμετοχής στις οποίες έγινε μια πολύ σύντομη αναφορά, παρουσιάζουμε και τα λεγόμενα collective & connective action για τις οποίες ένα πολύ χρήσιμο ακαδημαϊκό άρθρο είναι το “the logic of connective action” των Bennett & Segerberg. Ως collective action ονομάζουμε τη συλλογική δράση που έχει να κάνει με τη συσπείρωση και τις πολιτικές ομάδες που δημιουργούνται με σκοπό τα κοινωνικοπολιτικά συμφέροντα και τους κοινωνικοπολιτικούς σκοπούς, για παράδειγμα το να είναι κάποιος μέλος μιας ομάδας που θέλει να βελτιώσει τα εργασιακά ή τα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί κομμάτι συλλογικής δράσης. Για να θεωρηθεί κάτι ως connective action από την άλλη είναι απαραίτητο να έχει να κάνει με τα ψηφιακά μέσα και έχει μια μορφή πιο προσωποποιημένης ή και εξατομικευμένης δράσης που αποτελεί κομμάτι εν συνεχεία ή μάλλον συνδέεται και με τη συλλογική δράση, δυο παραδείγματα υψίστης σημασίας που θεωρούνται η απαρχή του connective action είναι το Arab Spring & το κίνημα των indignados ή αλλιώς «αγανακτισμένων» στις αρχές της προηγούμενης δεκαετίας (Bennett & Segerberg, 2012).

Ψηφιακή Διπλωματία (Digital Diplomacy)

Για να το θέσουμε όσο πιο απλουστευμένα γίνεται, ψηφιακή διπλωματία δεν είναι τίποτα παραπάνω από την κλασική διπλωματία ενορχηστρωμένη σε ένα ψηφιακό περιβάλλον. Αυτό το ψηφιακό περιβάλλον τις περισσότερες φορές είναι τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, τα οποία χρησιμοποιούνται για λόγους πολιτικής επικοινωνίας από τα κράτη αλλά και για λόγους διακρατικής επικοινωνίας και επίδειξης ισχύος μέσω του digital, πλέον, soft power. Η ψηφιακή διπλωματία θεωρείται υψίστης σημασίας καθώς προβλέπεται να αλλάξει τον τρόπο με τον οποίο λειτουργούν τα Υπουργεία Εξωτερικών στο άμεσο μέλλον και θα οδηγήσει σε ένα σχίσμα μεταξύ δημόσιας διπλωματίας για θέματα όπως η μετανάστευση και διπλωματίας εξωτερικής πολιτικής (Hocking et al., 2012; Hun Yun & Toth, 2009). Η σημαντικότερη αλλαγή αυτής της μορφής διπλωματίας και κάτι που έως τώρα την κάνει να είναι ένα επιτυχημένο παράδειγμα ψηφιοποίησης πτυχών της πολιτικής

είναι το γεγονός ότι όλα συμβαίνουν πολύ πιο γρήγορα και τα κράτη κερδίζουν πολύτιμο χρόνο (Westcott, 2008). Οι χώρες της Ασίας, και ιδίως χώρες, οι οποίες παρουσιάζουν μεγάλη οικονομική ανάπτυξη και μεγαλώνει και η πολιτική τους επιρροή θα έχουν τη μεγαλύτερη δύναμη στον τομέα της διπλωματίας των social media (Stavropoulos, 2019). Τέτοια περίπτωση είναι η περίπτωση της Κίνας που χρησιμοποιεί την ψηφιακή διπλωματία σε δυο κανάλια μέσω των social media, το εγχώριο χρησιμοποιώντας εφαρμογές που είναι εν ουσία ένας κρατικός μηχανισμός πληροφόρησης, πράγμα που στη βιβλιογραφία χαρακτηρίζεται ως το dark side of digital diplomacy (Bjola, 2018) και το παγκόσμιο μέσο εφαρμογών όπως το TIK TOK.

Ψηφιακός Ακτιβισμός (Digital Activism)

Με εναρκτήριο λάκτισμα το λεγόμενο Arab Spring το 2011, ο ψηφιακός ακτιβισμός παρουσιάζεται ως μια από τις πιο ανερχόμενες μορφές πολιτικής συμμετοχής και επιρροής. Σε αυτόν τον τομέα καλό θα ήταν να εντυφώσουμε κατευθείαν στις μορφές, οι οποίες βασίζονται στις πολιτικές θεωρίες του Milbrath (1965) για την πολιτική συμμετοχή. Εδώ έχουμε τρεις ομάδες με υποκατηγορίες:

1. Digital Spectator Activities που περιλαμβάνουν το clicktivism ή αλλιώς slacktivism, το οποίο ορίζεται ως η ενέργεια του να πατήσει κάποιος like σε μια δημοσίευση η οποία σχετίζεται με κάποιο κοινωνικό ή πολιτικό γεγονός, το metavoicing που ορίζεται ως η αναδημοσίευση κάποιας δημοσίευσης, η οποία σχετίζεται με κάποιο κοινωνικό ή πολιτικό γεγονός, και τέλος το digital assertion που σχετίζεται με την πρωτότυπη δημιουργία κάποιας δημοσίευσης η οποία σχετίζεται με κάποιο γεγονός τέτοιας φύσης.

2. Digital Transitional Activities που περιλαμβάνουν το λεγόμενο political consumerism δηλαδή τα μποϊκοτάζ αλλά και τα buycotts (αγορά προϊόντων με σκοπό την υποστήριξη ενός οργανισμού ή ιδέας), η υπογραφή ψηφιακών αναφορών (Με ένθερμο παράδειγμα τη Μ.Βρετανία που τα υιοθέτησε μόλις το 2006, κι έκτοτε αποτελούν σημαντικό κομμάτι της πολιτικής της καθώς με 100.000 υπογραφές γίνεται debated το οποιοδήποτε θέμα στη βουλή). Το botivism τη χρήση δηλαδή bots τα οποία επεξηγήσαμε παραπάνω για την επίτευξη πολιτικών σκοπών και κυρίως για να φανεί υποστήριξη προς κάτι, και τέλος το E-funding, τη συγκέντρωση δηλαδή χρημάτων μέσω διαδικτυακών πλατφορμών για την ενίσχυση κοινωνικών ή πολιτικών σκοπών.

3. Digital Gladiatorial Activities όπου έχουμε data activism το οποίο αναφέρεται στην προάσπιση των online δεδομένων μετά τα σκάνδαλα

εταιρειών όπως το Facebook (τώρα Meta) και προωθεί το empowerment του να έχουν οι άνθρωποι τα «ονλαίν αποτυπώματα τους». Ενώ στο μεταξύ το data activism υποστηρίζει και την κρατική διαφάνεια στο θέμα των δεδομένων και το accessibility από τους πολίτες (Schrok, 2016; Milan, 2017; George ad Leidner, 2019). Σε αυτή τη κατηγορία επίσης έχουμε το Exposure ή αλλιώς Data Dissemination, όπου για λόγους διαφάνειας ομάδες ή μεμονωμένοι παράγοντες φέρνουν στο φως κρατικά, σφραγισμένα αν θέλετε, δεδομένα. Παράδειγμα αποτελούν οι WikiLeaks, Anonymous και ο Έντουαρντ Σνόουντεν.

Τέλος έχουμε το hacktivism, το οποίο είναι το γνωστό σε όλους χακάρισμα με σκοπό την προάσπιση κοινωνικών ή πολιτικών σκοπών, δηλαδή το χακάρισμα για καλό σκοπό, πολλές φορές κόντρα σε κυβερνητικά στελέχη σε διεφθαρμένες χώρες κλπ (Hampson, 2012; Lindgren and Lundström, 2011).

Έτσι συντόμως αναφερόμαστε σε μερικές μορφές του ψηφιακού ακτιβισμού χωρίς όμως να εξηγήσουμε τις λειτουργίες σε βάθος και το τι κάνει το καθένα ή πως μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο μέλλον που μπορεί όλα αυτά να έχουν έναν πολυσχιδή τρόπο χρήσης.

Ψηφιακή Πολιτική (Digital Politics) κι ένα σύντομο case study

Η ψηφιακή πολιτική είναι κάτι πολύ παραπάνω από αυτό που γνωρίζουμε και παρουσιάζεται ως ψηφιακή πολιτική στην Ελλάδα. Η χρήση των social media ως μέσον αλληλεπίδρασης και όχι μόνο ως μέσον πολιτικής επικοινωνίας, αλλά συμμετοχής στις αποφάσεις. Ένα δεύτερο είναι η ενσωμάτωση του ψηφιακού ακτιβισμού στις αποφάσεις, από Black Live Matters, μέχρι Me too Movements & Amazon Rainforest Fires, τα social media έχουν παρουσιάσει αρκετά τη δυνατότητα του να επηρεάζουν τις πολιτικές αποφάσεις και για του λόγου το αληθές η διδακτορική μου διατριβή που θα εκδοθεί στο επόμενο διάστημα μέσω mixed methods, surveys, interviews & theory generation, ουσιαστικά υπογραμμίζει αυτή την επιρροή και το πως συσχετίζεται και με μορφές κοινωνικής και πολιτικής εμπιστοσύνης. Μετά έχουμε άλλες πτυχές όπως το data mining & government surveillance, τα οποία θα αναπτυχθούν όλο και περισσότερο με artificial intelligence. Η χρήση αλγόριθμων για την απόκρυψη πληροφοριών που χρησιμοποιείται από κράτη ή η χρήση αλγόριθμων για την προώθηση συγκεκριμένων τάσεων με πολιτικούς σκοπούς (παράδειγμα Κίνα και TIK TOK). Στα ίδια συγκαταλέγονται τα fake news & to misinformation, το cyberwarfare και το AI interference στο political decision-making. Όλα αυτά δείχνουν το πως οι πολιτικές επιστήμες αν θέλουν να παραμείνουν επιστήμες θα πρέπει να κάνουν

ένα catch-up με το πως εξελίσσονται τα πράγματα πέραν των θεωριών προηγούμενων δεκαετιών που είναι σημαντικές αλλά έχουν χαμηλό applicability σε αυτά που έρχονται. Ένα παράδειγμα μιας χώρας που θεωρείται σημαντική για την εξέλιξη της ψηφιακής πολιτικής είναι η Εσθονία, που πέραν των ψηφιακών εκλογών, εφαρμόζει cyber attacks από το 2007, έχει open data initiatives, online ID's, όλο το δημόσιο σύστημα ψηφιοποιημένο, e-residencies, ψηφιακή εισροή κεφαλαίων και δημιουργία ψηφιακών εταιρειών, ψηφιακά συστήματα όπως το XRoad και άλλα πολλά.

Ένα overview των όσων έχω διαβάσει για τις διαφορετικές μορφές της ψηφιοποίησης και τις πολιτικές επιστήμες, το οποίο μπορεί να δώσει κάποια expectations για το τι θα μπορούσαμε να δούμε στο μέλλον στις πολιτικές επιστήμες, όταν πια η πρόσμιξη των δεδομένων θα έχουν φέρει τις πράξεις πιο κοντά στις θεωρίες.

Γενικώς το μέλλον των πολιτικών επιστημών πρόκειται να αποκολληθεί σχεδόν παντελώς από κλασικές θεωρίες και μεθοδολογίες και να

στραφεί περισσότερο προς την πρόσμιξη πολιτικών λύσεων μέσω τεχνολογικών επιστημών. Αυτό θα γίνει μέσω της χρήσης artificial intelligence, αποκεντρωμένων συστημάτων που ήδη παρεισφρέουν στις οικονομίες, blockchain, data και άλλες μορφές νέας τεχνολογίας που θα εμφανιστούν, θα δοκιμαστούν και μερικές θα αποτύχουν. Όμως θα αρχίσουμε να μιλάμε για αποκεντρωμένες λύσεις πολιτικών συστημάτων μέσω της τεχνολογίας, και εντελώς διαφορετικών διαστάσεων πολιτικών ιδεολογιών και συστημάτων και μια εντελώς διαφορετική διάσταση δημοκρατικοποίησης, για τα οποία είναι πάρα πολύ νωρίς να ανοίξουμε πρακτική συζήτηση. Έως τότε μπορούμε να εικάζουμε ότι το δικαίωμα στα data και την πολιτική προάσπιση τους καθώς και τη χρήση λογισμικών θα αποτελέσει κάποια στιγμή ένα δημοκρατικό δικαίωμα μιας πολύ διαφορετικής δημοκρατίας, εάν αυτό το πολιτικό σύστημα που δημιουργηθεί θα θεωρείται ακόμα δημοκρατία ή κάτι πολύ πιο «τεχνολογιοκρατικό».

Τι συμβαίνει στη συνέχεια με την τεχνητή νοημοσύνη και την προσαρμογή της ανθρωπότητας

Μαθηματικοί, καλλιτέχνες, εκπαιδευτικοί, μέντορες και η αδιευκρίνιστη παραμετροποίηση της γοητείας

Δρ. Γεώργιος Φραδέλος
Μέντορας Σπουδών και Επιχειρηματικότητας ΑΛΛΗΛΟΝ
Σύμβουλος επιχειρήσεων, συγγραφέας, πρώην Διευθύνων Σύμβουλος
[Georgios Fradelos](#) | [LinkedIn](#)

Θέμα σχετικό με τις εκδηλώσεις με το Διεθνές Πανεπιστήμιο Ελλάδος από 27/3/25 και με το ΑΠΘ από 27/5/2025

Η τεχνητή νοημοσύνη μεταβάλλει ραγδαία την αγορά εργασίας, αναγκάζοντας επαγγελματίες να αναπτύξουν προσαρμοστικότητα, στρατηγική σκέψη και τεχνική επάρκεια. Παραδοσιακά πλεονεκτήματα όπως η δημιουργικότητα, η επικοινωνία και η ηγεσία επαναπροσδιορίζονται, καθώς η ΑΙ προσφέρει αποτελεσματικότητα σε πολλούς τομείς. Ωστόσο, οι ανθρώπινες δεξιότητες όπως η ενσυναίσθηση και η πολιτισμική νοημοσύνη παραμένουν ανώτερες σε κρίσιμα πεδία. Επιπλέον, η διαρκής εκπαίδευση και ο μέντορινγκ ενισχύουν την αξιολόγηση και την επαλήθευση πληροφοριών, ενώ η αδιευκρίνιστος παραμετροποίηση της γοητείας εξασφαλίζει τη διατήρηση της αυθεντικής αισθητικής και της ηγετικής δύναμης. Η δυναμική συνεργασία μεταξύ ανθρώπων και τεχνολογίας αποτελεί το θεμέλιο για βιώσιμη και καινοτόμο ανάπτυξη σε παγκοσμίως.

«Η αγορά εργασίας προσαρμόστηκε στο παρελθόν σε τεράστιες διαταραχές, όπως οι πρώτες και δεύτερες βιομηχανικές επαναστάσεις καθώς και η ψηφιακή επανάσταση, δημιουργώντας νέους τύπους εργασίας.»

«Οι ζωές εκείνων που δεν αγκάλιασαν την αλλαγή επηρεάστηκαν αρνητικά· πολλοί διευθυντές μάρκετινγκ υποτιμούσαν την αξία των κοινωνικών μέσων και αντικαταστάθηκαν από νεότερους επαγγελματίες που απέκτησαν τις νέες δεξιότητες.»

«Στην ουσία, αυτό που πολλοί δεν κατάλαβαν στο παρελθόν ήταν ότι η μαθηματική θεωρία διαθέτει τεράστια αξία και έχει πρακτικές εφαρμογές στην καθημερινή ζωή.»

Τι έχει αξία στον επαγγελματικό χώρο σήμερα, παραδοσιακά εξασφαλισμένη από το ανθρώπινο δυναμικό, και τι μπορεί να προσφέρει η τεχνητή νοημοσύνη σήμερα και στο μέλλον;

1. Προσαρμοστικότητα και Ευελιξία Μάθησης

Σε ταχέως εξελισσόμενες βιομηχανίες, η ικανότητα απόκτησης νέων δεξιοτήτων και η γρήγορη αλλαγή στρατηγικών είναι ανεκτίμητης αξίας. | Στις αρχές του 2025, η τεχνητή νοημοσύνη μπορεί να

υπερισχύσει δραματικά έναντι των ανθρώπων σε αυτό το πεδίο.

#AIwins

2. Στρατηγική Σκέψη και Επίλυση Προβλημάτων

Είτε στον τομέα των εταιρικών χρηματοοικονομικών, της τεχνολογίας ή της συμβουλευτικής, οι επαγγελματίες που μπορούν να αναλύουν πολύπλοκα ζητήματα, να καταστρώνουν εφαρμόσιμες λύσεις και να προβλέπουν μελλοντικές μεταβολές της αγοράς διατηρούν σταθερή ζήτηση. | Θα αποδειχθεί με το πέρασμα του χρόνου ποιο ποσοστό των ανθρώπινων επαγγελματιών θα υπερτερεί έναντι της AI· αυτοί θα είναι εκείνοι που κατέχουν την πληρέστερη γνώση, πέραν όλων όσων εμπλέκονται στην ανάπτυξη της AI, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που επιβεβαιώνουν την ακρίβεια των αποτελεσμάτων.

3. Τεχνική Επάρκεια

Η ψηφιακή ευχέρεια – που περιλαμβάνει την ανάλυση δεδομένων, την τεχνητή νοημοσύνη και τον αυτοματισμό – προσφέρει ανταγωνιστικό πλεονέκτημα. | #AIwins

4. Επικοινωνία και Συνεργασία

Οι σαφείς και πειστικές δεξιότητες επικοινωνίας καθώς και η ικανότητα συνεργασίας σε πολυποίκιλες ομάδες εκτιμώνται ιδιαίτερα. | Σε αυτό το πεδίο, το ανθρώπινο δυναμικό διατηρεί το προβάδισμά του. #Humanswin

5. Ηγεσία και Επιρροή

Πέραν των επίσημων διοικητικών ρόλων, οι επιχειρήσεις αποδίδουν μεγάλη αξία σε άτομα που παρουσιάζουν πρωτοβουλία και μπορούν να εναρμονίσουν ομάδες γύρω από ένα κοινό όραμα. | #Humanswin

6. Πολιτισμική Νοημοσύνη και Παγκόσμια Προοπτική

Καθώς τα εργατικά δυναμικά γίνονται ολοένα και πιο διεθνή, οι επαγγελματίες που κατανοούν τις πολιτισμικές αποχρώσεις και τις παγκόσμιες αγορές αποκτούν πλεονέκτημα τόσο σε πολυεθνικές όσο και σε εγχώριες επιχειρήσεις με παγκόσμιες φιλοδοξίες. | #AIwins, καθώς η AI συνεχώς μαθαίνει από πηγές χωρίς να απαιτείται ειδική αριθμητική απόδοση.

7. Ηθική και Κοινωνική Ευθύνη

Η ισχυρή αίσθηση της ηθικής, η συνείδηση για τη βιωσιμότητα και η κατανόηση του κοινωνικού αντίκτυπου αποτελούν βασικά διαφοροποιητικά στοιχεία σε ηγετικούς ρόλους. | #Humanswin

8. Δικτύωση και Δημιουργία Σχέσεων

Η ικανότητα δημιουργίας σχέσεων με ομότιμους, μέντορες και ηγέτες του κλάδου παραμένει ανεκτίμητη για την επαγγελματική ανάπτυξη. | #Humanswin

9. Δημιουργικότητα και Καινοτομία

Ορισμένες εταιρείες αναζητούν προοδευτικά μυαλά που αμφισβητούν τα καθιερωμένα και συμβάλλουν στην ανάπτυξη νέων προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών. | Σε αρκετές περιπτώσεις, η AI μπορεί να επιτελέσει αυτήν τη λειτουργία, όμως παραμένει ένα παιχνίδι ποσοστών.

10. Ανθεκτικότητα και Συναισθηματική Νοημοσύνη

Σε περιβάλλοντα υψηλής πίεσης απαιτείται ικανότητα διαχείρισης συναισθημάτων, εν συναίσθηση και αποτελεσματική αντιμετώπιση του στρες. | Η AI μπορεί να υπερσχύσει σε ό,τι αφορά την ανθεκτικότητα, αφού δεν κουράζεται ούτε βιώνει συναισθήματα, ενώ στον τομέα της εν συναίσθησης το ανθρώπινο δυναμικό παραμένει ανώτερο.

Το ανθρώπινο εμπόδιο στην ανάπτυξη της AI

Είναι πλέον σαφές ότι, εάν ένα πρόβλημα επιλύεται καλύτερα, φθηνότερα ή ταχύτερα από την AI, οποιεσδήποτε γενικεύσεις σχετικά με κάποια ιδιαίτερη ανθρώπινη ικανότητα φαίνονται ανεπαρκείς. Ποια προβλήματα δεν θα λύσει η AI στο άμεσο μέλλον; Αυτά που απαιτούν τις πλέον προηγμένες μαθηματικές γνώσεις, τις οποίες λίγοι μπορούν να κατανοήσουν, είτε επειδή ο προγραμματισμός των θεωριών είναι εξαιρετικά δύσκολος είτε επειδή ο αριθμός των ανθρώπινων ειδικών που μπορούν να επαληθεύσουν τις λύσεις της AI είναι εξαιρετικά περιορισμένος.

Μία νέα ανθρώπινη επιτάχυνση για ανώτερη, επίσημη εκπαίδευση

Πλησιάζουμε ραγδαία σε ένα σημείο όπου η εκπαίδευση επιπέδου BSc είναι πλέον περιορισμένη σε σύγκριση με τις επιδόσεις των βοηθών της AI. Για τη διατήρηση της αξίας στην αγορά, πιθανόν οι ανώτερες πανεπιστημιακές σπουδές να γίνουν το επίκεντρο ενός σημαντικά αυξημένου αριθμού υποψηφίων.

Κανονισμοί, ασφάλεια, ρυθμός προόδου της AI και ελευθερία δράσης

Εάν, για παράδειγμα, η AI διαπράττει ένα ανιχνεύσιμο λάθος που προκαλεί σημαντικές οικονομικές ζημιές σε μια χρηματοοικονομική εταιρεία ή, ακόμα χειρότερα, σε μια τράπεζα που επηρεάζει πολλούς πελάτες, η ζημιά είναι μεγάλη. Για το λόγο αυτό, θα υπάρχει απόσταση μεταξύ της μέγιστης δυναμικότητας της AI στον επαγγελματικό χώρο, της πραγματικής προσπάθειας προόδου και της ελευθερίας λειτουργίας της λόγω ανησυχιών για την ασφάλεια και των σχετικών κανονισμών.

Ο αντίκτυπος της AI στην ψυχολογία των επαγγελματιών

Τα ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα που βασίζονται στη γνώση εξασθενούν. Οι επαγγελματίες που βασίζονται αποκλειστικά στη γνώση για να παραμείνουν απασχολημένοι θα δουν την ψυχολογία τους να επηρεάζεται.

Μέντορινγκ στην εποχή της AI / βλέπε ΑΛΛΗΛΟΝ

Επιπλέον, η υιοθέτηση μιας ισχυρής κουλτούρας μέντορινγκ αναγνωρίζεται όλο και περισσότερο ως ακρογωνιαίος λίθος, όχι μόνο για την προώθηση του ελληνικού εργατικού δυναμικού και την ανατροφή νέων επαγγελματιών, αλλά και για την προστασία από τις παγίδες της σύγχρονης τεχνολογίας AI—όπως οι ψευδείς απαντήσεις (hallucinations). Σε μια εποχή που χαρακτηρίζεται από ταχεία τεχνολογική και οικονομική μεταβολή, οι έμπειροι ηγέτες επεκτείνουν την εξειδίκευσή τους για να καθοδηγήσουν το ανερχόμενο ταλέντο και να τους εξοπλίσουν με δεξιότητες για την κριτική αξιολόγηση και επαλήθευση πληροφοριών. Αυτή η διπλή προσέγγιση ενισχύει τις ατομικές καριέρες, ενώ ταυτόχρονα ενισχύει το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα των ελληνικών βιομηχανιών, διασφαλίζοντας ότι η παράδοση συγχρονίζεται με την καινοτομία. Τα δομημένα προγράμματα μέντορινγκ δημιουργούν ένα περιβάλλον όπου οι βέλτιστες πρακτικές—όπως ο αυστηρός έλεγχος των γεγονότων, ο

διασταυρωμένος έλεγχος των αποτελεσμάτων που παράγει η AI και η ενσωμάτωση της ανθρώπινης κρίσης στις αυτοματοποιημένες ροές εργασίας—είναι βαθιά εδραιωμένες. Με αυτόν τον τρόπο, ο μέντορας λειτουργεί ως προστατευτικό στρώμα που μετριάξει τον κίνδυνο εξάρτησης από ψευδείς ή ανακριβείς απαντήσεις των συστημάτων AI.

- Η μέντορινγκ καλλιεργεί μια κριτική νοοτροπία που αμφισβητεί και επαληθεύει το περιεχόμενο που παράγει η AI.
- Η καθοδηγούμενη μάθηση μετατρέπει τον σκεπτικισμό για την AI σε ενημερωμένη διερεύνηση.
- Η αντίληψη του μέντορα γεφυρώνει το χάσμα μεταξύ της ανθρώπινης διαίσθησης και των αποτελεσμάτων που παράγει η μηχανή.

Ο αδιευκρίνιστος παραμετροποιητής της γοητείας

Ποια επαγγελματική ανθρώπινη δραστηριότητα θα διατηρήσει εύκολα την αξία της; Μια δραστηριότητα που, όταν εκτελείται από άνθρωπο, αποδίδει μια αίσθηση γοητείας που δεν μπορεί να αναπαραχθεί από μια μηχανή. Ένας χορευτής μπαλέτου πρέπει πάντοτε να προτιμάται έναντι ενός ρομπότ που χορεύει. Η τεχνητή νοημοσύνη θα προσπαθήσει να παραμετροποιήσει την έννοια της γοητείας, του αισθητικού στοιχείου, και να εντοπίσει ισοδύναμα με τους λίγους υπάρχοντες κανόνες αισθητικής, όπως ο χρυσός λόγος, ο κανόνας των τρίτων και το οπτικό βάρος, μέσω της αντίστροφης μηχανικής μελέτης αντικειμένων και ενεργειών που θεωρούνται αντικειμενικά ευχάριστα. Οι θέσεις ηγεσίας επίσης θα διατηρήσουν την αξία τους... καθώς ένας γοητευτικός ηγέτης έχει την ικανότητα να συγκεντρώνει και να κινητοποιεί ευκολότερα τους ανθρώπους. Οι κορυφαίοι μαθηματικοί επίσης θα παραμείνουν ασφαλείς· καθώς αναδεικνύουν την ομορφιά μέσα από τις εξισώσεις τους. Εξίσου, είναι ένα αέναο ερώτημα.

#ai, #work, #humanity, #MachineLearning, #DeepLearning, #DataScience, #NLP, #ComputerVision, #GenerativeAI, #Robotics, #AIethics, #AI4Good

Ex-Libris

**Ο Ελληνισμός στη Ρωσία και στις άλλες
χώρες της τ. ΕΣΣΔ του Διονύση Καλαμβρέζου**

**Η Επανάσταση του 1821 και οι Έλληνες της
Αμερικής της Μαρίας Καλιαμπού**

Επιμέλεια: Χρήστος Μπεζιρτζόγλου

Ο Ελληνισμός στη Ρωσία και στις άλλες χώρες της τ. ΕΣΣΔ του Διονύση Καλαμβρέζου

Λίγα λόγια για τον Άνθρωπο

Διονύσης Καλαμβρέζος

[Dionyssios Kalamvrezos](#) | [LinkedIn](#)

Ο Διονύσης Καλαμβρέζος γεννήθηκε στη Ζάκυνθο. Σπούδασε νομικά στην Αθήνα, διεθνές δίκαιο και σύγχρονη ιστορία στο Λονδίνο (LSE) και στο Παρίσι (Paris-II) και εκπόνησε διδακτορική διατριβή στο Πανεπιστήμιο Αθηνών με θέμα τον Ελληνισμό στη Ρωσία και τις άλλες χώρες της τ. ΕΣΣΔ. Υπηρέτησε στις Πρεσβείες της Ελλάδας στη Μόσχα, στο Πεκίνο και στις Βρυξέλλες, στις Μόνιμες Αντιπροσωπείες της Ελλάδας στα Ηνωμένα Έθνη (Νέα Υόρκη) και στην ΕΕ, ενώ του έχουν ανατεθεί ειδικές αποστολές στην Τιφλίδα και στη Λευκωσία.

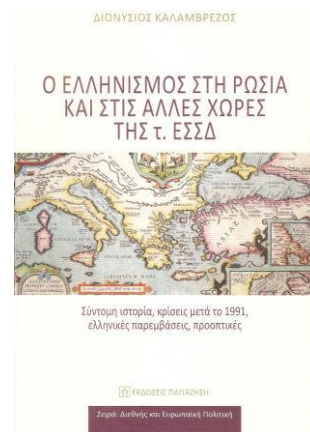

Κατά τη θητεία του στη Μόσχα (1992-1997) μετέβη επανειλημμένα σε υπηρεσιακές αποστολές στη Νότια Ρωσία, στη Γεωργία, στο Καζακστάν και στο Ουζμπεκιστάν. Το 1993 του ανατέθηκε ο γενικός επιτόπιος συντονισμός και ευθύνη της επιχείρησης απεγκλωβισμού ομογενών από το εμπόλεμο Σουχούμι της Αμπχαζίας ("Χρυσόμαλλο Δέρα"), ενώ το 1995 συμμετείχε στις δράσεις απεγκλωβισμού ομογενών από την Τσετσενία.

Έχει γράψει επίσης τέσσερα μυθιστορήματα πολιτικής φαντασίας, τα: «Ένα περιστατικό στα χρόνια της Δυναρχίας», «Η αρρώστια και το λουλούδι του λωτού», «Μόσχα-Νέα Υόρκη, ο αντεστραμμένος κόσμος», «Εικονικός Εφιάλτης» και τρεις συλλογές διηγημάτων φαντασίας: «Η μηχανή σταμάτησε», «Ιστορίες ερημιτών, ναυαγών και εξορίστων», «Ο τρομοκράτης και η πόλη», ενώ αναμένεται η έκδοση εντός του 2025 ενός νέου βιβλίου του. Διηγήματα, άρθρα και εργασίες για θέματα του ελληνισμού της πρώην ΕΣΣΔ, διεθνούς δικαίου και λογοτεχνίας έχουν δημοσιευτεί σε συλλογικά έργα, επιθεωρήσεις και εφημερίδες.

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Το πόνημα των 910 σελίδων του Δ. Καλαμβρέζου με τίτλο «Ο Ελληνισμός στη Ρωσία και στις άλλες χώρες της τ. ΕΣΣΔ» είναι μια εκτεταμένη ιστορική μελέτη. Για τη συγγραφή του ο συγγραφέας αξιοποίησε στο έπακρο την εμπειρία του στη διπλωματική του καριέρα, ιδίως τη θητεία του ως Διευθύνων το Προξενικό Γραφείο της Πρεσβείας της Ελλάδας στη Μόσχα την κρίσιμη περίοδο μετά τη διάλυση της ΕΣΣΔ (1992- 1997) και τη συμμετοχή του στην υλοποίηση πολλών από τα μέτρα, που είχαν αποφασισθεί από τις ελληνικές κυβερνήσεις, για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και καταστάσεων, σχετικών με τις μετασοβιετικές κρίσεις, όπως η επιχείρηση "Χρυσόμαλλο Δέρα" (1993).

Στο πρώτο μέρος του βιβλίου καταγράφονται οι κατά καιρούς εγκαταστάσεις Ελλήνων στις Ρωσικές χώρες είτε ως μετοίκων είτε ως προσφύγων, μετά τον 15ο αιώνα, σε εδάφη κυρίως, όπου στην αρχαιότητα από τον 8ο έως τον 6ο αιώνα π.Χ. είχαν ιδρυθεί ελληνικές αποικίες, όπως στα βόρεια παράλια του Εύξεινου Πόντου.

Αναπτύσσονται οι πρώτες περιορισμένες μετοικεσίες που άρχισαν μετά την Άλωση της Κωνσταντινούπολης τον 15ο αιώνα, οι μαζικότερες μετοικεσίες που ακολούθησαν κυρίως μετά από ρωσοτουρκικούς πολέμους και την εποικιστική πολιτική της ρωσικής αυτοκρατορίας μέχρι τη μαζική φυγή Ποντίων και άλλων Ελλήνων κατά και μετά τον Α Παγκόσμιο Πόλεμο (λόγω της γενοκτονίας των Ελλήνων του Πόντου και της μικρασιατικής καταστροφής του 1922).

Ακολουθεί περιγραφή των συνεπειών της εγκαθίδρυσης του κομμουνιστικού καθεστώτος και ιδιαίτερα των διώξεων και των αναγκαστικών μετακινήσεων που υπέστησαν την περίοδο 1937-1949 από τις εστίες τους στη Μαύρη Θάλασσα και στον Καύκασο προς την Κεντρική Ασία και τη Σιβηρία. Επιπλέον εξετάζονται όλα τα επίσημα στοιχεία και εκτιμήσεις για τον ομογενειακό πληθυσμό στη Ρωσία.

Το πρώτο μέρος ολοκληρώνεται με παράθεση των εθνοτικών και πολιτικών κρίσεων, αλλά και των ένοπλων συγκρούσεων, πριν και μετά τη διάλυση της Ένωσης Σοβιετικών Σοσιαλιστικών Δημοκρατιών (ΕΣΣΔ) το 1991, στην οποία είχε μετασχηματιστεί η ρωσική αυτοκρατορία μετά

την Επανάσταση του 1917, στο Ναγκόρνο-Καραμπάχ, τη Γεωργία, τη Ρωσία, τη Μολδαβία, την Κεντρική Ασία κ.λπ., και των επιπτώσεών τους επί των ομογενών. Επίσης εξετάζονται τα προβλήματα οικονομικής και κοινωνικής φύσης των χωρών της τ. ΕΣΣΔ, μετά το 1991, όπως η καθίζηση των οικονομιών, η αύξηση της φτώχειας, η υποχώρηση των συστημάτων υγείας, η χειροτέρευση των εκπαιδευτικών συστημάτων, κ.λπ.

Στο δεύτερο μέρος παρουσιάζονται οι προσπάθειες διαμόρφωσης ομογενειακής πολιτικής και στρατηγικής, και πώς συνέβαλαν σε αυτή οι ίδιοι οι ομογενείς, η Βουλή και τα πολιτικά κόμματα, η εγκαθίδρυση και ενίσχυση των σχέσεων της Ελλάδας με τα νέα κράτη που είχαν προκύψει από τη διάλυση της ΕΣΣΔ, οι παρεμβάσεις των ποντιακών οργανώσεων της Ελλάδας προς την Πολιτεία, η ενίσχυση υπαρχουσών ή η ίδρυση νέων υπηρεσιών και οργάνων, όπως το ΣΑΕ ή το ΕΙΥΠΟΕ κ.λπ. Αναπτύσσονται οι δράσεις της Ελλάδας υπέρ των ομογενών, οι οποίες μπορούν να κατηγοριοποιηθούν σε ad hoc μέτρα για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών και καταστάσεων, σε μέτρα σχετικά με την παλιννόστηση και σε μέτρα για την ευρύτερη ενίσχυσή τους στις χώρες διαμονής, ήτοι δράσεις στο πολιτικό και κοινωνικό πεδίο, δράσεις στο εκπαιδευτικό και πολιτιστικό πεδίο και δράσεις σε αναπτυξιακό και οικονομικό πεδίο.

Ιδιαίτερη μνεία θέλω να κάνω στα ad hoc μέτρα για την αντιμετώπιση εκτάκτων αναγκών, όπως οι επιχειρήσεις « Φλόγα της Ελπίδας » και « Χρυσόμαλλο Δέρας ». Επιχειρήσεις στις οποίες οι διπλωμάτες μας χρειάστηκαν να περάσουν από ζώνες πυρός με σκοπό να εκτελέσουν το καθήκον τους και να συνδράμουν τους ομογενείς.

Διαβάζοντας το βιβλίο ανακάλυψα μεν το ιστορικό υπόβαθρο της διαχρονικής παρουσίας Ελλήνων στις ρωσικές χώρες, αλλά ταυτόχρονα ένοιωσα μια χαρμολύπη για τις ενέργειες της ελληνικής πολιτείας σε σχέση με την ομογένεια.

Ερωτήσεις

1. Γιατί ένα έργο για την Ρωσία;

Για την ακρίβεια δεν είναι ένα έργο για τη Ρωσία, αλλά για την ιστορία των Ελλήνων που μετοίκησαν ή κατέφυγαν και έζησαν κατά το διάστημα μερικών αιώνων στην τότε ρωσική ηγεμονία, στη μετέπειτα επεκτεινόμενη ρωσική αυτοκρατορία, στην προκύψασα ΕΣΣΔ μετά την Επανάσταση του 1917, και σήμερα στις χώρες της τ. ΕΣΣΔ.

Ασφαλώς, η παρουσία των Ελλήνων στη Ρωσία/ΕΣΣΔ έχει μοναδική ιστορική σημασία και βάθος. Οι Έλληνες άρχισαν να μετοικούν σε μικρούς αριθμούς στη Ρωσία, ήδη μετά την Άλωση. Η παρουσία τους αυξήθηκε σταδιακά από τον 16ο έως τις αρχές του 20ου αιώνα. Μεταξύ 17ου-19ου αιώνα, σημειώθηκαν μαζικές μετοικεσίες από περιοχές της τουρκοκρατούμενης Ελλάδας, τα Επτάνησα και άλλες περιοχές. Οι μεταγενέστερες και μαζικότερες μετακινήσεις Ελλήνων του Πόντου και της Μικράς Ασίας, κατά τον 19ο και 20ο αιώνα, ιδίως μετά την απώλεια του Πόντου, αύξησαν τον ελληνικό πληθυσμό στη Ρωσία, ώστε να υπερβεί, το 1919, τις 600.000.

Βέβαια, οι μετοικεσίες των Ελλήνων στη Ρωσία οφείλονται στις μοναδικές ιστορικές σχέσεις τους με τους Ρώσους και την ανάδειξη της ρωσικής αυτοκρατορίας ως ενός πολύ ισχυρού κράτους, στο οποίο μπορούσαν να καταφεύγουν μετά από τουρκικές διώξεις ή καταπίεση

και είχαν δυνατότητες για επαγγελματική και οικονομική ανέλιξη.

Σημειώνεται ότι σχέσεις των πρώτων Ρώσων (Ρως) και Ελλήνων δημιουργήθηκαν και εδραιώθηκαν μεταξύ 9ο-11ο αιώνα. Οι Ρως αρχικά πραγματοποίησαν επιδρομές κατά του Βυζαντίου, αρχίζοντας από το 860, αλλά ταυτοχρόνως συνήψαν πολλές εμπορικές συμφωνίες.

Μεταξύ 863-874, έλαβε χώρα ο πρώτος μικρής έκτασης εκχριστιανισμός των Ρώσων από τους Βυζαντινούς. Το 988, μετά την πρόσκαιρη κατάληψη της Χερσονήσου, Βυζαντινής κτήσης στην Κριμαία, ο Ρώσος πρίγκιπας Βλαδίμηρος, που είχε βοηθήσει τον Βασίλειο Β' Βουλγαροκτόνο κατά ανταρσίας στρατηγών του, παντρεύτηκε την αδελφή του, Άννα Πορφυρογέννητη και δέχθηκε ως επίσημη θρησκεία του κράτους του πλέον την ορθόδοξη χριστιανική πίστη. Βυζαντινοί ιερείς μετέβησαν στη Ρωσία και βάπτισαν κατά χιλιάδες τους κατοίκους του Κιέβου στο Δνείπερο. Η απόφαση που τότε είχε κυρίως πολιτικές και εμπορικές στοχεύσεις αποδείχθηκε γεγονός καθοριστικής ιστορικής σημασίας.

Το έργο των Κυρίλλου και Μεθόδιου, που μετά τον εκχριστιανισμό των Σλάβων της Μοραβίας και των Βουλγάρων το 863-864 είχαν προβεί στη δημιουργία του 'κυριλικού' αλφαβήτου και σε μεταφράσεις χριστιανικών και ελληνικών κειμένων στα σλαβονικά, συνέβαλε στη μετάφραση ελληνικών κειμένων στα ρωσικά. Τα κείμενα αυτά έφεραν σε επαφή τους Ρώσους με την ελληνική φιλοσοφία και επιστήμη και δημιούργησαν τη βάση της δικής τους πολιτιστικής ανάπτυξης.

Μετά τον 11ο αιώνα οι Ρώσοι παρέμειναν για αιώνες υπό την πνευματική καθοδήγηση του Πατριαρχείου Κωνσταντινούπολης, αλλά και υπό την πολιτιστική επιρροή του Βυζαντίου και μετά την παρακμή και διάλυση του πρώτου ρωσικού κράτους, της Κιεβικής Ρωσίας το 12ο-13ο αιώνα, και την ανάδειξη της Μόσχας ως του νέου ρωσικού κέντρου ισχύος.

2. Το πρόβλημα του να θεωρείσαι « Έλληνας στην Ρωσία » και « Ρώσος στην Ελλάδα »

Το να είσαι Έλληνας στη Ρωσία ήταν για αιώνες εξαιρετικά θετικό. Σε συνέχεια της προηγούμενης απάντησης πρέπει να τονιστεί ότι Έλληνες λόγιοι, ιεράρχες, αγιογράφοι και μοναχοί που μετέβησαν στη Ρωσία, όπως ο αγιογράφος Θεοφάνης ο Έλληνας (1340-1410 περ.), του οποίου μαθητής υπήρξε ο μεγάλος Ρώσος ζωγράφος Αντρέι Ρουμπλιόβ και ο μεταφραστής και συγγραφέας πολλών έργων Μάξιμος ο Γκραικός (1470-1556), συνέβαλαν καθοριστικά στην πνευματική και πολιτιστική στην εξέλιξη της χώρας και στη μόνιμη σχέση της με τον ελληνικό κόσμο και πολιτισμό. Πολλοί Έλληνες Ρωσίας αναδείχθηκαν σε υψηλά αξιώματα (διπλωματία, στρατός, τοπική αυτοδιοίκηση κ.λπ.) ή στο εμπόριο και την επιχειρηματικότητα, στη ρωσική αυτοκρατορία.

Τα πράγματα άλλαξαν κατά τη σταλινική περίοδο. Αν και η πρώτη περίοδος μετά την Οκτωβριανή Επανάσταση ήταν σχετικά ευνοϊκή, στη συνέχεια, μετά την κολλεκτιβοποίηση (μετά το 1929) και ιδίως κατά τις περιόδους των διώξεων και αναγκαστικών μετακινήσεων (1937-38, 1942-44, 1949) οι εξελίξεις ήταν ιδιαίτερα αρνητικές για τους Έλληνες της Ρωσίας/ΕΣΣΔ. Οι Έλληνες υπέστησαν διώξεις, εξορίες και αναγκαστικές μετακινήσεις από τους τόπους διαμονής τους προς τη Σιβηρία, την Κεντρική Ασία και αλλού, καθώς το ισχύσαν τότε σύστημα τους ενέταξε, γενικά, στους ενδεχόμενους εχθρούς του. Σημειώθηκε μεγάλη οπισθοχώρηση της οικονομικής και κοινωνικής θέσης τους, ενώ τους δημιουργήθηκε ισχυρή αίσθηση αδικίας και ανασφάλειας.

Μετά τον θάνατο του Στάλιν το 1953 και κατά την περίοδο Χρουνστούβ (1955-64), αρκετοί εξαναγκαστικά μετακινηθέντες ομογενείς μπόρεσαν να επιτρέψουν στις αρχικές εστίες τους. Επίσης, χάρις στη ζωτικότητα, την αντοχή, την εποικοδομητική και παραγωγική παρουσία, τις καλές σχέσεις με όλες τις εθνικές ομάδες της ΕΣΣΔ, κατόρθωσαν να βελτιώσουν σχετικά τη θέση τους, χωρίς όμως να αποκατασταθούν πλήρως ως ισότιμοι πολίτες. Κατά την περίοδο Μπρέζνιεβ (1964-82), σημειώθηκαν εκ νέου διακρίσεις κατά των μικρών εθνοτήτων και εκρωσιστικές τάσεις, και αυτό δεν ευνόησε τη σημαντική περαιτέρω βελτίωση της θέσης των ομογενών. Αλλά τα βασικά στοιχεία της κοινής καταγωγής και προσήλωσης προς το ελληνικό κράτος, ως σύγχρονου εκφραστή της ελληνικότητας, συνέβαλαν στη διατήρηση της ισχυρής συλλογικής τους ταυτότητας. Η κατάσταση άλλαξε μετά το 1991 στη Ρωσία και στις άλλες χώρες της τ. ΕΣΣΔ.

Στην Ελλάδα, από τη δεκαετία του 1920 το ζήτημα των ομογενών της ΕΣΣΔ για πολλά χρόνια δεν αναδείχθηκε ως εθνική προτεραιότητα για πολλούς πολιτικούς, οικονομικούς και κοινωνικούς λόγους. Ορισμένοι μελετητές μάλιστα αναφέρονται σε "συνομωσία σιωπής" του κράτους και της κοινωνίας μέχρι τα τέλη της δεκαετίας του 1970, όταν το θέμα των ομογενών άρχισε να εντάσσεται με μερικό τρόπο σε στρατηγικούς σχεδιασμούς του ελληνικού κράτους.

Όταν διαλύθηκε η ΕΣΣΔ και άρχισε η σύγχρονη μαζική παλιννόστηση, η ελληνική πολιτεία και κοινωνία έκαναν αρκετά για την υποδοχή και την ενσωμάτωση των ομογενών, όπως εκτίθεται αναλυτικά στο βιβλίο. Εν τούτοις, κατά πολλές απόψεις, η κοινωνία δεν εκδήλωσε μόνο αλληλεγγύη και συμπαράσταση, αλλά, μερικές φορές και ρατσιστική απόρριψη έναντι των "Ρωσοποντίων". Η διάθεση αυτοκριτικής για όσα δεν έκανε η Ελλάδα υπέρ των ομογενών είναι εμφανής σε πολλές τοποθετήσεις Ελλήνων αξιωματούχων, μετά την πρώτη περίοδο από τη διάλυση της ΕΣΣΔ. Εκτιμάται πάντως πως αυτή η περίοδος που ήταν πρόβλημα να είσαι « Έλληνας στην Ρωσία » και « Ρωσοπόντιος στην Ελλάδα » έχει παρέλθει.

3. Η σημασία της εκπαίδευσης και ειδικότερα της εκμάθησης της Ελληνικής γλώσσας από τους απανταχού ομογενείς

Από την Περεστρόικα, κυρίως όμως το 1991, ανελήφθησαν πρωτοβουλίες από τους ομογενείς αρχικά, που οργάνωσαν μαθήματα ελληνικών στους συλλόγους, απογεύματα ή Σάββατα. Η ελληνική Πολιτεία, αφού μελέτησε το θέμα, κατέληξε στο ακόλουθο σχήμα: Να αποσπαστεί περιορισμένος αριθμός Ελλήνων εκπαιδευτικών στα ελληνικά τμήματα ορισμένων Πανεπιστημίων χωρών της τ. ΕΣΣΔ από το 1994, που θα συνέβαλαν στην εκπαίδευση φοιτητών τους (μελλοντικών δασκάλων, μεταφραστών, διερμηνέων). Παράλληλα, Σάββατα ή Κυριακές οι αποσπασμένοι εκπαιδευτικοί θα δίδασκαν ελληνικά στην Ομογένεια.

Παράλληλα, ελληνικοί φορείς (ΥΠΕΞ, ΓΓΑΕ, Υπουργείο Παιδείας) προώθησαν προγράμματα, σύμφωνα με τα οποία οι απόφοιτοι των τμημάτων αυτών θα ελάμβαναν χρηματοδότηση για να διδάξουν ελληνικά στην Ομογένεια. Αυτό το σχήμα είχε κάποια αποτελέσματα. Έτσι, ενδεικτικά, μέχρι την οικονομική κρίση στην Ελλάδα, διδάσκονταν ελληνικά στη Ρωσία σε 34 σχολικές μονάδες, (ενταγμένες ελληνικές τάξεις και τμήματα ελληνικής γλώσσας και πολιτισμού) με 1700 μαθητές και 33 εκπαιδευτικούς. Στην Ουκρανία, η ελληνική

γλώσσα, ιστορία και πολιτισμός διδάσκονταν σε 104 εκπαιδευτικά ιδρύματα, με 6813 μαθητές, από τους οποίους 3641 υποχρεωτικά και 3172 προαιρετικά, από 127 εκπαιδευτικούς. Οι αριθμοί πάντως ήταν μικροί σε σχέση με τον συνολικό αριθμό ομογενών.

Μετά την οικονομική κρίση στην Ελλάδα (2010), σημειώθηκε, σε πολλές περιπτώσεις, μείωση του αριθμού των μαθητών στις τάξεις των ελληνικών είτε σε σαββατοκυριακάτικα είτε ενταγμένα τμήματα. Συνέτεινε σε αυτό η μείωση των διατιθέμενων πόρων, η μείωση των εκπαιδευτικών, αλλά ενδεχομένως και η ιδιαίτερα αρνητική προβολή της Ελλάδας κατά το διάστημα της κρίσης.

Για την ανάσχεση της κατάστασης απαιτείται αποτελεσματικότερη κατανομή υπαρχόντων πόρων και ασφαλώς πρόσθετη απόσπαση εκπαιδευτικών, πρόσληψη περισσότερων ομογενών, επιχορήγηση εκπαιδευτικών μονάδων, ενδεχομένως με μεγαλύτερη συμβολή του ιδιωτικού τομέα και της κοινωνίας των πολιτών, και επιμόρφωση και μετεκπαίδευση ομογενών και άλλων εκπαιδευτικών.

4. Προτάσεις στρατηγικής πολιτικής προς την Ελληνική πολιτεία για τους απανταχού ομογενείς

Θα τόνιζα, ενδεικτικά, ως ιδιαίτερα σημαντικά, τα ακόλουθα:

α) Η Ελλάδα πρέπει να είναι έτοιμη, διατηρώντας τα κατάλληλα όργανα και διαδικασίες, να δρα αποτελεσματικά και με ταχύτητα, με κάθε είδους συνδρομή προς ομογενείς περιοχών που θα βρεθούν εντός ή κοντά σε εστίες κρίσης, όπως τώρα στην Ουκρανία και στη Ρωσία, και πριν στη Γεωργία, το Ναγκόρνο Καραμπάχ κ.λπ.

β) Να συμβάλει στην καλύτερη δυνατή ένταξη στην ελληνική κοινωνία όσων παλιννόστησαν ή θα παλιννοστήσουν, ώστε πέραν της δικής τους αποκατάστασης να συμβάλουν στην ενίσχυση των ομογενών που έχουν παραμείνει στις χώρες διαμονής και να αποτελέσουν σημαντικό κρίκο στην τετραπλή σχέση Ελλάδα – παλιννοστούντες – ομογενείς – χώρα διαμονής.

γ) Να δώσει μεγαλύτερη έμφαση στην πληρέστερη ενημέρωση της ελληνικής κοινωνίας για τον ελληνισμό των χωρών της τ. ΕΣΣΔ και την ιστορία του ελληνισμού του Πόντου.

δ) Να επιταχύνει την αποτελεσματικότερη εφαρμογή του Ν.2790 για τη χορήγηση ιθαγένειας ή ΕΔΤΟ για όσους ομογενείς το επιθυμούν, που θα τους ενδυναμώσει από κάθε άποψη και θα συμβάλει στη διατήρηση της ελληνικότητάς τους.

ε) Οι πολιτικές παρεμβάσεις υψηλού επιπέδου και η συνεχή διπλωματική μέριμνα /συνεχής συμπερίληψη των ομογενών στον πολιτικό διάλογο Ελλάδας και χωρών διαμονής είναι απαραίτητες.

στ) Είναι σκόπιμη η περαιτέρω ανάδειξη του ρόλου της Ομογένειας ως γέφυρα της Ελλάδας και των νέων χωρών, με προώθηση, των συμφερόντων της Ομογένειας, των κρατών διαμονής και της Ελλάδας.

ζ) Η πολλαπλή ενίσχυση της Ομογένειας, ώστε να αποτελέσει ισχυρό κέντρο βάρους και επιρροής στις χώρες που ζει και η προάσπιση των συμφερόντων της εκεί είναι εξίσου απαραίτητη.

η) Η κάθε μορφής εντονότερη παρουσία της Ελλάδας δίπλα στους ομογενείς, σε οποιαδήποτε θετική ή αρνητική εξέλιξη στην περιοχή τους θα είναι πολύ κρίσιμη. Τέτοια παρουσία παρέχει την ψυχολογική συνθήκη της ασφάλειας και τη συναισθηματική επανασύνδεση των ομογενών με την Ελλάδα.

θ) Από διάφορες μελέτες, αλλά και από τις οικείες προξενικές εκθέσεις για τις χώρες της τ. ΕΣΣΔ, μετά το 1991, προκύπτει ότι ο ομογενειακός

ελληνισμός διατηρεί ζωηρό ενδιαφέρον για τα βασικά εθνικά θέματα, όπως το Κυπριακό, η τύχη του ποντιακού ελληνισμού, οι ελληνοτουρκικές σχέσεις κλπ. Η Ελλάδα πρέπει να εντείνει τις δράσεις προς αυτήν την κατεύθυνση.

ι) Οι εκπαιδευτικές παρεμβάσεις με σύναψη ή επικαιροποίηση εκπαιδευτικών συμφωνιών με τις χώρες της τ. ΕΣΣΔ για ένταξη των ελληνικών σε τοπικά σχολεία, με προώθηση μετεκπαίδευσης και επιμόρφωσης ομογενών εκπαιδευτικών, σε συνέργεια με τον ιδιωτικό τομέα και την κοινωνία των πολιτών, πρέπει να είναι βασικό εργαλείο της ομογενειακής πολιτικής.

ια) Οι πολιτιστικές παρεμβάσεις θα συμβάλουν στην επανασύνδεση των ομογενών με τον ελληνικό πολιτισμό, ενώ μπορούν να συμπεριλάβουν, ως εταίρους, και τους άλλους κατοίκους.

Η Επανάσταση του 1821 και οι Έλληνες της Αμερικής της Μαρίας Καλιαμπού

Λίγα λόγια για τον Άνθρωπο

Μαρία Καλιαμπού

[Maria Kaliambou | LinkedIn](#)

Η Μαρία Καλιαμπού είναι Senior Lecturer II στο Πρόγραμμα Ελληνικών Σπουδών του πανεπιστημίου Yale. Σπούδασε Ιστορία και Αρχαιολογία στο Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης. Ολοκλήρωσε το διδακτορικό της στην Ευρωπαϊκή Εθνολογία και Λαογραφία στο πανεπιστήμιο του Μονάχου. Συνέχισε μεταδιδακτορικές σπουδές στα πανεπιστήμια Lille III και στο Princeton.

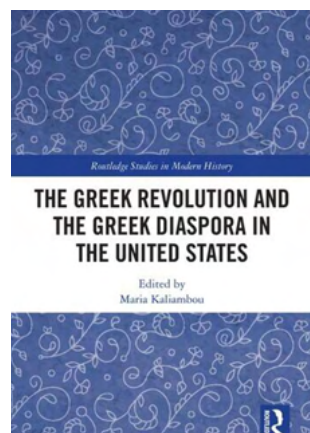

Η έρευνά της εστιάζει στον διάλογο της εθνολογίας με την ιστορία του βιβλίου, τόσο στην Ελλάδα όσο και τη διασπορά. Έχει δημοσιεύσει τη μονογραφία Πατρίς – Θρησκεία – Οικογένεια. Μετάδοση αξιών σε ελληνικά φυλλάδια παραμυθιών, 1870-1970 (2006, στα γερμανικά), το Ανθολόγιο The Routledge Modern Greek Reader, Greek Folktales for Learning Modern Greek (Routledge, 2015) και τον επιμελημένο τόμο The Greek Revolution and the Greek Diaspora in the United States (2023, Routledge στα αγγλικά, και Ασίνη στα ελληνικά). Αυτή την περίοδο ερευνά τις εκδόσεις των ελληνοαμερικανικών κοινοτήτων. Ασχολείται επίσης με τη διδασκαλία ελληνικών ως ξένη γλώσσα. Υπήρξε πρόεδρος της ομάδας ελληνικών στο ACTFL (Αμερικανικό Συμβούλιο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών) και είναι πιστοποιημένη εξετάστρια ελληνικών του Ινστιτούτου Γλωσσών του Αμερικανικού Υπουργείου Άμυνας.

Έχει λάβει πολλές διακρίσεις, μεταξύ των οποίων το βραβείο «Lutz Röhrich» (2006 για τη διατριβή της), την ανακήρυξή της ως «Πρέσβειρα Erasmus της Ελλάδας» (2011) και το βραβείο Βασιλική Καραγιαννάκη (2024) από την εταιρεία MGSA για το επιμελημένο βιβλίο της.

Λίγα λόγια για το βιβλίο

Ο καινούριος αυτός συλλογικός τόμος που επιμελήθηκε η Μαρία Καλιαμπού εκδόθηκε το 2023 στα αγγλικά και στα ελληνικά. Η αγγλική έκδοση [The Greek Revolution and the Greek Diaspora in the United States](#), Routledge, βραβεύτηκε το 2024 με το βραβείο Βασιλική Καραγιαννάκη ως το καλύτερο επιμελημένο βιβλίο για τις νεοελληνικές σπουδές. Η ελληνική έκδοση [Η Επανάσταση του 1821 και οι Έλληνες της Αμερικής](#) από τις εκδόσεις Ασίνη περιέχει ένα επιπλέον κεφάλαιο για τον κινηματογράφο.

Σκοπός αυτού του τόμου είναι να συζητήσει τον αντίκτυπο της Ελληνικής Επανάστασης όπως εκδηλώθηκε στις ζωές των Ελλήνων μεταναστών στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής. Πώς αντιλαμβάνονται οι Έλληνες της Αμερικής την Επανάσταση του 1821; Η Ελληνική Επανάσταση διδάσκεται σε όλα τα ελληνικά σχολεία της Βόρειας Αμερικής, ανεβαίνει με τη μορφή παράστασης από ερασιτεχνικές θεατρικές ομάδες, καλύπτεται συχνά από τις τοπικές ελληνικές εφημερίδες, συνιστά έμπνευση για τη λογοτεχνία, την αρχιτεκτονική και τις εικαστικές τέχνες και γιορτάζεται ποικιλοτρόπως από τις κατά τόπους κοινότητες και τους συλλόγους. Διαμορφώνει και ενισχύει την ταυτότητα της κοινότητας. Η Ελληνική Επανάσταση αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ελληνικής συνείδησης, της εθνοτικής ταυτότητας και της πολιτιστικής ζωής των Ελλήνων της διασποράς.

Οι συγγραφείς του τόμου είναι καταξιωμένοι ερευνητές που ασχολούνται με θέματα ελληνικής διασποράς. Ο Αλέξανδρος Κιτρορέφ, καθηγητής Ιστορίας στο Haverford College, γράφει το πρώτο κεφάλαιο στο οποίο ερευνά τον εορτασμό της Επανάστασης από τη μεγαλύτερη ελληνοαμερικανική οργάνωση, την ΑΧΕΠΑ από το 1922, έτος ίδρυσής της, και εξής. Ο Κιτρορέφ αντιλαμβάνεται τον εορτασμό ως αντανάκλαση

της μεταβαλλόμενης ταυτότητας των Ελληνοαμερικανών και εξετάζει την εργαλειοποίησή του από τον σύλλογο.

Το δεύτερο κεφάλαιο το έγραψε ο Σάκης Γκέκας, αναπληρωτής καθηγητής Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας (έδρα Ιδρύματος Ελληνικής Κληρονομιάς) στο Πανεπιστήμιο του Γιορκ στον Καναδά. Εξετάζει την εξέλιξη του εορτασμού στην πόλη του Τορόντο του Καναδά, από τη δεκαετία του 1920 μέχρι σήμερα. Συγκεκριμένα αναλύει πώς ο εορτασμός από εκδήλωση σε θεατρική σκηνή μετεξελίχθηκε, αρχικά, σε παρέλαση στους δρόμους της πόλης και, εν συνεχεία, σε γκαλά.

Ο Κωστής Κουρέλης, αναπληρωτής καθηγητής Ιστορίας της Τέχνης στο Κολέγιο Φράνκλιν & Μάρσαλ, γράφει στο τρίτο κεφάλαιο για την επίδραση της Επανάστασης στην αρχιτεκτονική κληρονομιά των Αμερικανών και των Ελληνοαμερικανών. Υποστηρίζει ότι το κίνημα της ελληνικής αναβίωσης στις Ηνωμένες Πολιτείες, το οποίο κυριάρχησε ως στιλ στην αμερικανική αρχιτεκτονική από το 1810 ως το 1840, άντλησε την έμπνευσή του από την ελληνική Επανάσταση και προώθησε τα ιδεώδη των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, συνηγορώντας υπέρ της κατάργησης της δουλείας.

Η Έιπριλ Καλογεροπούλου Χάουζχόλντερ, καθηγήτρια στο Κολέγιο Honors του Πανεπιστημίου του Μέριλαντ, στην περιφέρεια της Βαλτιμόρης (UMBC), μιλάει για το προσωπικό της ταξίδι στη δημιουργία ενός ντοκιμαντέρ για τη Λασκαρίνα Μπουμπουλίνα. Επίσης αναλύει την ελληνοαμερικανική ταινία του 2019 *Cliffs of Freedom* [Οι Βράχοι της Ελευθερίας] που είχε θέμα την ελληνική Επανάσταση μέσα από το πρίσμα της συγκριτικής φεμινιστικής κινηματογραφικής και λογοτεχνικής ανάλυσης.

Η Μαρία Καλιαμπού γράφει για τις αναπαραστάσεις της Επανάστασης στις ελληνοαμερικανικές εκδόσεις, θέτοντας στο επίκεντρο τρεις κατηγορίες βιβλίων των Ελλήνων της Αμερικής κατά το πρώτο μισό του εικοστού αιώνα: ποιητικές συλλογές, κείμενα θεατρικών παραστάσεων και αναγνωστικά για το δημοτικό σχολείο. Υπογραμμίζει ότι οι αφηγήσεις αυτές ταλαντεύονται ανάμεσα στην ιστορία και τη

μυθολογία και ενισχύουν τα συναισθήματα εθνικής υπερηφάνειας μεταξύ των μελών της κοινότητας.

Η Φεβρωνία Σουμάκη, που διδάσκει στο Τμήμα Νεοελληνικών Σπουδών του Κολεγίου Κουίνς του Πανεπιστημίου της Πόλης της Νέας Υόρκης, δίνει μια ιστορική ανάλυση των τρόπων με τους οποίους τα ελληνορθόδοξα σχολεία γιόρτασαν την επέτειο των 150 χρόνων της ελληνικής ανεξαρτησίας, την ίδια περίοδο που την Ελλάδα την κυβερνούσε στρατιωτική δικτατορία. Η Σουμάκη ασκεί κριτική στις πρακτικές της Αρχιεπισκοπής και των ενοριακών σχολείων.

Τέλος, στο τελευταίο κεφάλαιο ο Γιώργος Αναγνώστου, καθηγητής Νεοελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού (έδρα Μιλτιάδη Μαρινάκη) στο Πολιτειακό Πανεπιστήμιο του Οχάιο, ξεπερνάει τα γεωγραφικά όρια των Ηνωμένων Πολιτειών καθώς περιλαμβάνει και την ελληνοαμερικανική κοινότητα της Αυστραλίας και τονίζει την ανάγκη για κριτική αναπλαισίωση του εορτασμού της Επανάστασης λαμβάνοντας υπόψη το ηθικό και πολιτικό χρέος των Ελλήνων στις χώρες τις οποίες ζουν.

Τα κεφάλαια του τόμου αντανakλούν τη θεωρία και τη μεθοδολογία ποικίλων πεδίων (ιστορία, λογοτεχνία, ιστορία της τέχνης, κινηματογραφικές σπουδές, πολιτισμικές σπουδές, παιδαγωγική επιστήμη). Ο διάλογος μεταξύ των συγγραφέων αποσκοπεί στην καλύτερη κατανόηση του παρελθόντος και της τρέχουσας σημασίας της ελληνικής Επανάστασης – της εξέλιξης, των μεταβολών και των προσαρμογών της –, καθώς οι εν λόγω πτυχές διαμορφώνουν από κοινού την ταυτότητα των Ελλήνων της διασποράς.

Η ελληνική Επανάσταση του 1821 συνιστά ανεξάλειπτο σημείο αναφοράς για όλους τους Έλληνες. Ιδίως για τους Έλληνες της διασποράς, η Επανάσταση είναι το γεγονός που λειτουργεί ως το θεμέλιο της συλλογικής τους ταυτότητας – κατά συνέπεια, ο εορτασμός της Επανάστασης αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι της ζωής στην κοινότητα.

Μέντορες επιχειρηματικότητας

Μιχάλης Αργυρούδης

- Λογιστής στη Numerica
- Προσφέρει καθοδήγηση πάνω στα φοροτεχνικά για εταιρείες και νέους που θέλουν να ξεκινήσουν μία επιχειρηματική κίνηση
- Ελλάδα

Δημήτρης Δημητριάδης

- Αρχιτέκτονας στην Atelier d'architecture D.Demetriades
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους Έλληνες επαγγελματίες και πτυχιούχους στο αντικείμενο ενδιαφέροντος τους
- Ελβετία

Γιώργος Βάρσος

- Επιχειρηματικός Σύμβουλος στη SIGMA SA Strategy Business Consultants
- Παροχή συμβουλών σε επιχειρηματίες που αναζητούν εκπαιδευτικά εργαλεία για την ανάπτυξη της επιχείρησής τους και ιδιοκτήτες επιχειρήσεων που ενδιαφέρονται να εκπαιδεύσουν τους υπαλλήλους τους
- Ελλάδα

Αθανάσιος Φουρτούνας

- Logistic Operations στο NATO
- Προσφέρει συμβουλές σε επιχειρηματίες που αντιμετωπίζουν πραγματικές καταστάσεις «Διαχείρισης Κινδύνων» και θέλουν να οργανώσουν τα επιχειρηματικά πλάνα τους
- Ιταλία

Μέντορες σπουδών και καριέρας

Οδυσσέας Κωνσταντινάκος

- Ακαδημαϊκός στο Πανεπιστήμιο της Μπολόνια
- Συμβουλές σε φοιτητές, νέους πτυχιούχους και επαγγελματίες
- Ιταλία

Όλγα Κοσμίδου

- Πρώην Γενικός Διευθυντής στο Διερμηνείας και Συνεδρίων στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο
- Προσφέρει καθοδήγηση σε φοιτητές και νέους επαγγελματίες
- Βέλγιο

Σόφος Νάσσο

- Υπάλληλος πολιτικής στη Γενική Διεύθυνση Μετανάστευσης και Εσωτερικών Υποθέσεων
- Προσφέρει συμβουλές σε φοιτητές και νέους επαγγελματίες στη Δημόσια Διοίκηση, στις Σχέσεις με την ΕΕ και τις Διεθνείς Σχέσεις, στη Διοίκηση Επιχειρήσεων, στην έρευνα και την καινοτομία
- Βέλγιο

Konstantin-Johannes Meleounis

- Λέκτορας, Συγγραφέας και Νομικός Σύμβουλος
- Προσφέρει καθοδήγηση σε ευκαιρίες απασχόλησης στον τομέα της υγειονομικής περίθαλψης, ευκαιρίες σπουδών και στέγασης, προοπτικές καριέρας στη Σκανδιναβία, φιλοσοφικά υπαρξιακά ζητήματα και στη γνωστική ψυχολογία
- Σουηδία

Μέντορες καριέρας

Χάρης Μυλωνάς

- Καθηγητής Πολιτικής Επιστήμης στο Πανεπιστήμιο George Washington
- Προσφέρει συμβουλές για φοιτητές που ενδιαφέρονται να υποβάλουν αίτηση στο Πανεπιστήμιο George Washington, καθώς και φοιτητές που επιθυμούν να ακολουθήσουν διδακτορικό στις Πολιτικές Επιστήμες
- ΗΠΑ

Lorenz Baumer

- Καθηγητής Κλασσικής Αρχαιολογίας στο Πανεπιστήμιο της Γενεύης
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους επαγγελματίες, φοιτητές και ερευνητές
- Ελβετία

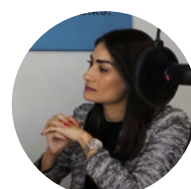
Ηλίας Καραγιάννης

- Καθηγητής Συστημάτων Πληροφορικής και Διαχείρισης Τεχνολογίας στη Σχολή Επιχειρήσεων του Πανεπιστημίου George Washington
- Προσφέρει καθοδήγηση στους τομείς Καινοτομία, Νέες τεχνολογίες, Digitalisation, Επιχειρηματικότητα - Start ups, Παιδεία και εκπαίδευση
- ΗΠΑ

Νάγια Αντωνίου

- Σύμβουλος Επιχειρήσεων
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους που ενδιαφέρονται να αποφασίσουν για τις ακαδημαϊκές σπουδές και την καριέρα τους και να χαράξουν την επαγγελματική τους πορεία
- Ελλάδα

Young mentors

Σταύρος Ερρίκος Διαμαντόπουλος

- Υπάλληλος στο τμήμα Επικοινωνιών της Ευρωπαϊκής Κομισιόν
- Προσφέρει καθοδήγηση σε φοιτητές και απόφοιτους που ενδιαφέρονται για σπουδές στις Κοινωνικές Επιστήμες, διδακτορικά και μεταπτυχιακά, ιδιαίτερα στο Ηνωμένο Βασίλειο και όσους που ενδιαφέρονται να ξεκινήσουν καριέρα στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή
- Βέλγιο

Στυλιανός Αβραμίδης

- Υπεύθυνος καταστήματος στη Shoes Mega Stores
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους που θέλουν να ακολουθήσουν μία καριέρα στους κλάδους των Οικονομικών, της Διοίκησης και των Χρηματοοικονομικών
- Ελλάδα

Δήμητρα Γκασιάλη

- Φιλολόγος και Ειδική Παιδαγωγός
- Προσφέρει καθοδήγηση σε όσους επιθυμούν να σπουδάσουν Ελληνική Φιλολογία και/ή να ασχοληθούν με τον τομέα της Ειδικής Αγωγής
- Ελλάδα

Βικτώρια Σιώπη

- Σύμβουλος Ανθρώπινου Δυναμικού στη Grecruitment
- Προσφέρει καθοδήγηση σε νέους επαγγελματίες και απόφοιτους που είτε επιθυμούν να ακολουθήσουν παρόμοια επαγγελματική πορεία στην Ελλάδα είτε θέλουν να εργαστούν ως μηχανικοί στη Γερμανία ή την Ελβετία
- Ελλάδα

Αντί Επιλόγου

Loquerisne Latine? Μιλάτε Λατινικά;

Χρήστος Μπεζιρτζόγλου
Μέντορας Καριέρας ΑΛΛΗΛΟΝ
Στέλεχος Ευρωπαϊκής Επιτροπής
[Christos Bezirtzoglou | LinkedIn](#)

Γιατί να με ενδιαφέρουν τα Λατινικά αφού είναι μια νεκρή γλώσσα, ειδικότερα σήμερα στην εποχή της τεχνητής νοημοσύνης!

Οι γλώσσες είναι το απαύγασμα της θέλησης του ανθρώπου για επικοινωνία. Γι'αυτό τον λόγο λέμε ότι οι γλώσσες δεν πεθαίνουν ούτε απειλούνται από την εξέλιξη της τεχνολογίας γιατί ο πλούτος των γλωσσών παραμένει αλώβητος. Μπορεί να μεταμορφώνονται, να αλλάζουν, να μετασχηματίζονται αλλά ένα μέρος τους διασώζεται μέσω άλλων ή/και νέων γλωσσών.

λογίων (π.χ. εδάφια Λατίνων συγγραφέων), των δικαστηρίων (π.χ. όροι του ρωμαϊκού δικαίου) και της καθημερινής ζωής (π.χ. παροιμιώδεις εκφράσεις του λαού).

Στη σημερινή εποχή εκτός από πολλές λατινικές λέξεις που έχουν ενταχθεί στο ελληνικό λεξιλόγιο (π.χ. βέτο) αλλά και σε άλλα σύγχρονα λεξιλόγια, έχουν επίσης διατηρηθεί εκατοντάδες στερεότυπες λατινικές εκφράσεις, που χρησιμοποιούνται στον γραπτό και στον προφορικό λόγο των μορφωμένων ανθρώπων. Το να διαβάζουμε το κρυφό νόημα μιας έκφρασης είναι βασικό χαρακτηριστικό των γλωσσών.

Το άρθρο αυτό εστιάζει στις λατινικές εκφράσεις που ο συγγραφέας άκουσε ή/και χρησιμοποίησε κατά την διάρκεια της καριέρας του. Η πρώτη έκφραση που συνάντησα ήταν:

Curriculum vitae - η ροή της ζωής ενός ανθρώπου. Το βιογραφικό σημείωμα. Μια παράθεση των πιο σημαντικών στοιχείων της ζωής κάποιου (π.χ. σπουδές, δουλειές, δραστηριότητες).

Με τα χρόνια μπήκαν και άλλες εκφράσεις στο λεξιλόγιό μου¹, που παρατίθενται ακολούθως μαζί με μια συνοπτική ερμηνεία τους:

Ad hoc – γι'αυτό. Κάτι που δημιουργείται/γίνεται για συγκεκριμένο σκοπό

Alter ego - δεύτερος εαυτός/άλλο εγώ. Δευτερεύουσα/εναλλακτική προσωπικότητα ενός ατόμου

Bona fide - καλή την πίστη/με ειλικρίνεια/αυθεντικότητα

LATIN ALPHABET

A	B	C	D	E	F
A	BE	CE	DE	E	EF
G	H	I	K	L	M
GE	HA	I	KA	EL	EM
N	O	P	Q	R	S
EN	O	PE	QV	ER	ES
T	V	X	Y	Z	
TE	V	IX	I GRAECA	ZETA	

Έτσι έγινε και με τα [Λατινικά](#). Όταν η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία επεκτάθηκε, η γλώσσα και τα έθιμα των Ρωμαίων εξαπλώθηκαν σε λαούς που είχαν ήδη τις δικές τους γλώσσες και πολιτισμούς. Εκείνα τα χρόνια, τα Λατινικά ήταν η γραπτή και προφορική γλώσσα των

Casus belli - αφορμή πολέμου. Γεγονός/ενέργεια που θεωρητικά δικαιολογεί μια σύγκρουση

De facto - από το γεγονός/στην πραγματικότητα. Τετελεσμένο γεγονός

Erga omnes - ισχύει έναντι όλων
Ex aequo – ταυτόσημο/με τα ίδια χαρακτηριστικά

Force majeure - ανωτέρα βία

Grosso modo - χονδρικώς/στο περίπου. Μερική ευστοχία μιας εκτίμησης

In memoriam - στη μνήμη (κάποιου)
In vitro - σε γυαλί. Οτιδήποτε γίνεται σε εργαστηριακές συνθήκες κι όχι στο φυσικό περιβάλλον

Lingua franca – γλώσσα των Φράγκων. Κοινή γλώσσα επικοινωνίας ανθρώπων με διαφορετικές μητρικές γλώσσες

Magnum opus - μεγάλο έργο. Το σπουδαιότερο έργο ενός καλλιτέχνη
Mea culpa - λάθος μου. Παραδοχή προσωπικής ενοχής
Mutatis mutandis - τηρουμένων των αναλογιών. Νομιμοποίηση σύγκρισης δύο προσώπων/έργων/πραγμάτων

Pacta sunt servanda - οι συμφωνίες πρέπει να τηρούνται
Persona non grata - ανεπιθύμητο πρόσωπο. Διπλωματικός τρόπος ότι κάποιος θεωρείται ανεπιθύμητος σε έναν τόπο
Prima facie - εκ πρώτης όψεως
Pro bono - για το καλό. Όταν κάνουμε κάτι δωρεάν/παρέχουμε μια υπηρεσία χωρίς χρέωση

Scripta manent, verba volant - τα γραπτά μένουν, τα λόγια πετούν. Ο οριστικός χαρακτήρας της γραφής σε αντίθεση με τον προσωρινό του προφορικού λόγου

Sine qua non - εκ των ων ουκ άνευ. Απαράβατος όρος
Status quo - η υπάρχουσα κατάσταση
Stricto sensu – με την αυστηρότερη ερμηνεία
Sui generis – ξεχωριστός στο είδος του/μοναδικός

Tabula rasa - άγραφος πίνακας/καθαρό χαρτί. Κάποιος/κάτι που δεν έχει επηρεαστεί ακόμα από τις εμπειρίες και τα βιώματά του. Μια νέα αρχή από το μηδέν

Veni, vidi, vici - ήλθον, είδον και ενίκησα. Αναφερόμαστε σε γρήγορη κι εύκολη επιτυχία
Vice versa – κάνω αναστροφή/αλλάζω

Τέλος, ιδιαίτερη μνεία θα ήθελα να κάνω στα Αγγλικά που εκτός από τις πολλές λέξεις, είτε αλλοιωμένες είτε ανέπαφες, λατινικής προέλευσης που περιέχει το λεξιλόγιό τους, έχουν υιοθετήσει και μια σειρά πολύ γνωστών συντομογραφιών:

am - ante meridiem, πμ - προ μεσημβρίας
pm - post meridiem, μμ -μετά μεσημβρίας
PS - post scriptum, ΥΓ - υστερόγραφο
etc - et cetera, κτλ - και τα λοιπά

Κλείνω αυτό το άρθρο με την αγαπημένη μου λατινική έκφραση που χρησιμοποιείται για παρότρυνση και ενθάρρυνση των ανθρώπων ώστε να ζουν τη ζωή τους καθημερινά στο έπακρο!

Carpe diem - άδραξε τη μέρα. Εκμεταλλεύσου την κάθε ημέρα και ζήσε στο παρόν

Ή δύο ενδιαφέροντες ιστοσελίδες είναι οι: Λατινικές Φράσεις (gnomikologikon.gr) και Αρχαίες Γλώσσες (greelane.com)

Δύο ὦτα ἔχομεν, στόμα δὲ ἓν, ἵνα πλείονα μὲν ἀκούωμεν, ἥττονα δὲ λέγωμεν

Απόδοση στην νέα ελληνική:

Έχουμε δυο αυτιά και ένα στόμα, για να ακούμε περισσότερα απ' όσα λέμε.

Ζήνων ὁ Κιτιεύς

Facebook: www.facebook.com/ALLILONnet
Linkedin: www.linkedin.com/company/allilon
X: @ALLILONnet

ISSN 2732-7701